

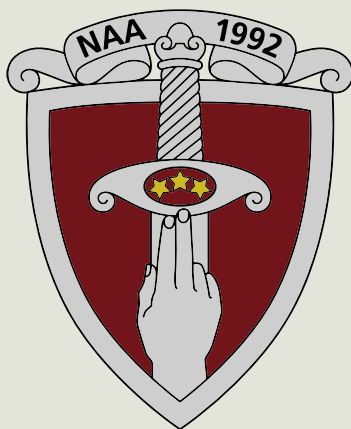
KADETS

Nr. 42

KADETS

Nr. 42

Latvijas Nacionālā aizsardzības akadēmija
Rīga 2014

SATURA RĀDĪTĀJS

IEVADVĀRDS	4
Pulkvedis Egils Leščinskis. Ievadvārds	4
Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas himna	6
I. AIZVADĪTAIS STUDIJU GADS KADETU REDZĒJUMĀ	7
Kadets Ingmārs Veinbergs. „Komandējošā sastāva virsnieks” 14/15 kurss	7
SzS MV 2. kursa kadeti. Kadetu kandidāti Nacionālo bruņoto spēku Kājnieku skolā un Instruktoru skolā, pirmā nedēļa Nacionālajā aizsardzības akadēmijā	8
Kadete Baiba Lapiņa. Sauszemes spēku 3. kurss	10
Kadets Kristaps Krūze. Laivu vadītāja-glābēja kurss	11
Kadete Gerda Miglava. Pirmais gads Nacionālajā aizsardzības akadēmijā	12
Kadets Ervīns Bernsons. Jūras spēku 2. kursa kopskats par aizvadīto 2013./14. mācību gadu ...	14
Kadete Alma Lūka. Kadetu redzējums par aizvadīto mācību gadu	15
Kadets Lauris Miķelsons. Atsauksmes par Kājnieku skolu Alūksnē	17
Kadets Kaspars Ušpelis. Pārdomas par Jaunākā instruktora kursu	17
Kadets Edgars Zieds. Gaisa spēku 2. kurss	18
II. KĀDĒJ, VĒLOS KĻŪT PAR VIRSNIĒKU	19
Kadete Māra Vilnīte. Kādēj iestājāties Nacionālajā aizsardzības akadēmijā	19
Kadete Alma Lūka. Kādēj es vēlos kļūt par Nacionālo bruņoto spēku virsnieku	19
Kaprāle Viktorija Prošenkova. Virsnieka speciālista pamatkurss kā militārās karjeras attīstības posms	20
Leitnants Viktors Aišpurs. Ceļš līdz pirmajai virsnieku dienesta pakāpei	21
<i>Mg. edu.</i> , MBA Māra Krišberga. Stāsts par izaugsmi	23
III. IESKATS KADETU DZĪVĒ UN TRADĪCIJĀS	25
Kadets Aleksis Ozoliņš. Krīvu padomes darbība 2013./2014. studiju gadā	25
Kadets Valts Ripa. Mūsu pirmais Taktikas kauss	26
<i>Mg. edu.</i> , MBA Māra Krišberga. Mugursomu plecos, komandas gars un uz priekšu!	27
Kadete Ieva Dukure, kadete Gerda Miglava. Jaunā kadeta acīm	28
Kadete Alma Lūka. Kadetu dzīve un tradīcijas	30
Iveta Krastiņa. <i>Melnās kafijas</i> vakars un Plaviņu novada ģimnāzija	31
Kadete Gerda Miglava. Talka un kaujas rekonstrukcija Nāves salā	34
Leitnante Santa Morozova. Nacionālās aizsardzības akadēmijas dalība izstādē „Skola 2014”	36
Kadete Gerda Miglava. Zemessardzes patruļa 2014	37
Kapteinis <i>Mg. paed.</i> Guntars Belkovskis, kadete Anete Čeiča. Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas sporta dzīve 2013./2014. studiju gadā	38
Majors Edgars Erts. „SPORTLAT BALVAS” izcīņas sacensības	43
IV. NAA AKTIVITĀTES NO 2013. GADA OKTOBRA LĪDZ 2014. GADA OKTOBRIM	45
Kapteinis <i>Mg. edu.</i> Nauris Burtņieks, kaprāle Viktorija Prošenkova. Mācību plānošanas un atbalsta daļas darbs 2014. gadā. Pārskats par NAA absolventiem un organizētajiem kursiem no 2013. gada oktobra līdz 2014. gada oktobrim	45
Pulkvežleitnants Andis Zvidris. Sauszemes spēku nodaļa 2014. gadā	47
Majors <i>Mg. iur.</i> Guntars Strazdiņš. Jaunākā štāba virsnieka kurss 2013./14. studiju gadā un atskats kursa vēsturē	48
Kapteinleitnants <i>Mg. hist.</i> Jānis Viļums. Jūras spēku studiju kursi 2013./14. mācību gadā	50
Kapteinis Ingus Siliņš. Atskats uz 2013./2014. mācību gadu	50
Kapteinleitnants <i>Mg. paed.</i> Igors Koroļovs. Starptautiskā Jūras spēku vidējā līmeņa vadības un štāba virsnieku kursa aktualitātes 2014. gadā	51
Pulkvežleitnants Raimonds Kūrsītis. Nacionālās aizsardzības akadēmijas NATO studiju kurss	53
Kapteinis <i>Mg. paed.</i> Vitālijs Šlendins. Nacionālās aizsardzības akadēmijas Tālmācības centrs: paveiktais 2013./2014. gadā un attīstības perspektīvas	56
<i>Mg. pol. sc.</i> Nora Vanaga. Drošības un stratēģiskās pētniecības centrs: pētniecība Nacionālajā aizsardzības akadēmijā pēc 2012. gada	57
Profesore, LVA biedre <i>Dr. med.</i> Liāna Pļaviņa. Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas akadēmiskā personāla integrēšanās starptautiskajā pētniecības telpā	59
V. IESKATS NAA VĒSTURĒ	61
Nacionālās aizsardzības akadēmijas Svešvalodu katedra (1996.–2002.) pasniedzēju atmiņās	61
VI. KARA VĒSTURE	64
V. Erdmanis. Atmiņas par 1940. gada vasaru Baldonē	64
Atv. flotiles admirālis Andrejs Modris Mežmalis. Maskavas pavēle uzbrukt Baltijas valstīm	68
Atv. pulkvežleitnants Aivars Pētersons. Latviešu karavīri Austrumfrontē 1944. gada sākumā	73
Kapteinis Jānis Slaidiņš. Pa kauju pēdām Kurzemes cietoksnī	78
Virsleitnants Ronalds Mandelis. Kā es kļuvu Latvijas armijas virsnieks	79
VII. LVA APLIECINA DAŽAS 2014. GADA SABIEDRISKĀS AKTIVITĀTES FOTOGRAFĪJĀS	81
VIII. PIEMINAM UN SVEICAM LATVIEŠU VIRSNIĒKU APVIENĪBAS VIRSNIĒKUS	86
Virsnieki, kuriem 2014. gadā apritētu 100	86
LVA sekretāre Maija Zālīte. Pieminot iedegsim sveici... Atv. leitnante Tallija Koha	86
Sveicam 2015. gada jubilārus	88

*Mācību vadības pavēlniecības
komandieris/
Latvijas Nacionālās aizsardzības
akadēmijas rektors
pulkvedis Egils Leščinskis*

IEVADVĀRDS

Cienījamie kolēģi, kadeti, žurnāla „Kadets” lasītāji!

Ikgadējais žurnāla izdevums nozīmē arī to, ka apritējis kārtējais spraigiem notikumiem bagātais gads Nacionālās aizsardzības akadēmijas dzīvē. Kā jau pierasts, isos vārdos minēšu 2014. gadā paveikto un iezīmēšu nākamā, 2015. gada, aprieses un svarīgākos uzdevumus.

2014. gads ļāvis mums turpināt stiprināt akadēmijas struktūru. Esam audzējuši personālsastāvu visās aizsardzības akadēmijas struktūrvienībās. Būtisku pieaugumu piedzīvojis akadēmijas instruktoru sastāvs, kas, bez šaubām, pozitīvi ietekmē apmācību procesa kvalitāti. Turpinās darbs pie studiju priekšmetu satura un mācību procesa norises paņēmieni un metodikas pilnveidošanas.

Bagāts gads ir bijis akadēmijas starptautisko aktivitāšu jomā. Kadetiēm tā bija Starptautiskā kadetu nedēļa ar dalībniekiem no sešām sadarbības valstīm šī gada martā. Nozīmīgs notikums Nacionālās aizsardzības akadēmijas dzīvē bija Baltijas jūras valstu militāro akadēmiju konference septembrī, kuru šoreiz organizējam mēs Latvijā. Būtiska loma šo nozīmīgo starptautisko pasākumu plānošanā un norisē bija pašiem kadetiēm, kas patstāvīgi plānoja un organizēja lielu daļu no minēto pasākumu programmām. Uz šī žurnāla izdošanas brīdi būs beidzies arī pirmais akadēmijas organizētais starptautiskais apmācību modulis par tēmu „Krizes reaģēšanas operācijas”. Tajā līdztekus aizsardzības akadēmijas kadetiēm būs piedalījušies arī kadeti no Amerikas Savienotajām Valstīm un Norvēģijas.

Latvijai nozīmīgus militārus vēsturiskus notikumus atzīmējam, organizējot mācību izbraukumus ar attiecīgo notikumu analīzi un taktisko izpēti. Turpināsim un nostiprināsim šo pieeju arī turpmāk.

2012. gadā izveidotais Nacionālās aizsardzības akadēmijas Drošības un stratēģisko pētījumu centrs savā visai isajā darbības periodā ir sācis nostiprināties un iegūt atpazīstamību gan Latvijā, gan arī starptautiskā līmenī. Jūtu gandarījumu, kad kāds no Drošības un stratēģisko pētījumu centra sagatavotajiem pētnieciskajiem materiāliem kļūst par ieteicamo lasāmvielu citu NATO valstu militārajās mācību iestādēs, štābos vai aizsardzības ministrijās.

Neesam palikuši uz vietas arī Nacionālās aizsardzības akadēmijas nodrošinājuma jomā. Šogad modernizēta vai nomainīta datortehnika mācību klasēs, auditorijās, mācībspēku un darbinieku darba vietās. Lai varētu nodrošināt pilnvērtīgu šaušanas apmācību, nomainītas kadetu trieciensautenes. Ilgtermiņa infrastruktūras attīstības plānos iekļauta akadēmijas ēdnīcas atjaunošana un 4-stāvu ēkas remonts. Šie infrastruktūras objekti iekļauti arī Nacionālo bruņoto spēku sagatavotajos Jauno politisko iniciatīvu projektos, par kuru tālāku virzību tiks lemts jaunā budžeta apstiprināšanas procesā.

Nozīmīgs progress, pateicoties Aizsardzības ministrijas atbildīgo amatpersonu neatlaidīgiem pūliņiem, šogad sasniegts Nacionālās aizsardzības akadēmijas juridiskā statusa nostiprināšanās. Saeimā apstiprināti grozījumi Augstskolu likumā, kas nosaka aizsardzības akadēmijas kā militāras augstākās izglītības iestādes īpašo statusu. Procesā ir Ministru kabineta noteikumu

izstrāde un saskaņošana, kuros tiek aprakstīti Augstskolu likumā noteiktie izņēmumi un atšķirības. Ceru, ka notiks šo jautājumu pozitīva tālākā virzība un 2015. gada laikā Ministru kabinetā tiks apstiprināta Nacionālās aizsardzības akadēmijas jaunā Satversme.

2015. gadā turpināsim papildināt un pilnveidot aizsardzības akadēmijā studējošo un mācībspēku mobilitātes iespējas. Strādāsim pie jaunu starptautisku mācību moduļu izveides un ieviešanas. Padziļināsim un nostiprināsim savu starptautisko sadarbību ar Baltijas reģiona, Skandināvijas valstīm un Amerikas Savienotajām Valstīm. Gādāsim par to, lai atvēlēto budžeta līdzekļu ietvaros mūsu kadeti tiktu nodrošināta maksimāla iespēja gūt starptautisku pieredzi un dibināt personīgos kontaktus ar sadarbības valstu militāro augstskolu studentiem.

Turpināsim nostiprināt Drošības un stratēģisko pētījumu centru. Veicināsim akadēmijas sadarbību ar kaimiņu valstīm pētniecības jomā. Pilnveidosim Nacionālās aizsardzības akadēmijas studējošo studiju darbu izstrādes procesu un metodiku.

No Nacionālās aizsardzības akadēmijas vadības puses rūpēsimies par akadēmijas tālāku komplektāciju ar kompetentu, pieredzējušu personālsastāvu. Darīsim to, kas mūsu spēkos, lai tiktu panākta pozitīva virzība jautājumos, kas skar aizsardzības akadēmijas infrastruktūras pilnveidošanu un attīstību.

Pateicos visam Nacionālās aizsardzības akadēmijas un Mācību vadības pavēlniecības personālsastāvam par neatlaidīgu un ražīgu darbu! Pateicos Nacionālās aizsardzības akadēmijas vārdā visiem Aizsardzības ministrijā un Nacionālajos bruņotajos spēkos, kas atbalstīja mūsu darbību!

Vēlu visam Nacionālās aizsardzības akadēmijas un Mācību vadības pavēlniecības personālsastāvam veiksmi un motivāciju nākamajā gadā! Visi kopā veidosim akadēmiju tādu, lai varam lepoties ar to, ka piederam šai mācību iestādei un šai Nacionālo bruņoto spēku vienībai!

PER ASPERA AD ASTRA

Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas himna

1. pants

Mums solis drošs, skats uzvarošs, un sirdī Latvija.
Būs zobens ass, lai nāk vai kas. Mēs sardzē tēvijai.

2. pants

Vēl mirklis īss, tas paies drīz, un kadets virsnieks kļūs.
Tas augstais gods, kas mums tiks dots, tad darbos rādīs mūs.

Piedziedājums

Per aspera ad astra jātiek mums. Tver ciešāk lāpu, tad kad apkārt tumst.
Ja naidnieks nāks un cīņu sāks, tam latvju kadets droši pretī stās (2x). __ __

LATVIJAS NACIONĀLĀS AIZSARDZĪBAS AKADĒMIJAS HIMNA

2014. gada 20. jūnijā profesionālā bakalaura studiju programmu „Sauszemes spēku militārā vadība”, „Jūras spēku militārā vadība” un „Gaisa spēku militārā vadība” absolventu izlaidumā pirmo reizi Nacionālo bruņoto spēku orķestra pavadījumā tika dziedāta jaunā Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas himna. Himnas autori ir Nacionālo bruņoto spēku orķestra mūziķi: mūzikas autors ir seržants Sergejs-Austris Universs, vārdu autors ir seržants Jānis Vēbersts.

Nacionālās aizsardzības akadēmijas vadība un personālsastāvs pateicas himnas autoriem par jauno akadēmijas himnu, kuru akadēmijas kadeti un personālsastāvs izlaidumā dziedāja ar patiesu aizrautību un degsmi.

Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas himna

Mūzika S.A. Universs,
vārdi J. Vēbersts

1. Mums so-lis drošs,
iss.

skats uz-va-rošs, un sir-dī Lat-vi-ja. Būs zo-bens
tas pa-ies drīz, un ka-dets virs-nieks kļūs. Tas aug-stais

ass, lai nāk vai kas. Mēs sar-dzē tē-vi-jai.
gods, kas mums tiks dots, tad dar-bos rā-dīs mūs.

Per as-pe-ra ad as-tra jā-tiek mums. Tver cie-sāk lā-pu.

tad, kad ap-kārt tumst. Ja naid-nieks nāks un cī-pu sāks.

tam lat-vju ka-dets dro-ši pre-tī-stās. 2. Vēl mir-klis.
Gaišot Piano
Fine

I. AIZVADĪTAIS STUDIJU GADS KADETU REDZĒJUMĀ

„Komandējošā sastāva virsnieks” kursa
kadets Ingmārs Veinbergs

„KOMANDĒJOŠĀ SASTĀVA VIRSNIKS” 14/15 KURSS

„Komandējošā sastāva virsnieks” kursam mācību gads sākās 13. septembrī, piektdienā, ar došanos uz Nacionālo bruņoto spēku Kājnieku skolu Alūksnē. Šeit tika iegūtas pamatzināšanas un prasmes, kas ir nepieciešamas katram ierindas karavīram. Sekmes bija dažādas, jo šo skolu sāka daudzi, bet pabeidza apmēram puse. Iemesli nesekmībai bija visdažādākie, taču izturīgākie turpināja savu ceļu.

Pēc kārtīgas Ziemassvētku brīvdienų izbūdišanas sekoja nākamais pārbaudījums – Nacionālo bruņoto spēku Instruktoru skola Cēsīs. Šeit bija jāapgūst divi kursi – Jaunākā instruktora kurss un Kājnieku nodaļas komandieru kurss. Abi atšķīrās kā diena pret nakti. Jaunākā instruktora kursā galvenā uzmanība bija vērsta uz nodarbību sagatavošanu un vadīšanu, kā arī pavēļu sagatavošanu un nolasīšanu. Pieredzējušu instruktoru vadībā bija iespēja apgūt nepieciešamās teorētiskās zināšanas, kā arī lietot tās praktiski. Informācijas daudz, laiks arī pietiekami, viss atkal pašu rokās. Pēc sekmīgas kursa apguves laiks atpūtai netika dots. Uzreiz nākamais pārbaudījums – Kājnieku nodaļas komandieru kurss. Šajā kursā tika mācītas nodaļas komandierim nepieciešamās prasmes un īpašības, lai sekmīgi spētu komandēt karavīru nodaļu 8 līdz 10 cilvēku sastāvā. Ja Jaunākā instruktora kurss galvenokārt tika pavadīts pie grāmatām un kafijas krūzes siltās telpās, tad Kājnieku nodaļas komandieru kursa 8 nedēļu laikā tika izstaigāti tuvākie un tālākie Cēsu meži. Pieredzējušākie karavīri ar 4-5 gadu ilgu dienestu atzina, ka neko jaunu kā tikai veselības problēmas viņi neieguva. Jaunajam karavīram bija iespēja saprast nodaļas un vada darbību, mācīties taktiskās zināšanas un individuālās iemaņas. Taču visvairāk tika pārbaudīta spēja darboties noguruma, limitēta miega un diskomforta apstākļos. Saņemot sevis tikko izkaltu piemiņas monētu, bija skaidrs – vēl viens posms noslēdzies.

Sākot ar maiju, mācības jau notika Nacionālajā aizsardzības akadēmijā. No sākuma bija grūti aprast ar lekcijām un noteiktu dienas kārtību, nevis dzīvošanu mežā, taču pie visa labā ātri pierod. Gandrīz visu laiku līdz pat Jāņiem pavadījām akadēmijā, kur apguvām dažādus priekšmetus: kara tehniku, Nacionālo bruņoto spēku apgādi u.c. Visspilgtāk prātā palikušas divas lietas – apmācība Zemessardzes 34. artilērijas bataljonā Daugavpilī, kā arī izglītojošie braucieni un pārgājieni uz Kurzemi, Liteni, Cēsim.

Jūlijs – atvaļinājuma mēnesis, kas ļāva sakopot spēkus augustā plānotajai lauku nometnei Ādažu poligonā. Pirmās divas nedēļas apguvām iemaņas kaujas šaušanā tuvās distancēs, kuras vadīja gan akadēmijas personāls, gan piekomandētie instruktori no Kājnieku brigādes. Trešā un ceturta nedēļa tika pavadīta mežā, apgūstot individuālās iemaņas, kā arī nodaļas ātro uzbrukumu, slēpni, šķēršļu pārvarēšanu, vada patruļbāzes veidošanu. Noslēgumā norisinājās divu dienu beidzamais uzdevums, kas nedaudz atgādināja Kājnieku nodaļas komandieru kursā piedzīvoto.

Vesels gads paskrējis ļoti ātri un saspringti. Visu iemācīties un atcerēties nav iespējams, taču katrs kadets ir centies paņemt sev kaut ko no visa mācītā un izmantot to turpmākajā dienestā.

*Bakalaura studiju programmas
„Sauszemes spēku militārā vadība”
2. kursa kadeti¹*

KADETU KANDIDĀTI NACIONĀLO BRUŅOTO SPĒKU KĀJNIEKU SKOLĀ UN INSTRUKTORU SKOLĀ, PIRMĀ NEDĒĻĀ NACIONĀLAJĀ AIZSARDZĪBAS AKADĒMIJĀ

NACIONĀLO BRUŅOTO SPĒKU KĀJNIEKU SKOLA

Sākums Kājnieku skolā bija satraucošs un daudziem stresa pilns, jo daudziem no mums nebija nekādas militārās pieredzes. Sākoties Kājnieku skolai, mēs sākām iepazīt militāro disciplīnu un gaisotni. Bija dzirdēti dažādi nostāsti par Alūksni, gan par instruktoriem. Dažām nodaļām instruktori palīdzēja mācību vielas apguvē, bet, citām nepaskaidrojot, piemēroja dažādas sankcijas.

Pirmās nedēļas Kājnieku skolā bija pilnas ar nezināmām lietām, kuras centāties iemācīties no pilnīgas nulles, ātri vajadzēja tikt vielai līdzī. Jau sākumā daudziem kursantiem sagādāja problēmas un nepatika pret militāro gaisotni, jo dienu no dienas tu pavadīji kopā ar vieniem un tiem pašiem cilvēkiem. Piedzīvojot nelielus stresa apstākļus, sāka parādīties dažādas cilvēku īpatnības. Pēc iepazīšanās ar mežu iepazīnām katru cilvēku – gan viņa vājās puses, gan viņa stiprās puses. Bija tādi cilvēki, kas nevarēja izturēt pastāvīgu fizisko un morālo slodzi un šī iemesla dēļ viņi atteicās no tālākā dienesta Nacionālajos bruņotajos spēkos. Daudziem problēmas sagādāja arī tas, ka bijām tālu no mājām, kur vairāk nekā mēnesi pavadījām nošķirti no civilās dzīves.

Kājnieku skolai bija gan plusi, gan arī minusi. Plusi bija tādi, ka mēs iemācījāmies militāro disciplīnu, kuru pieprasīja instruktori no mums katru dienu. Mūsu disciplīna pastāvīgi tika uzturēta ar nemītiņu gultu klāšanu un cenšanos sasniegt nesasniedzamo – perfekti tīru izvietojumu.

Izlaidums Alūksnē

Sākoties Kājnieku skolai, kārtojām fiziskos normatīvus. Daudziem tie sagādāja problēmas, bet, Kājnieku skolu beidzot, kursanti, kuri nevarēja nokārtot normatīvus pat uz apmierinoši, tos nokārtoja uz teicami un augstāk. Lai gan treniņprogramma nebija labākā, bet tā pildīja savas funkcijas uzlabot mums fiziskās spējas.

Tomēr Kājnieku skolai bija arī savi minusi. Pirmais un pats galvenais bija tas, ka instruktori nemācīja vielu tā, kā tas būtu jādara. Bieži vien saskārāmies ar to, ka nebija vienoti mācību kritēriji. Vieniem mācīja vienu, citiem pilnīgi citu.

¹ Rakstu 2014. gada pavasarī uzrakstījuši bakalaura studiju programmas „Sauszemes spēku militārā vadība” 1. kursa kadeti, kas bija kadetu kandidātu 3. grupa kadetu kandidātu apmācības periodā (redakcijas kolēģijas piebilde).

Nobeigumā secinām, ka Kājnieku skola ir vajadzīga, tikai tur vajag uzlabot mācīšanas stilu, ja piemēro soda sankcijas, tad tām jābūt pamatotām, citādi karavīrs vairs nesaprot, kas ir pareizi un kas ir nepareizi. Taču šis posms bija ļoti nozīmīgs posms mūsu izaugsmē un pirmās militārās pieredzes apgūšanā, ko vairums no mums atcerēsies visu savu atlikušo dzīvi.

NACIONĀLO BRUŅOTO SPĒKU INSTRUKTORU SKOLA

Nacionālo bruņoto spēku Instruktoru skola bija kārtējais pārbaudījums kursantiem. Šajā pārbaudījumā kursanti saskārās ar jaunu situāciju, jo šoreiz viņi nebija pakļautie, bet viņiem nācās vadīt citam citu. Katram kursantam tas bija jaunums, jo lielākajai daļai kursantu nebija iepriekšējas militārās pieredzes. Brīdī, kad kursanti saskārās ar nodaļas vadīšanu, sākās viņu lielais izaicinājums.

Pirmajā nedēļā kursantus pārsteidza kuratoru laipnā un izpalīdzīgā attieksme, kas atšķīrās no Kājnieku skolas. Pirmajā nedēļā pārsteigums bija arī lielais informācijas apjoms, kas bija jāapgūst īsā laikā. Šajā nedēļā informāciju vajadzēja ne tikai apgūt, bet arī ātri apstrādāt un prast izmantot. Viens no minusiem šajā procesā bija tas, ka varēja uzskaitīt informācijas apjomu un veidu, kā tas bija jāapstrādā. Lai pilnvērtīgi spētu sagatavoties nākamajām nodarbībām, bieži sanāca mācīties pa naktīm. Šajā procesā lielu lomu spēlēja nogurums un no tā izrietošās kļūdas.

Nākamās nedēļās sākās Nodarbību sagatavošana un vadīšana. Lielākā daļa kursantu ar to saskārās pirmo reizi, tas bija jauns pārbaudījums, kas kursantiem bija jāpārvar. Nodarbību sagatavošana un vadīšana ietvēra gan vadīšanu, gan nodarbības struktūras izveidi. Lielākais pārbaudījums bija tieši nodarbības plāna veidošana. Tā kā neviens no kursantiem nebija ar to iepriekš saskāries, talkā nāca kuratori.

Pavēļu nedēļa bija kārtējais mērķis, kas kursantiem bija jāsasniedz. Kopā ņemot, tā bija viena no smagākajām nedēļām visā kursā. Šajā nedēļā kursanti piedzīvoja manāmu miega trūkumu, jo pavēles tika nolasītas visai vēlu vakarā. Šīs nedēļas beigās pierādījās, ka šis pārbaudījums nav pa spēkam visiem, un bija jau pirmie atskaitītie.

Pēdējais pārbaudījums, kas arī bija pats smagākais, bija vadības nedēļa. Vadības nedēļā kursanti saskārās gan ar fizisku nogurumu, gan arī ar sarežģītiem uzdevumiem. Šī nedēļa bija pārbaudījums, kas pārbaudīja kursantu līderu spējas. Šajā nedēļā grūtības sasniegt mērķi piemēklēja vairākus kursantus, un mūsu skaits atkal samazinājās.

Vērtējot laiku, ko pavadījām Instruktoru skolā, kursanti izsakās dažādi, bet tas, kas viņus vieno, ir fakts, ka viņi šo mērķi sasniedza. Lietas, kas sagādāja grūtības, bija bezmiegs, mācību materiāla neprecizitāte un fizisko aktivitāšu trūkums. Bet lietas, kas kursantiem palīdzēja sasniegt mērķi, bija kuratoru atbalsts, savstarpējā vienotība un labā atmosfēra skolā. Pēc šī posma kursantiem palika labas atmiņas, nostiprinātais kolektīvs un iegūtā pieredze.

PIRMĀ NEDĒĻA AIZSARDZĪBAS AKADEMIJĀ

Priecājāmie, ka esam atgriezušies akadēmijā, lai arī tas diemžēl nesana pilnā sastāvā. Bet varbūt tas tikai pierāda to, ka ceļš līdz akadēmijai nav nemaz tik viegls.

Jau no pirmās dienas Nacionālajā aizsardzības akadēmijā mēs skaidri sapratām, kas no mums tiks prasīts turpmākajā studiju laikā, par ko mēs pārliecinājāmie pirmajā ekipējuma pārbaudē, kuras laikā daļa no mūsu ekipējuma strauji mainīja savu atrašanās vietu. Kurša virsseržants mums atgādināja, ko nozīmē disciplīna un rūpēšanās par savu ekipējumu.

Sākot ar pirmo dienu, akadēmijā tiekam fiziski nodarbināti gan sporta nodarbībās, gan vingrinājumos ārpus nodarbībām, kas tikai uzlabo mūsu disciplīnu un fizisko sagatavotību, it īpaši pēc mācību posma Cēsīs.

Lai arī notika informācijas noplūde sakarā ar Balto nakti, tas nemainīja pasākuma sekmību un gandarījuma sajūtu par paveikto, jo uzdevumi, ko veicām, bija interesanti un nogurums nākamajā dienā bija manāms.

Novērtējam iespēju, ka mums ir iespēja pašiem vadīt savu kursu un uzņemties vadību, lai nostiprinātu sevī atbildības sajūtu, saliedētu kolektīvu un pierastu pie personāla vadīšanas.

Ir labi, ka pirmo nedēļu pavadām kazarmu režīmā, jo pierodam pie dienas sadales, plānojam savu laiku, visa kursa laiku un pienākumus, lai arī bieži vien nezinām, kas mūs sagaida nākamajā dienā.

Šajā nedēļā, mācoties akadēmijā, esam guvuši iespaidu, ka ar mums strādājošie ir kompetenti, zinoši un ar lielu pieredzi, ar kuru viņi dalās ar mums, kas ir ļoti svarīgi, lai uzturētu gan disciplīnu, gan profesionalitāti kadetu vidū.

*Bakalaura studiju programmas
„Sauszemes spēku militārā vadība”
3. kursa kadete Baiba Lapiņa*

SAUSZEMES SPĒKU 3. KURSS

Sauszemes spēku 2. kursam, kurš nu jau ir 3. kurss, šis gads ir bijis visai mierīgs gads. Kopīgo pasākumu ir bijis visai maz. Vissvarīgākie no tiem ir bijuši mācību pārgājieni kopā ar galveno virsšeržantu Armandu Loginovu, sporta spēles, lauku nometne, Taktikas kauss, Prorektora kauss. Bet ir bijuši arī pasākumi, kuros brauc vai piedalās tikai pāris cilvēki no kursa vai pat tikai viens, piemēram, balles dejas, komandējumi, sporta sacensības, peldēšanas sacensības. Tātad isumā par katru aktivitāti.

Mūsu kursam šajā gadā lielākoties bija mācības Rīgas Tehniskajā universitātē, bet līdztekus šīm mācībām ceturtais, nu jau piektais kurss, mums pasniedza LKI (Lauku kaujas iemaņas) nodarbības. Šīs nodarbības lielākajai daļai bija noderīgas, jo, mācoties augstskolā, šīs lietas nedaudz aizmirstas, tāpēc ir ļoti labi, ka tās laiku pa laikam atsvaidzina. Piektdienās mūsu kursam parasti bija akadēmiskās nodarbības, piemēram, lietišķā etiķete, militārās vadības teorija un vēsture, kā arī psiholoģija un obligātās peldēšanas nodarbības.

Tam visam pa vidu ir bijuši mācību pārgājieni kopā ar galveno virsšeržantu A. Loginovu. Apmēram divas nedēļas pirms pārgājiena mums iedeva materiālus, kuri bija jāapstrādā un jāanalizē, kā arī jā sagatavo materiāls, ko parādīt un pastāstīt citiem. Tad, līdzīgi ņemot ekipējumu, devāmies izstaigāt visas kauju un piemiņas vietas. Katrā vietā, kurā bija apstāšanās punkts, kāda grupa izstāstīja īsu vēsturi vai arī vēsturisko notikumu. Tas, pēc mūsu domām, ir labs veids, kā viegli un labi iemācīties vēsturi. Šogad mēs apskatījām uz izstaigājām Ķekavas kauju vietas.

Tā kā mēs esam visai mazs kurss, mēs pilnā sastāvā parasti cenšamies piedalīties arī sporta spēlēs. Šogad mūsu kurss Rektora kausa kopvērtējumā netika godalgotajā trijniekā, bet atsevišķās disciplīnās ieguva medaļas. Lai arī ne viss kurss, bet gan daži piedalījāmies arī peldēšanas sacensībās, kur jau otro gadu pēc kārtas ieguvām otro vietu. Vēl no sportiskajām aktivitātēm šogad piedalījāmies divās Prorektora kausa izcīņas sacensībās, kur vienas sacensības bija orientēšanās un otras – divieļu volejbols. Orientēšanās mums gāja diezgan labi un pamanījāmies iegūt otro vietu, bet volejbolā gan negāja tik spidoši.

Jau sākot ar pagājušo gadu, bet, turpinot arī šogad, daži no mūsu kursa sāka mācīties balles dejas, kuras vadīja Liene Timbra. Uzskatām, ka šī ir ļoti laba lieta, ko ieviesusi akadēmija, jo svinīgos pasākumos, piemēram, Ziemassvētku ballē un izlaiduma ballē kadeti varēja parādīt sevi no labākās puses¹. Apmeklējām arī Mazās Gildes balli, kur cilvēki teica tikai labus vārdus.

Vislielākais pasākums šajā gadā mūsu kursam ir bijusi lauku nometne. Tā norisinājās no 4. līdz 28. augustam. Mūsu kursam šī bija pirmā nometne. Pirmās divas nedēļas mums bija kaujas šaušana tuvās distancēs. Šīs divas nedēļas bija īpaši karstas un grūtas. Mēs gan daudz

¹ Sākot ar 2. kursu, akadēmijas rīkotajās ballēs var piedalīties ikviens kadets bez ierobežojumiem. Tikai 1. kursa kadeti ballēs var piedalīties, ja tiek individuāli uzaicināti (redakcijas kolēģijas piebilde).

ko iemācījāmieš, gan dabūjām daudz pasportot. Divu nedēļu noslēgums beidzās ar ieskaiti, kuru mūsu kurss visi nokārtoja veiksmīgi. Pēc pirmajām divām nedēļām mums iedeva divas brīvas dienas, lai varētu sagatavoties noslēdzošajām divām nedēļām, kuras pavadījām mežā. Šajās divās nedēļās, kuras vairs nebija tik saulainas un karstas, mēs apguvām ātro uzbrukumu nodaļas sastāvā, pārvietošanās veidus gan nodaļas, gan vada sastāvā, slēpni vada sastāvā, izlūkošanu nodaļas sastāvā. Šīs divas nedēļas bija grūtas, taču mēs visi tās izturējām godam. Mēs guvām gan zināšanas, gan varējām sevi norūdit morāli. Šo divu nedēļu laikā apgūtās iemaņas mēs pēc tam varējām rādīt noslēguma uzdevumā. Visa nometne tika sadalīta trijos vados, kur viens vads raka aizsardzības pozīcijas, otri divi vadi tikmēr pildīja uzdoto pavēli. Noslēgumā divi vadi, kuri iepriekš veica uzdevumu, karoja pret to, kas bija izveidojuši aizsardzības pozīcijas. Tad katrs varēja rādīt, ko ir iemācījies šajās divās nedēļās. Pēc tam bija viena diena, kurā varēja sakopt sevi un savu ekipējumu. Nometne beidzās ar Taktikas kausu, kurš mūsu kursam jau bija otrais Taktikas kauss. Šogad bija nedaudz īsāka distance, taču grūti bija tik un tā, jo pavadītais mēnesis mežā atstāja ietekmi. Uzskatu, ka mūsu kursam nometne noslēdzās veiksmīgi. Pāris traumas, nelielas veselības problēmas, taču bijām apmierināti par paveikto.

Atsevišķi varam pieminēt divus mūsu kursa kadetus, kuri šajā gadā pārstāvēja akadēmiju komandējumos. Viens no tiem ir Aleksis Ozoliņš, kurš aprīlī devās uz Virsnieku skolu Igaunijas pilsētā Tartu. Par godu skolas jubilejai igauņi katru gadu organizē starptautiskas sacensības starp daudz nacionālajām komandām. Otrs komandējums, kurā piedalījās Aleksis Ozoliņš, bija septembrī Nacionālās aizsardzības akadēmijas organizētā Baltijas jūras valstu konference Cēsis. Otrs kadets, kurš bija devies komandējumos, ir Matis Bajārs. Viņš piedalījās Baltijas karavīru spēlēs Igaunijā, kur komandā starp kadetiņiem ieguva pirmo vietu, kā arī bija Lietuvā Lietuvas atklātajā čempionātā militārajā piecīņā.

Uzskatām, ka 3. kursam šis gads ir pagājis veiksmīgi, esam gatavi turpināt iesākto un gatavoties praksei, kas mums būs Nacionālo bruņoto spēku Instruktoru skolā Cēsis nākamā gada martā un aprīlī.

*Bakalaura studiju programmas
„Sauszemes spēku militārā vadība”
5. kursa kadets Kristaps Krūze*

LAIUV VADĪTĀJA-GLĀBĒJA KURSS

Šā gada jūlijā no 14. līdz 30. datumam man bija lieliska iespēja piedalīties Laivu vadītāja-glābēja kursā Liepājā. Šo kursu organizē Jūras spēku Mācību centrs, un tas paredzēts, lai apmācītu kursantus motorlaivu vadīšanā un glābšanas darbu veikšanai uz ūdens. Uz šo kursu parasti tiek aicināti karavīri no Jūras spēkiem, ņemot vērā to specifiku, taču šoreiz tajā piedalījās Sauszemes spēku kursu absolventi un es. Iespēja piedalīties kursā bija dota vairākiem, taču, ņemot vērā kursa grafiku, kas sakrita ar atvaļinājumu, liela daļa šo iespēju neizmantoja.

14. jūlijā mēs sākam ceļu no akadēmijas uz Liepāju un pēc vairāku stundu brauciena nokļuvām Jūras spēku Mācību centrā, kur mūs sagaidīja kursa priekšniecība un instruktori, kas iepazīstināja ar telpām un kursa plānu. Kurša ilgums bija divas nedēļas un trīs dienas. Pirmajā un otrajā nedēļā bija paredzētas gan teorētiskās, gan praktiskās nodarbības, ieskaitot praktisko braukšanu. Pēdējās dienās bija paredzētas praktiskās braukšanas ieskaites, teorētiskie eksāmeni un Ceļu satiksmes drošības direkcijas teorijas eksāmens.

Pirmā nedēļa sākās ar dažādām teorijas nodarbībām – medicīnu, navigāciju, takelāžu (darbi ar virvi uz kuģa) un kuģošanas noteikumiem. Katru dienu bija paredzēts laiks pildīt teorijas eksāmenu Ceļu satiksmes drošības direkcijas mājaslapā, lai gatavotos oficiālajam eksāmenam. Praktiskajās nodarbībās bija iekļauta braukšana ar motorlaivu un cietušā glābšana gan no laivas, gan no krasta. Cietušā glābšanas nodarbības notika Liepājas pludmalē, kur bija pieaicināti profesionāli instruktori no Latvijas Pludmales glābēju asociācijas, kas apmācīja kursu,

kā jārikojas dažādās situācijās. Tika izspēlēti scenāriji, kad glābējam ir pieejams glābšanas ekipējums un kad nav, kā arī parādīts, kā pareizi un pēc iespējas ātrāk nokļūt pie cietušā.

Laivu vadīšanas nodarbības atgādināja braukšanas apmācību ar automašīnām, taču motorlaivas vadīšana izrādījās vienkāršāka, ņemot vērā, ka motorlaivām ir uzstādītas konsoles. Ar konsoli aprikota motorlaiva darbojas līdzīgi automašīnai ar automātisko ātruma pārslēgu, tai ir tikai stūre un viena svira, kas regulē dzenskrūves griešanās ātrumu un virzienu. Jāpiemin, ka kursa laikā apmācība vadīt ne tikai motorlaivas, bet arī pareizi ievest pārvadāšanas piekabi ar automašīnu jūrā un piestiprināt tajā laivu.

Otrā nedēļa lielākoties bija veltīta praktisko iemaņu uzlabošanai un vairāk fokusējās uz cietušā glābšanu no laivas. Daudzās nodarbībās katrs kursants izmēģināja gan glābēja, gan cietušā lomu. Cietušais, uzgērbis gumijas kostīmu, tika aizvests uz konkrētu punktu priekšostā un atstāts, peldot ūdenī, pirms tam piefiksējot koordinātes. Kostīms kursantu turēja virs ūdens, taču jūras aukstumu varēja just pat caur kostīmu. Līdztekus glābēju pāris saņēma koordinātes un gatavojās doties glābt cietušo. Ieveduši laivu ar piekabi ūdenī, to atkabināja, iestūma un devās pakal cietušajam. Cietušā atrašanās izmantoja GPS navigācijas sistēmas „Garmin”, bez kurām cietušā atrašana būtu ļoti sarežģīta. Kad glābēji cietušo bija atraduši un ievilkusi laivā, to atgādāja atpakaļ uz krastu, kur kursanti mainījās vietām un turpināja vingrinājumu.

Viena no visinteresantākajām nodarbībām bija laivas vadīšana diennakts tumšajā laikā, ko apvienoja ar meklēšanas darbu imitāciju. Šoreiz cietušā vietā bija manekens ar gaismu atstarojošu vesti, ko, tāpat kā iepriekšējā vingrinājumā, atstāja ūdenī noteiktās koordinātes. Meklēšana dienas tumšajā laikā ir nepārprotami sarežģītāka, taču darbu atvieglāja spēcīgs lukturis, ar kura gaismas staru gaismu atstarojošo vesti varēja ieraudzīt pat 300 m attālumā. Taču neatkarīgi no GPS un luktura kursanti ne vienmēr atrada manekenu laicīgi, jo no oriģinālā punkta to aiznesa straume un tas atradās jau vairākus simtus metru no norādītās vietas.

Kursa pirmā un otrā nedēļa pagāja ātri un bija pienācis laiks ieskaitēm. Teorētiskā ieskaite bija visu teorētisko priekšmetu apkopojums, kurā bija arī jautājumi no Ceļu satiksmes drošības direkcijas eksāmena. Praktiskā ieskaite bija identiska vingrinājumiem ar cietušo, taču tika ņemts vērā glābēju ātrums un izpildes precizitāte un drošība. Pēc tam bija Ceļu satiksmes drošības direkcijas teorijas eksāmens. Visi kursanti šos eksāmenus nokārtoja sekmīgi un ieguva atpūtas kuģu vadīšanas apliecību, kas ļauj vadīt atpūtas kuģus ar garumu līdz 12 m Latvijas iekšējos ūdeņos.

Uzskatu, ka šī kursa laikā esmu ieguvis noderīgas zināšanas, kas varētu kādu dienu palīdzēt man gan militārajā, gan civilajā dzīvē. Kopumā Laivu vadītāja-glābēja kurss ir iespēja paplašināt savu redzesloku un iegūt prasmes, kas, iespējams, var glābt kāda dzīvību. Tādēļ es iesaku izmantot izdevības apgūt jaunas zināšanas un prasmes, jo situācijas mēdz būt neparedzamas un, iespējams, ka tieši no jums būs atkarīgs to rezultāts.

*Bakalaura studiju programmas
„Jūras spēku militārā vadība”
2. kursa kadete Gerda Miglava*

PIRMAIS GADS NACIONĀLAJĀ AIZSARDZĪBAS AKADĒMIJĀ

Aptuveni pirms gada – 2013. gada 9. septembrī – mēs pirmo reizi ieradāmies Nacionālajā aizsardzības akadēmijā. Kopskaitā aptuveni 70 kadetu kandidāti, kas nāca uz dažādiem spēku veidiem un katrs ar savu motivāciju šeit mācīties, bet vienu mērķi – absolvēt akadēmiju un kļūt par virsniekiem.

Pirmo nedēļu pavadījām akadēmijā, kur saņēmām formas tērpus un ekipējumu, laiotos tālāk uz Kājnieku skolu Alūksnē. Ar padomiem un ieteikumiem mums palīdzēja sagatavoties arī akadēmijas instruktori un vecāko kursu kadeti.

Septembra vidū sākām karavīru pamatapmācības kursu Alūksnē, kuru veic visi jauniesauktie karavīri. Dzīvojam izvietojumos pa 8 līdz 9 cilvēkiem, kas palīdzēja mums sadarboties un būt kā ģimenei. Ikdienas dzīvē instruktori mums mācīja disciplīnu, saprast un izpildīt dotās pavēles, rūpējās par mūsu fizisko sagatavotību un nodarbībās iemācīja daudz pirms tam nezinātu lietu. Mūsu zināšanas tika arī pārbaudītas ne tikai testos un praktiskās pārbaudēs, bet arī ikdienā. Pēc pusotra mēneša devām karavīra zvērestu un turpinājām mācīties Kājnieku skolā jau 2. līmenī, kur vairāk bija praktisko nodarbību – dažāda veida šaušana, marši, dzīvošana mežā ar praktiskām nodarbībām gan dienas gaišajā, gan tumšajā laikā. Kopumā daudziem pavadītais laiks Alūksnē saistās ar ļoti pozitīvām atmiņām, un vēl vairāk to papildināja neoficiālais izlaiduma pasākums, kad mēs naktī devāmies lāpu gājienā gar Alūksnes ezeru. Tā bija mūsu pirmā nopietnā saskarsme ar armiju, un instruktori ieguldīja lielu darbu un pacietību mūsu apmācībā un dalījās ar mums ar savu pieredzi un zināšanām, par ko varam būt pateicīgi mūsu turpmākajā dienestā.

Mežs Alūksnē

Kadetu kandidātu apmācība Cēsīs

Decembra vidū devāmies atpakaļ uz aizsardzības akadēmiju, nedaudz nomākti un vilušies, ka apmācības periods Alūksnē ir beidzies, bet arī nepacietībā gaidot, kas mūs sagaida tālāk. Arī šoreiz akadēmijā bijām vienu nedēļu, un pēc tam jau sākās Ziemassvētku brīvdienas.

Janvāra sākumā devāmies uz Instruktoru skolu Cēsīs, kur mācījāmies līdz februāra beigām. Kopumā astoņas nedēļas, katru nedēļu jauns apmācību temats, par kuru nedēļas beigās bija pārbaude. Tur dzīvojam istabās pa 7 līdz 8 cilvēkiem un bijām viena nodaļa. Katru dienu viens no mums bija nodaļas atbildīgais un šādā veidā pamazām apgūvām zināšanas un prasmes vadīt un uzņemt atbildību par padotajiem. Šeit ļoti daudz laika pavadījām klasēs, sagatavojot dažādas nodarbības un pavēles un pēc tam tās prezentējot savai nodaļai. Tādējādi gan mācījāmies paši, gan apmācījām pārējos. Pēc tam bija arī nodarbību sagatavošana lauku apstākļos un nodarbības šaušanas vadīšanai.

Pēdējo divu nedēļu laikā bija militārā vadība, kur bija jāmācās un jāpierāda sava prasme nodaļas vadīšanā konkrēta uzdevuma izpildē. Tās laikā dzīvojam lauku apstākļos un katru dienu veicām noteiktu maršrutu no viena kontrolpunkta uz nākamo. Kopumā apmācības laiks Cēsīs bija ļoti intensīvs un tā bija sava veida pārbaude mūsu pacietībai, izturībai sarežģītākos apstākļos, kad ne vienmēr pirms nodarbībām izdodas izgulēties, spēju pārbaude ierobežota laika un nosacījumu apstākļos. Bet var apgalvot, ka šeit pavadītais laiks bija noderīgs, un zināšanas, ko mums apmācībās deva instruktori, ir nepieciešamas un noderīgas turpmāk dienestā dažādās situācijās. Varam viņiem būt pateicīgi par mūsos ieguldīto laiku un zināšanām. Beidzoties apmācībai Instruktoru skolā, mēs naktī caur pilsētu devāmies lāpu gājienā uz Cēsu pili, kur notika mūsu izlaiduma pasākums, kas bija vēl viens neaizmirstams notikums mūsu dienesta laikā.

Ar martu mēs dienestu turpinājām Nacionālajā aizsardzības akadēmijā. Pats pirmais pārbaudījums jau bija Baltā nakts, kas ir vecāko kursu kadetu rīkots pasākums, kas kadetu kandidātiem jāveic, lai varētu dot Kadeta solījumu un kļūtu par akadēmijas kadetu. Lai

sagatavotos mācībām augstskolā, mēs mācījāmies angļu valodu, matemātiku, bija ieskats medicīnā un informātikā, vēlāk, augustā, bija arī nodarbības fizikā. Katrā priekšmetā bija ne tikai pārbaudes darbi par katru tematu, bet arī gala eksāmens. Protams, bija arī fiziskās aktivitātes. Akadēmija piedāvā iespēju piedalīties dažādos sporta veidos – gan individuālos, gan komandu un atbalsta arī dažāda veida sacensības. Viena no tādām ir Rīgas Sporta nakts, kur akadēmijas kadeti ieguva godalgotas vietas, tostarp arī 1. kursa kadeti. Maijā notika Rektora kausa izcīņas sacensības, kur dažādos sporta veidos tika noskaidrota akadēmijas stiprākā komanda. Jūnija vidū notika Prorektora kausa izcīņa, bet jūnija beigās bija ikgadējā Nacionālo bruņoto spēku spartakiāde, kas šogad notika Salacgrīvā. Kopumā kadeti parādīja labus rezultātus gan individuāli, gan komandu disciplinās. Kadeti ir arī iespēja turpināt apgūt savus sporta veidus un startēt sacensībās, piemēram, regbijā, handbolā u.c.

Jūnija vidū 1. kursa kadeti bija Litenes vasaras nometnē, kur piedalījās dažādos atceres pasākumos, kas bija veltīti 1941. gada 14. jūnijā izsūtītajiem, devās pārgājienā pa nozīmīgām nometnes vietām un varēja ar prezentāciju palīdzību uzzināt par Nacionālo bruņoto spēku vienībām.

Jūlijs visiem kadetiņiem bija atvaļinājuma laiks, bet augustā mums atsākās mācības, kamēr vecākajiem kursiem bija vasaras nometne mēneša garumā. Augusta vidū notika ikgadējās militārās sacensības „Zemessardzes patruļa”, kurās dalību pieteica arī 1. kursa komanda un kopvērtējumā starp jauktajām komandām ieguva 3. vietu. Bet augusta beigās, noslēdzoties vecāko kursu nometnei, visi kursi piedalījās Taktikas kausa izcīņā. Tās ir nepilnu divu dienu sacensības, kur kadetiņiem daudzpusīgi jāparāda savas spējas gan individuāli, gan komandā, sākot jau ar orientēšanos, lai nokļūtu pareizajos kontrolpunktos un „stacijās”, ietverot dažādu zināšanu un prasmju pārbaudi. Kausu, protams, izcīnīja vecāko kursu kadeti, bet arī jaunie sevi ļabi pierādīja.

Pienākot 1. septembrim, mēs jau esam 2. kurss un sākam mācības civilajās augstskolās: Sauszemes un Gaisa spēki – Rīgas Tehniskajā universitātē, bet Jūras spēki – Latvijas Jūras akadēmijā.

*Bakalaura studiju programmas
„Jūras spēku militārā vadība”
3. kursa kadets **Ervīns Bernsons***

JŪRAS SPĒKU 2. KURSA KOPSKATS PAR AIZVADĪTO 2013./14. MĀCĪBU GADU

Mums, Jūras spēku otrajam kursam, gan pirmā mācību gada beigas, kad jau bija izturēti visi marši un dzīvošanas mežā, gan otrais mācību gads sākās ar kardināli citām aktivitātēm – sēšanos mācību solos un sākšanu atsvaidzināt vidusskolā iegūtās tehnikās zināšanas. Jaunais mācību gads sākās ar ierašanos Latvijas Jūras akadēmijā. Kursu sadalīja divās daļās – kuģu vadītāji un kuģu mehāniķi, līdz ar to arī mācību programmas atšķīrās. Jāsaka godīgi, ka viegli negāja, daudziem bija diezgan pagrūti iekļauties augstskolas rutīnā un apgūt jaunos priekšmetus. Tas tomēr mums visiem bija kas jauns. Ar lielāko daļu mācību priekšmetu saskārāmies pirmo reizi. Tā kā katrā grupā bija tikai 8-9 cilvēki, tad, viens otram palīdzot, spējām pabeigt pirmo gadu Latvijas Jūras akadēmijā. Ja vienam labāk padodas, piemēram, mehānika, bet otram rasēšana, tad, saliekot galvas kopā, var pieveikt visu.

Ārpus standarta nodarbībām Latvijas Jūras akadēmijā apgūvām arī dažādus kursus, saistītus ar jūrniecību. Šeit varu minēt gan SOLAS (*safety of life at sea*), gan drošības pamatkursu, gan pirmās medicīniskās palīdzības kursu uz kuģiem. Šie kursi bija ļoti noderīgi gan tādēļ, ka ļāva mazliet izkļūt no ikdienas rutīnas, gan arī tādēļ, ka šie kursi bija ļoti pietuvināti reālām situācijām uz kuģiem, kas, savukārt, mums likās ļoti interesanti un uzreiz aizrāva. Vēl vairāk piesaistīja tas, ka bija praktiskās nodarbības, proti, ciņa ar uguni uz kuģa, lēksana pāri kuģa bortam un tikšana glābšanas postos, kā arī reālu traumu un brūču apstrāde.

Jūras spēku studiju kursa 2. kursa kadeti. No kreisās: kadeti Arvis Briediņš, Uģis Trupavnieks, Edgars Ozoliņš, Roberts Graudiņš, Roberts Šteins, Toms Ošis

Tā kā augstskolā pavadījām četras no piecām darba dienām, Nacionālā aizsardzības akadēmija bija piektdienas sarūpējusi tā, lai mēs arī galīgi neaizmirstu par militārajām iemaņām un zināšanām, proti, izbraukājām un paši gatavojām informāciju par dažādām kauju vietām, kā arī atcerējāmies un godinājām tos, kuri ir nolikuši galvu par savu Tēvzemi. Dabūjam arī akadēmijā pasēdēt solos, jo sākām apgūt militāro psiholoģiju un militāro vadību, kas mums deva nelielu teorētisko ieskatu, kā strādāt ar sev padoto personālu, ko turpināsim apgūt jau ceturtajā kursā. Iesaistījāmies arī civilās aktivitātēs – Nacionālie bruņotie spēki, to skaitā arī mēs, piedalījās dzīvajā kēdē, lai nogādātu grāmatas uz jauno bibliotēku. Un, protams, neiztikt bez ikgadējās vasaras nometnes Ādažu poligonā, kur pa īstam atceramies, ko nozīmē būt karavīram, atsvaidzinot visas nepieciešamās zināšanas. Vēl kadeti brīvajā laikā paspēja sportot un piedalīties dažādās sacensībās, kurās izcīnīja godalgotas vietas. Kopumā varu teikt, ka gads bija gana saspringts un ar daudz jauna, kas, manuprāt, nav slikti. Tas ļauj mums nemitīgi attīstīties, un arī laiks iet ātri uz priekšu – jau nākamais mācību gads ir sācies.

*Bakalaura studiju programmas
„Gaisa spēku militārā vadība”
2. kursa kadete Alma Lūka*

KADETU REDZĒJUMS PAR AIZVADĪTO MĀCĪBU GADU

Mūsu mācību gads sākās 2013. gada septembrī Nacionālo bruņoto spēku Kājnieku skolā Alūksnē ar pamatapmācības kursu trīs mēnešu garumā. Šai kursā apgūvām pamatzināšanas un iemaņas, kuras ir nepieciešamas jebkuram karavīram Latvijas Nacionālajos bruņotajos spēkos, sākot ar ārējo izskatu un veidu, kā pareizi jānēsā formas tērps, līdz pat taktikai, aizsardzībai pret masu iznīcināšanas ieročiem un pat kaujas granātas mešanai. To visu mēs apgūvām līdz gada nogalei, kad atgriezāmies Nacionālajā aizsardzības akadēmijā.

Jaunais, 2014. gads, iesākās ar Jaunākā instruktora kursu Nacionālo bruņoto spēku Instruktoru skolā Cēsīs. Tas bija nedaudz īsāks nekā Alūksnē, bet daudz „krāsaināks” un interesantāks, kā arī produktīvāks izrādījās apmācību process Cēsīs. Mēs sākām apgūt prasmi komunicēt, domāt un vadīt. Instruktoru skolas personāls un instruktori regulāri parūpējās arī par Kājnieku skolas laiku neaizmirstānu, vedot mūs pastaigās – visbiežāk maršos pa Cēsu piepilsētas mežiem un ceļiem. Aptaujājot kursa kadetus, lielākā daļa atzīst, ka vislabākā un interesantākā kursa daļa ir bijusi tieši militārās vadības nedēļa, kuras laikā katram bija

dota iespēja pierādīt savas spējas gan kā komandas un nodaļas dalībniekam un „komandas spēlētājam”, gan kā nodaļas komandierim un atbildīgajam, vadot uzdevumus un darbojoties ar savas nodaļas karavīriem. Marta sākumā beidzās arī Jaunākā instruktora kurss, un mēs beidzot atkal atgriezāmies akadēmijā. Sajūta, kā atgriežoties mājās.

Kadetu kandidātu apmācība Kājnieku skolā Alūksnē un Instruktoru skolā Cēsīs

Akadēmijā mēs sākam angļu valodas kursu, līdztekus kuram mācījāmies arī augstāko matemātiku un medicīnu. Beidzoties angļu valodas kursam, sākam apgūt īso kursu militārajā informātikā. Pateicoties Nacionālo bruņoto spēku Sakaru skolas personālam un instruktoriem, kurss bija patiešām produktīvs un tā laikā mums bija iespēja iemācīties un uzzināt daudz jaunu lietu, kuras saistītas ar datortehniku un programmatūru un kuras mums var noderēt gan ikdienā, gan arī turpmākajā dienestā bruņotajos spēkos.

Kadetu veidotais Latvijas armijas simbols lauku nometnē Litenē

Jūnija vidū mēs devāmies uz Liteni, kur notika lauku nometne un atceres pasākumi par godu 1941. gada deportācijām un 2. pasaules karā represētajiem. Kadeti devās pārgājienā pa vēsturiskajām kauju un atceres vietām, kā arī sarunās ar vēsturniekiem un represētajiem guva izpratni un apjausmu par to gadu notikumiem Latvijā. Litenes kultūras namā tika demonstrēta kinofilma „Padomju stāsts” („Soviet Story”), kura atstāja spēcīgu iespaidu uz jebkuru tās skatītāju. Augusta sākumā, atgriežoties no atvaļinājuma, mēs turpinājām mācīties matemātiku un sākam fizikas kursu.

16. un 17. augustā mūsu kursa kadetiņiem tika dota unikāla iespēja Daugavpilī lēkt ar izpletņiem no 1,5 km augstuma¹. Pēc lēciena katrs kadets saņēma apliecināšu dokumentu (sertifikātu) par lēcieni. Atsauksmes un iespai – tikai paši labākie, spilgtākie un satraucošākie.

¹ Kadetu lēkšana ar izpletņiem bija ārpusstudiju pasākums, kas nebija saistīts ar studijām Nacionālajā aizsardzības akadēmijā (redakcijas kolēģijas piebilde).

*Bakalaura studiju programmas
„Gaisa spēku militārā vadība”
2. kursa kadets Lauris Miķelsons*

ATSĀUKSMES PAR KĀJNIEKU SKOLU ALŪKSNĒ

Alūksnē ieradāties 13. septembrī. Pirmie iespaidi bija ļoti labi, jo viss notika ļoti ātri un organizēti. Jau pašā sākumā ātrumam un precīzai uzdevuma izpildei tika pievērsta liela uzmanība. Uzreiz tikām iedalītiursos un nodaļās, kā arī noskaidrojām savus nodaļu komandierus. Pirmajā dienā iepazīnāties ar izvietojumu un saviem nodaļas biedriem.

Es tiku KKK10 1. nodaļā. Ar savu nodaļu biju ļoti apmierināts, un jau no pirmās dienas viens otram palīdzējām kā vien iespējams. Pirmās ieskaites bija ļoti vieglas un man nesagādāja nekādas grūtības. Pirmais grūtais pārbaudījums bija 24 stundu mežs, kura rezultātā izstājās viens kursants. Šajā mežā patiešām iepazīnām viens otru un to, kādi mēs esam stresa situācijās un cik izpalīdzīgi esam tad, kad pašiem nav spēka un ir iestājies liels nogurums.

Pēc meža atkal bija diezgan viegli, vienīgi AK-4 ieskaite sagādāja problēmas, jo bija stress un ar ieroci darbojos pirmo reizi. Tā arī bija vienīgā ieskaite, kuru es nenokārtoju ar pirmo mēģinājumu. Atkārtotajā ieskaitē biju daudz nosvērtāks un bez aizķeršanās to nokārtoju.

Manuprāt, visgrūtākais bija pirmais mežs, kad mums nācās mācīties Lauku kaujas iemaņu nodarbības un visu laiku lija lietus. Lietus grāva morāli un šķita, ka laiks ievēlās un dienas pait ļoti lēni. Šajā mežā arī atteicās turpināt dienestu trīs kursanti. Tas nozīmē, ka tiešām tas bija grūts un cilvēki salūza gan bezmiega dēļ, gan nepateicīgo laika apstākļu dēļ.

Pienāca pati svinīgākā diena, kad mums bija jādod karavīru zvērests. Šī diena paliks manā atmiņā uz mūžu. Pēc zvēresta sākās Kājnieku skolas otrais līmenis. Otrajā līmenī mums tika mācīts vairāk praktiski nekā teorētiski un, manuprāt, tas ir tas, kas tiešām ir vajadzīgs. Nodaļas jau bija citādos sastāvos un nācās iepazīt vienam otru no jauna. Mums bija daudz nodarbību, kas stiprināja komandas darbu. Ļoti patika praktiskās šaušanas nodarbības un maskēšanās nodarbības. Visai grūti man bija marši un tas, ka mežā bija tik maz laika, lai izgulētos.

Kopumā Kājnieku skolā man ļoti patika, jo tā sniedza iemaņas, kuras tiešām ir nepieciešamas katram karavīram. Alūksnē tiek ielikti pamati, un tagad ir laiks attīstīties un pilnveidot savas prasmes.

*Bakalaura studiju programmas
„Gaisa spēku militārā vadība”
2. kursa kadets Kaspars Ušpelis*

PĀRDOMAS PAR JAUNĀKĀ INSTRUKTORA KURSU

No 2014. gada 6. janvāra līdz 27. februārim mācījos Nacionālo bruņoto spēku Instruktoru skolas Jaunākā instruktora kursā. Kurša laikā apguvu daudz jaunu lietu un iemaņu, kuras noderēs manā turpmākajā karjerā un studijās. Par lielāko plusu uzskatu to, ka iemācījos sagatavot un vadīt nodarbības. Man pirms tam bija neliela pieredze nodarbību vadīšanā, bet nevadoties pēc sastādīta plāna.

Kad sākās nodarbību sagatavošanas un vadīšanas cikls, pirmā nedēļa bija ļoti grūta, jo īpaši pirmās trīs naktis, jo centos sastādīt labus un sev saprotamus plānus, tādējādi ilgi strādāju un vēlū gāju gulēt. Tad, kad sapratu šo lietu un biju to iemācījies, man gāja ļoti viegli. Sastādīt plānu nebija problēmu, kā arī varēju novadīt nodarbību, pat neskatoties plānā. Man prieks, ka mans kurators ievēroja manu centību un mani atzinīgi novērtēja. Salīdzinot ar Alūksni, te bija daudz vieglāk, vismaz man. Protams, jāmācās bija ļoti daudz un apjoms arī bija liels. Man palīdzēja tas, ka iepriekš biju mācījies pat vēl vairāk.

Par skolas personālu var teikt tikai labus vārdus. Visi kuratori un kursa vadība bija izpalīdzīgi un atsaucīgi, kā arī profesionāli savā jomā. Īpašu paldies saku savam kuratoram. Viņš bija ļoti stingrs un prasīgs, bet toties iemācīja, kā nākas, un uz viņu varēja paļauties 24/7. Vienu reizi viņš pat mums sniedza konsultāciju plkst. 3 naktī, kā arī zvanīt viņam varēja brīvdienās.

Kursa laikā bija dažādas interesantas aktivitātes: skrējieni ar baļķi, skrējieni ar nestuvēm, alpīnisma siena. Ļoti žēl, ka nesanāca āliņģis. Īpaši interesanta bija militārās vadības nedēļa. Ļoti daudz nācās staigāt, kā arī gulēt zem pančo, kas īstenībā bija interesanti, bet dažiem sagādāja grūtības, kas nozīmē, ka kursa vadība bija sasniegusi mērķi, radīja mums stresa apstākļus un diskomfortu.

Visbeidzot, varu teikt, ka kurss bija interesants un noderīgs. Vienīgi ļoti žēl, ka no manas nodaļas „izkrita” cilvēks, kuram nevajadzēja „izkrist”.

*Bakalaura studiju programmas
„Gaisa spēku militārā vadība”
3. kursa kadets Edgars Zieds*

GAISA SPĒKU 2. KURSS

Mācību gads iesākās ar pirmajām dienām Rīgas Tehniskās universitātes Aeronautikas fakultātē. Šī daļa krietni atšķirās no iepriekšējās militārās gaisotnes. Vienīgā atšķirība starp mums un civilajiem studentiem bija tikai mūsu formas tērpi. No vecākajiem kursiem jau bijām dzirdējuši par mācībām tehniskajā universitātē, bet, izjutot šīs augstskolas garu uz savas ādas, sapratām, ka viegli nebūs. Tas jau pierādījās pirmajā sesijā, kur bija pamatīgi jāiespringst ne tikai lai iegūtu augstu vērtējumu, bet pat lai tikai nokārtotu priekšmetu sekmīgi. No šī varējām mācīties, un otrajā mācību pusgadā jau bijām pieraduši pie disciplīnas. Secinājums viennozīmīgs: ne militārajā, ne civilajā apmācībā atslābt nedrīkst!

Visa mācību gada laikā notika vairāki pasākumi, kas tikai padarīja noskaņu krāsaināku. Kā piemērus varu minēt „vēstures braucienus”, kur tā saucamie „mājasdarbi” (kauju vietu apraksti, frontes līniju, kustības un kaujas gaitas norise) radīja iespēju sīki un skrupulozi izprast to laiku darbības. Protams, jāpiemin arī Rektora un Prorektora kausa izcīņas, kas tikai vienoja garā kursa sastāvu un deva izaicinājumu pamēroties spēkiem ar pārējiem kursiem. Mūsu kursam pat tika gods organizēt vienu no šīm sacensībām, kur laurus plūca nu jau akadēmiju beigušais 5. Gaisa spēku kurss.

Par gada noslēguma „punktu uz i” ir jānosauc meža mēnesis, kas beidzot lika pamainīt ierasto vidi uz daudz atbilstošāku militārajam nosaukumam. Pēc tehniskajā universitātē pavadītajiem diviem semestriem to varētu nosaukt par sava veida atpūtu ar dažādām „atrakcijām”. Divas nedēļas kaujas šaušana tuvās distancēs bija tieši tas, kas bija pietrūcis, sēžot tehniskās universitātes solos. Vasaras nometne noslēdzās nu jau ar ierasto Taktikas kausa izcīņu, kur, lai gan ar dažiem pārpratumiem, veiksmīgi startējām un finišējām.

Kopumā gadu var vērtēt kā izdevušos, jo ir sasniegti gan izvirzītie mērķi un ne tikai!

II. KĀDĒĻ VĒLOS KĻŪT PAR VIRSNIIEKU

*Bakalaura studiju programmas
„Jūras spēku militārā vadība”
2. kursa kadete Māra Vilnīte*

KĀDĒĻ IESTĀJĀMIES NACIONĀLAJĀ AIZSARDZĪBAS AKADĒMIJĀ

Šobrīd pirmajā studiju kursā mācās 48 kadeti. Mēs nākam no dažādām pilsētām, ģimeņiem un katram no mums ir atšķirīgs stāsts par to, kā un kāpēc esam kļuvuši par Nacionālās aizsardzības akadēmijas kadetiem.

Septembrī akadēmijā ieradās 67 kadetu kandidāti. Lielākā daļa iestājās uzreiz pēc vidusskolas pabeigšanas, un viņu priekšstats par militāro dzīvi bija, maigi sakot, nepietiekams. Tādēļ pēc pirmajiem sešiem mēnešiem, kurus pavadījām Kājnieku skolā Alūksnē un Instruktoru skolā Cēsis, sākt studijas akadēmijā bija gatavi vairs tikai 42 kadetu kandidāti.

Tiem, kuriem jau iepriekš bija uzkrāta pieredze Jaunsardzē un Zemessardzē, militārā dzīve nebija nekāds „kultūršoks”. Turpretī pārējiem bija ātri jāadaptējas jaunajā vidē, jāiemācās un jāapgūst tādas lietas, kuras viņi nekad iepriekš nebija darījuši. Un pats svarīgākais – jāsaprot, vai viņi ir gatavi pieņemt izaicinājumu, kurš neskaitīsies par pievarētu pēc noieta marša vai nokārtotas ieskaites, kurš nebūs pievarēts arī pēc aukstām un negulētām naktīm zem pončo. Viņiem bija jāsaprot, vai ir gatavi uzņemties izaicinājumu, ar kuru saskarties katru dienu līdz pat dienesta beigām.

Ir kadeti, kuri sākuši studijas akadēmijā, lai pierādītu sev un citiem, ka no sevis var prasīt vairāk, ka spēj pieņemt lēmumus un uzņemties atbildību par savu lēmumu sekām. Šie kadeti, meklējot savu spēju robežas, arī mērķtiecīgi dodas uz savu mērķi neatkarīgi no grūtībām.

Vēl viens apsvērums, kādēļ izlemt iestāties akadēmijā, ir finansiālu apsvērumu dēļ. Akadēmija nodrošina stabilu atalgojumu un apmaksātas studijas augstskolā, kas ļauj finansiālā ziņā būt pilnīgi neatkarīgam un papildus nodrošina ar darbavietu pēc akadēmijas pabeigšanas.

Tie kadeti, kuri nāca no vienībām, aizsardzības akadēmijā ir nokļuvuši tālredzīgāku iemeslu dēļ. Citi nāca, lai pēc gadiem sagādātu labāku nākotni savai ģimenei. Citi vēlējās kļūt par virsniekiem, lai varētu uzlabot un pilnveidot jau pastāvošo sistēmu Nacionālajos bruņotajos spēkos, un Dievs dod, lai viņiem izdodas.

Lai kādas būtu mūsu motivācijas, vienīgais, uz ko varam cerēt, ir tas, ka tās būs pietiekami spēcīgas, lai mēs absolvētu akadēmiju un turpmāk dienestā kļūtu par labiem un cienījamiem virsniekiem, kuri ir lojāli saviem karavīriem.

*Bakalaura studiju programmas
„Gaisa spēku militārā vadība”
2. kursa kadete Alma Lūka*

KĀDĒĻ ES VĒLOS KĻŪT PAR NACIONĀLO BRUŅOTO SPĒKU VIRSNIIEKU

Katram jaunietim pēc vidusskolas absolvēšanas ir jāizdara, iespējams, mūža grūtākā, bet vienlaikus svarīgākā izvēle – kādu izglītību iegūt vai neiegūt un kādu ceļu izvēlēties savai turpmākajai dzīvei, un ar kādu profesiju un virzienu to saistīt.

Mēs – kadeti – esam izdarījuši savu izvēli, un tā ir pārliecinoša – MĒS VĒLAMIES BŪT VIRSNIIEKI LATVIJAS REPUBLIKAS NACIONĀLAJOS BRUŅOTAJOS SPĒKOS.

Savstarpējās sarunās un apmainoties ar viedokļiem un personīgajām izjūtām, kadeti katrs atklāj savu stāstu, kura dēļ viņi ir nolēmuši sākt dienestu Nacionālajos bruņotajos spēkos un studēt Nacionālajā aizsardzības akadēmijā.

Kādam tie ir finansiāli apstākļi, kādam izglītības un stabila darba iespējas, kādam sociālās garantijas un nodrošinājums, bet lielākajai daļai – vēlme sasniegt savus limitus, pārvarēt

savas bailes un robežas un sasniegt maksimālu attīstību, līmeni un kvalifikāciju savā dzīvē un pats galvenais – mīlestība pret savu Tēvzemi, dzimteni, un mājām, Latviju.

Lielākajai daļai kadetu ceļš uz virsnieka karjeru sākas tieši pēc vidusskolas absolvēšanas un bez kādām būtiskām un padziļinātām zināšanām par militāro vidi, iekārtu un sfēru. Pateicoties Latvijas Republikas Jaunsardzei un Zemessardzei, kā arī pašiem bruņotajiem spēkiem, daļa kadetu jau ir guvuši kādu ieskatu, lielāku vai mazāku, militārajā jomā un akadēmijas gaitas sāk jau sagatavojušies, kas dod tiem zināmas priekšrocības, lielāku izpratni par jauniemācīto un iespēju palīdzēt un dot padomus tiem saviem biedriem, kuri ar visu saskaras pirmo reizi.

Pamatnostāja un vēlme katram topošajam virsniekam ir viena – būt noderīgai un nozīmīgai Nacionālo bruņoto spēku sastāvdaļai un ar savu pieredzi, prātu un spējām dot būtisku ieguldījumu bruņoto spēku attīstībā un izaugsmē – izmainīt, uzlabot un pilnveidot „sistēmu”.

„Katrš nevar būt virsnieks”. Tas varbūt izklausās stoiski, augstprātīgi un liekulīgi, bet tā ir pilnīga taisnība un patiesība. Mēs esam atlasīti labākie no labākajiem, lai ar savām jau pašreizējām zināšanām un jaunās informācijas analizēšanas un uzņemšanas kapacitāti spētu vadīt personālu, risināt problēmas un uzlabot individuālo darbu vienībās un līdz ar to kopējo darbu bruņotajos spēkos.

Mums ir jācenšas sākt ar sevi, sevis pilnveidošanu un attīstīšanu un jācenšas iegūt maksimāli lielu pieredzi gan laikā, kuru pavadām akadēmijā, gan tad, kad sākam un turpinām dienestu jaunajās vienībās.

Šādu pieredzi var gūt tikai no jau dienējušiem un pieredzējušiem karavīriem, kuri var dalīties savā gūtajā pieredzē.

Neviena grāmata, raksts vai publikācija nespēs aizvietot karavīra kaujas pieredzi, pārdzīvojumus, sajūtas un secinājumus.

Bet „sistēmas” izmaiņšana nav vienīgais un nav arī pats svarīgākais virsnieku uzdevums. Mūsu uzdevums ir sakārtot militāro vidi līdz tādām līmenim, kurā pilnīgi visi bruņoto spēku karavīri ir apmierināti ar visu eksistējošo un pastāvošo bruņotajos spēkos un mēs visi varam dienēt ar prieku un gandarījumu par savu darbu un ieguldījumu mūsu valsts attīstībā.

Bruņotajiem spēkiem būtu jāvar darboties autonomi un spēt pašnodrošināt sevi ar visu karavīriem nepieciešamo, gan ikdienas dienestam un apmācību procesiem, gan misijām un speciālajiem uzdevumiem.

Prioritātei un „dzinulim” ir jābūt mūsu dzimtenei, un šis ir pamatkoncepts visu bruņoto spēku pastāvēšanai un eksistencei.

*Mācību plānošanas un atbalsta daļas 2. klases speciāliste
kaprāle Viktorija Prošenkova*

VIRSNIEKA SPECIĀLISTA PAMATKURSS KĀ MILITĀRĀS KARJERAS ATTĪSTĪBAS POSMS

2014. gada 3. novembrī es sākšu apmācību Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas Virsnieka speciālista pamatkursā, lai turpinātu savu militāro dienestu kā juriste – virsnieks speciālists – kādā no Latvijas Nacionālo bruņoto spēku vienībām. Tas nozīmē, ka man militārajā karjerā vēl viss ir priekšā, kaut arī savu dienesta gaitu sāku jau pirms vairākiem gadiem – 2008. gadā. Iespējams, ka mans dzīvesstāsts jeb militārā dienesta gaita nav tik aizraujoša kā lielākai daļai bruņotajos spēkos dienējošajiem karavīriem, bet tā ir uzmanības vērtā vismaz viena iemesla dēļ – tā ir īsta.

Kā jau minēju, lēmumu par militāro dienestu pieņēmu 2008. gadā. Biju absolvējusi vidusskolu un tāpēc biju nopietnas izvēles priekšā – kur turpināt savu izglītību? Jāatzīst, ka toreiz nevarēju izšķirties, kurā augstskolā iestāties – Latvijas Universitātē vai Nacionālajā aizsardzības akadēmijā. Gan pirmajā, gan otrajā gadījumā ļoti noderēja toreiz saņemtais Ministru

prezidenta Atzinības raksts par izcilām sekmēm, tomēr lēmums tika pieņemts par labu aizsardzības akadēmijai. Iespējams, tāpēc, ka fiziskās sagatavotības pārbaudes kadetu kandidātu divdienu atlasē man kā Latvijas valsts izlases kandidātei vieglatlētikā bija zināma provokācija vai pārbaude, kas pamudināja aizdomāties par mana ķermeņa izturības, spēka un ātruma robežām ārpus ierastā dzīves ritma.

Kadetu kandidātu kursā viss bija pilnīgi jauns – vide, cilvēki, noteikumi. Jāatzīst, ka kareivja pamatapmācības kurss Alūksnē bija sarežģīts, bet aizraujošs jaunās dzīves sākums. Bet dzīve ir dzīve, un iepriekš plānoto ne vienmēr izdodas realizēt. Visu nevar paredzēt, pie tā nav vainīgs nedz tu pats, nedz citi cilvēki – tā ir apstākļu sakritība. Šāda sakritība mani piemeklēja Cēsis, instruktoru kursā, tieši pirms pēdējā pārbaudījuma – apmācības lauku apstākļos – rīta rosmē nokritu un salauzu elkoņa kaulu. Tiesa, tas netika uzreiz diagnosticēts – ārsta paviršības vai kļūdas rezultāts. Godīgi sakot, īsti nezinu, iespējams, ka man šim ārstam būtu jābūt pateicīgai, jo šī kļūda deva man iespēju kursu pabeigt, jo citādos apstākļos tas nebūtu bijis iespējams – veselība ir prioritāra – tas jāapzinās katram no mums. Protams, par šāda veida „iespēju” man nācās arī maksāt. Pēc lūzuma konstatēšanas sekoja ilgs ārstēšanas un atveseļošanās periods, un, tā kā apmācību nevarēju turpināt, tiku atskaitīta no kadetu kandidātu kursa un norikota turpmākajam dienestam Sauszemes spēku Kājnieku brigādes 2. kājnieku bataljonā. Iespējams, daudzi kadetu kandidāti un kadeti vārdu „atskaitīts” vai „izslēgts” asociē ar notiesājošu tiesas spriedumu, bet ir svarīgi atcerēties, ka aiz šiem vārdiem vienmēr ir kāds apstāklis, kas vai nu attaisno jūs, piemēram, veselības traucējumi, vai arī otrādi – norāda uz jūsu kā cilvēka, tai skaitā arī karavīra, personības negatīvajām iezīmēm. Viens no šādiem iemesliem ir nesekmība.

Dienējot 2. kājnieku bataljonā turpināju izglītoties un sāku studēt tiesību zinātni Latvijas Universitātes Juridiskajā fakultātē klātienē vakara nodaļā. Protams, ka nebija viegli apvienot studijas un dienestu, bet uzskatu, ka, ja cilvēkam piemīt pašdisciplīna – rakstura iezīme, kam ir liela nozīme arī ikvienam karavīram, viss ir sasniedzams. Tāpēc 2013. gada sākumā iegūtais bakalaura grāds tiesību zinātnē, kuru ieguvu, jau būdama Nacionālās aizsardzības akadēmijas Mācību plānošanas un atbalsta daļas speciāliste, bija diezgan likumsakarīgs rezultāts. Jau sākot studijas universitātē, biju plānojusi, ka pēc tās absolvēšanas kandidēšu uz Virsnieka speciālista pamatkursu, tomēr bija jāizlemj, kad to būtu pareizāk darīt. Domāju, ka esmu pieņēmusi pareizo lēmumu kandidēt tieši šogad, jo šobrīd esmu LU profesionālā maģistra studiju programmas „Tiesību zinātnē” 2. kursa maģistrante, ir skaidrs, ka maģistrantūrā iegūtās zināšanas ir acīmredzami plašākas, nekā bakalaura grādu iegūstot. Protams, ka ir jāakcentē, ka īstam juristam ar teorētiskajām zināšanām vien nepietiek – ir nepieciešama arī juridiskā prakse, bet esmu gatava studēt un attīstīties un jau iegūtā militārā pieredze būs labs pamats arī jaunajā darbības sfērā. Ir pilnīgi skaidrs, ka Virsnieka speciālista pamatkursa absolvēšana un virsleitnanta dienesta pakāpes saņemšana man būs jaunas, izaicinājumu pilnas dzīves sākums.

*Leitnants Viktors Aišpurs,
bijušais bakalaura studiju programmas
„Jūras spēku militārā vadība” kadets*

CEĻŠ LĪDZ PIRMAJAI VIRSNIEKU DIENESTA PAKĀPEI

Studijām Latvijas Nacionālajā aizsardzības akadēmijā Jūras spēku militārās vadības programmā pieteicos 2008. gada maijā un iestājos 2009. gada aprīlī pēc karavīra zvēresta došanas un kadetu kandidātu kursa sekmīgas pabeigšanas, kurā ieguvu karavīra pamatmaņas. To apguvi sekmēja iepriekšējā dalība Jaunsardzē, jo kadetu kandidātiem, kuri nebija jaunsargi, klājās nedaudz grūtāk ar šo iemaņu apguvi.

2009. gada pavasarī sākās intensīvas studijas akadēmijā. Studijas aizsardzības akadēmijā stipri atšķiras no studijām citās valsts augstākajās mācību iestādēs, jo studējošie vienlaikus ir

Leitnants Viktors Aišpurs

arī Nacionālo bruņoto spēku karavīri, ar kuriem ir noslēgts līgums par profesionālo militāro dienestu. Tātad, ja esi aizsardzības akadēmijas students, tu ne tikai apmeklē lekcijas, nodarbības un oficiālos augstskolas pasākumus, bet arī esi pakļauts bruņotajiem spēkiem, piedalies bruņoto spēku mācībās, uz tevi attiecas Nacionālo bruņoto spēku vadības izdotās pavēles, kuras tev bez ierunām ir jāizpilda. Tev jāpilda karavīru ikgadējie fiziskie normatīvi un jāveic ikgadējās medicīniskās pārbaudes, kā arī daudzas citas lietas, kuras nosaka dotais karavīra zvērests:

„Es, Latvijas karavīrs, apzinoties atbildību savas tautas un likuma priekšā, apsolos un zvēru:

- būt uzticīgs Latvijas Republikai, tās Satversmei un likumīgajai valdībai;
- netaupot spēkus, veselību un dzīvību, sargāt Latvijas valsti un tās neatkarību;
- pēc labākās sirdsapziņas veikt man uzticētos karavīra pienākumus;
- bez ierunām pakļauties militārajai

disciplīnai, vienmēr pildīt savu priekšnieku pavēles un rīkojumus atbilstoši Latvijas Republikas likumiem.”

Militārā dienesta likuma 4. pants

Šāda dualitāte var šķīst dīvaina citu Latvijas augstskolu studentu acīs, bet akadēmijā studējošais, pirmkārt, ir savas valsts karavīrs, jo akadēmijā viņš iestājas pēc sekmīgas pamatpamācības, kad jau ir dots karavīra zvērests, un tikai, otrkārt, students. Studijas aizsardzības akadēmijā var uzskatīt par studējošā karavīra pamatpienākumiem, protams, neatbrīvojot viņu no citu pienākumu pildīšanas.

Līguma esamība ar Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem sekmē cilvēku pieteikšanos studijām par valsts aizsardzību, jo uz līguma pamata tiek maksāts karavīra atalgojums un visas karavīram pienākošās piemaksas. Ja studējošais pārdomā par turpmākām studijām, tad viņam ir iespēja izstāties no augstskolas un turpināt profesionālo militāro dienestu kā ierindas kareivim vai instruktoram, bet tas iespējams, ja studējošais sekmīgi apguvis pamatpamācību Kājnieku skolā Alūksnē un Instruktoru skolā Cēsīs Jaunākā instruktora kursu. Šādā gadījumā valsts līdzekļi, kuri ieguldīti cilvēkā, netiek izšķiesti, jo viņš paliek armijā, nevis izstājas un dodas meklēt darbu, piemēram, uz ārzemēm.

Iestājoties akadēmijā, es zināju, kur esmu nonācis, un aptuveni to, kas mani vēl sagaida turpmākajos studiju gados. Jau pirmā gada oktobrī, kopš iestājos akadēmijā, devos praksē uz Jūras spēku flotili. Prakse ilga gandrīz deviņus mēnešus, jo tolaik valstī valdīja krīze un nebija iespējams sākt mācības Latvijas Jūras akadēmijā. Jau 2010. gada rudens semestrī sāku mācības Latvijas Jūras akadēmijā. Kadeti atbilstoši to izvēlētajai programmai (Sauszemes, Gaisa un Jūras spēki) daļu no akadēmijas studijām pavada kādā no civilajām augstskolām (Latvijas Jūras akadēmijā, Rīgas Tehniskajā universitātē), lai iegūtu nepieciešamos kredītpunktus un gūtu plašākas zināšanas. Studiju laikā civilā augstskolā ir jāpavada apmēram 2,5 gadi no kopējā laika, kas jāpavada Nacionālajā aizsardzības akadēmijā. Sekmīgi pabeidzot civilo augstskolu, akadēmijā tiek pabeigts militāro zināšanu bloks, kurš jāzina katram virsniekam, neatkarīgi no izvēlēta spēka veida iegūstot vada komandiera kvalifikāciju. Man pašam tas sekmīgi izdevās un, nokārtojot valsts pārbaudījums, 2014. gada 20. jūnijā absolvēju Latvijas Nacionālo aizsardzības akadēmiju.

AKADĒMIJAS DEVUMS TURPMĀKĀJĀ DIENESTĀ

Nacionālā aizsardzības akadēmija man sniegusi lielisku iespēju sevi pierādīt kā spējīgu Latvijas armijas virsnieku, kā arī devusi iespēju sevi pilnveidot gan fiziski, gan garīgi. Studiju laikā sapratu, kādas ir manas prioritātes, kādās jomās esmu stiprāks un kuras vēl ir jāuzlabo. Studiju laikā Latvijas Jūras akadēmijā apguvu nepieciešamās jūrniecības pamatzināšanas, kuras apvienojumā ar akadēmijā iegūtajām militārajām zināšanām sekmīgi varu izmantot turpmākajā dienestā Latvijas Jūras spēku flotilē. Ar studiju laikā iegūtajām zināšanām turpmākajā dienestā nevarēs „sēdēt uz lauriem”, tās dod tikai labu atspēriena punktu, no kura turpināt savu pilnveidošanos, apmeklējot dažādus kursus, seminārus un mācības. Šeit labi iederas sakāmvārds: Mūžu dzīvo, mūžu mācies! Akadēmijā pavadīto laiku vienmēr atcerēšos kā vienu no labākajiem dienesta laikā!

DIENESTS PĒC AKADĒMIJAS ABSOLVĒŠANAS

Pēc akadēmijas absolvēšanas es turpinu dienestu Jūras spēku flotiles Mīnu kuģu eskadrē uz Latvijas karaflotes flagmaņa A53 VIRSAITIS kā leroču komandas komandieris. Dienests ir atbildīgs, bet tai pašā laikā interesants un aizraujošs. Manā pakļautībā ir reāli cilvēki, par kuriem es atbildu. Tas ir pavisam cits atbildības līmenis, jo studiju laikā biju atbildīgs tikai par sevi. Vēl neesmu izbaudījis visus jaunā amata noteiktos pienākumus, bet laika gaitā tas viss notiks. Līdz šim esmu jau piedalījies starptautiskajās mācībās BALTIC BIKINI, kurās notiek Latvijas un ārvalstu gaisa spēku sadarbība cietušo glābšanā no ūdens pēc helikoptera avārijas, kā arī 10 dienu apmācības braucienā Baltijas jūrā, kurā apguvu kuģošanas zināšanas praksē ar vēl dažiem jaunajiem virsniekiem. Viss tikai vēl priekšā! Visiem, kuri izvēlas kara jūrnieka profesiju, novēlu labu ceļavēju un septiņas pēdas zem ķīļa!

*Tālmācības centra metodiķe
Mg. edu., MBA Mareta Krisberga*

STĀSTS PAR IZAUGSMI

*Intervija ar 2014. gada Nacionālās aizsardzības akadēmijas absolventi leitnanti
Elīnu Kārklīņu, bijušo „Komandējošā sastāva virsnieks” kursa kadeti.*

M. Krisberga. Jūs bijāt „Komandējošā sastāva virsnieks” programmas kadete. Kāds ir Jūsu ceļš līdz akadēmijai? Kādēļ izvēlējāties studēt akadēmijā?

E. Kārklīņa. Pirms Nacionālās aizsardzības akadēmijas es mācījos Latvijas Sporta pedagogijas akadēmijā un reizē arī darbojos Zemessardzes 25. kājnieku bataljonā. Piedalījos Zemessardzes mācībās, kur man tas viss sāka iepatīties – armijas lietas, šaušanas. Tā kā man bija vairāki pazīstami, kas bija iestājušies aizsardzības akadēmijā, tad es nolēmu pamēģināt. Otrs iemesls varētu būt, ka pēc Sporta pedagogijas akadēmijas beigšanas grūti atrast pienācīgu darbu.

M. Krisberga. Ko, Jūsprāt, nozīmē būt par Nacionālās aizsardzības akadēmijas kadetu?

E. Kārklīņa. Būt par kadetu nozīmē mācīties, izzināt kaut ko jaunu. Varbūt tiekšanās uz kaut ko augstāk, ne tikai būt par karavīru. Sarežģīts jautājums.

M. Krisberga. Kāds bija kadeta kandidāta posms, un kādas bija studijas akadēmijā?

E. Kārklīņa. Kad mēs bijām kadetu kandidāti, tad tas laika posms, manuprāt, bija tāds stresains, bet interesants. Visu laiku prātā skanēja, ka „es to varu”, un galvenais – neizkrist. Kadetu kandidātu posmā vairāk tika iemācīta disciplīna, fiziskā sagatavotība ielikta, bet, kad jau mēs kļuvām par kadeti, tad sākās īstā apmācība, lai mēs kļūtu par leitnantiem. Vairāk strādājām, kā vadīt vadu, kā uzvesties, runāt vadu priekšā, viss, kas būs nepieciešams tālākajam dienestam. Tur jau varēja redzēt, kuram padodas vadīt un kuram ne.

M. Krisberga. Kāds bijis interesantākais notikums vai atgadījums Jūsu kā kadetes dzīvē?

E. Kārklīņa. Interesantu notikumu pa šiem gadiem ir daudz, pat nezinu, kuru izstāstīt. Interesanti bija Kājnieku nodaļas komandieru kursa laikā, kad jau vairākas nedēļas kursi ir turpinājušies, visiem iestājās nogurums un tad naktīs, kad vairums guļ, tad pa sapņiem ko tik visi nerunā. Viens notikums tāds. Manā nodaļā bija viens kadets, kurš sapņos bija visu laiku ģenerālis un visus komandēja. Katru nakti viņš skaļi sapņoja. Tad vienu vakaru, cits kadets nāca pielikt malķu krāsniņai un tad kadets ģenerālis skaļi nobļāvās „Lasies prom, lai tevi neredzētu!”. Tas izklausījās, ka tieši domāts kadetam, kurš tikai malķu pielika, bet īstenībā viņš tikai sapņoja.

M. Krisberga. Kādas rakstura īpašības nepieciešamas, lai kļūtu par labu virsnieku?

E. Kārklīņa. Nepieciešama drosmē un neatlaidība, ar neatlaidību var visu panākt, protams, jābūt spēcīgam un ar radošu domāšanu, nedrīkst būt pārlieku stresains un nepieciešama humora izjūta, lai grūtos brīžos to spētu pieciest.

M. Krisberga. Jums ir savas iepriekšējās augstskolas pieredze. Nosauciet, lūdzu, dažus akadēmijas plusus un dažus mīnus!

Plusi: radoša darbošanās; strādāšana auditorijas priekšā, kas pieradina strādāt ar karavīriem. Mīnusi: nevar neko plānot uz priekšu; dažkārt nav zināms, kādi mācību plāni būs pēc mēneša utt.

M. Krisberga. Kam potenciālajiem akadēmijas kadetiņiem pievērst uzmanību, mācoties skolā?

E. Kārklīņa. Tiem, kas iet mācīties uz akadēmiju pēc vidusskolas, vajag mācīties matemātiku, fiziku, ķīmiju, jo tas viss būs nepieciešams Rīgas Tehniskajā universitātē mācībās. Angļu valoda nepieciešama, jo tā nepieciešama turpmākajā dienestā. Un, protams, fiziskā sagatavotība.

M. Krisberga. Ko Jūs teiktu jauniešiem, kas gribētu iestāties akadēmijā un kļūt par virsniekiem?

E. Kārklīņa. Galvenais, saprast, ko viņš savā turpmākajā dzīvē grib darīt un neatkāpties no saviem mērķiem.

M. Krisberga. Kā redzat savu nākotni bruņotajos spēkos?

E. Kārklīņa. Savu nākotni pašlaik redzu, ka es turpināšu dienēt. Pašlaik atrodos Sauszemes spēku Kājnieku brigādē un centīšos tiekties uz augšu.

M. Krisberga. Kādas ir Jūsu izjūtas, skatoties pašlaik demonstrēto realitātes šovu „lesaukts armijā”?

E. Kārklīņa. Skatoties raidījumu, man atmiņā nāk Kājnieku skolas laiki – kadetu kandidātu posms, kur mēs visu mācījāmies: kā mēs gultas dienā vairākas reizes klājām, telšu celšanas, ilgi gaidītās pusdienas vai vakariņas. Tam visam jāiziet cauri, lai kļūtu par virsnieku. Tāpēc ir interesanti skatīties tādu raidījumu. Un tā ir arī laba reklāma, manuprāt, akadēmijai. Vismaz daudzi var saprast, ko tad mēs īsti te darām akadēmijā.

M. Krisberga. Paldies un vēlu veiksmi turpmākajā dienestā!

Leitnante Elīna Kārklīņa

III. IESKATS KADETU DZĪVĒ UN TRADĪCIJĀS

*Krīvu Krīva vietnieks,
bakalaura studiju programmas
„Sauszemes spēku militārā vadība”
3. kursa kadets Aleksis Ozoliņš*

KRĪVU PADOMES DARBĪBA 2013./2014. STUDIJU GADĀ

Aizvadītais gads ir bijis, iespējams, darbīgākais gads Krīvu padomes vēsturē. Krīvu Krīva Kaspars Kukšas vadībā jaunā Krīvu padome uzņēma jaunus „apgriezienus”.

Par gada lielāko sasniegumu uzskatāma Kadetu kluba izveide, kura nevarētu notikt bez uzņēmuma „Arčers”, kas kļuva par kluba patronu un par saviem līdzekļiem izremontēja un izbūvēja par ļoti mājīgajām atzītās kluba telpas.

Ar jauno infrastruktūru radās jauns pamats atsperties un rīkot akadēmijas Ziemassvētku/Jaunākā štāba virsnieku kursa un Virsnieku speciālistu kursa izlaiduma balli. Divi orķestri, saksofonu ansamblis, folkloras ansamblis, torte, lielā loterija, dejas un daudz citu pārsteigumu, kas šo pasākumu padarīja par lielisku tradīciju sākumu.

Gada laikā Kadetu klubs sniedzis atbalstu arī šādos pasākumos:

- izstādes „Skola 2014” akadēmijas stenda nodrošināšanā;
- organizējis sadraudzības pasākumu ar Latvijas Universitātes Ģeogrāfijas un zemes zinātņu fakultātes studentiem un tos uzņēmis, kā arī sniedzis atbalstu šīs fakultātes studentu iesvētībās;
- sniedzis nozīmīgu atbalstu Starptautiskās mobilitātes/ pieredzes apmaiņas nedēļas organizēšanā;
- atbalstījis Baltās nakts organizēšanu jeb kadetu kandidātu uzņemšanu kadetu sastāvā;
- piedalījies Nacionālās aizsardzības akadēmijas Atvērto durvju dienas organizēšanā;
- esam atbalstījuši savus kluba patronus – firmu „Arčers” – komandas veidošanā un iekšējās komunikācijas stiprināšanā;
- palīdzējis LNT šova „Iesaukts armijā” veidošanā.

Ātriem soļiem klāt ir arī nākamais izlaidums, izlaiduma balle, Jāņu ielīgošanas pasākums. Nevar nepieminēt, ka gada laikā Krīvu padome ir rūpīgi strādājusi arī, lai sakārtotu savu iekšējo struktūru, sākot ar amatu aprakstu definēšanu un beidzot ar gada pasākumu plāna un budžeta veidošanu.

Vēl viens svarīgs darbības virziens jāmin arī Krīvu padomes aktīvā sadarbība un komunikācija ar civilajām augstskolām, kā arī līdzdalība Latvijas Studentu apvienībā, kur kadeti aktīvi pārstāvējuši akadēmijas intereses.

Sākoties jaunajam mācību gadam, Krīvu padome nav palikusi uz vietas, bet gan izvirzījusi vēl ambiciozākus mērķus. Jau tikai septembra pirmajā pusē esam snieguši atbalstu Latvijas Universitātes Ekonomikas un vadības fakultātei iesvētību organizēšanā un Biznesa augstskolai „Turība” karsēju komandas trenēšanā. Krīvu padome uzņēmusi Latvijas Studentu apvienības Domi saliedēšanas pasākumā, kurā pārstāvētas visas Latvijas augstskolas. Kopā ar Biznesa augstskolu „Turība” organizējam pludmales volejbola nakts turnīru visām Latvijas augstskolām. Ar šo pasākumu popularizējam akadēmiju un radījām labu priekšstatu par Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem un karavīriem kopumā.

Krīvu padomes darbs prasa daudz brīvā laika, enerģijas un nervu, taču tā noteikti ir labākā iespēja kadetiņiem pilnveidot savas organizatoriskās un vadības prasmes, kā arī iegūt lieliskus kontaktus Latvijas mērogā.

MŪSU PIRMAIS TAKTIKAS KAUSS

Pēdējā augusta nedēļā, mēs, 1. Sauszemes spēku kurss, piedalījāmies Taktikas kausa izcīņā. Taktikas kauss ir Nacionālās aizsardzības akadēmijas militārā sacensība starp visiem Nacionālās aizsardzības akadēmijas kadetiņiem, kuri bija sadalīti vairākās komandās. Sacensību uzdevums ir veikt maršrutu, izpildot dažādus militārus uzdevumus. Šo sacensību mērķis ir pārbaudīt kadetu zināšanu un prasmju līmeni, kā arī veicināt darbu komandā.

Sacensības ilga divas dienas, bet mēs uz sacensībām ieradāmies dienu iepriekš, lai spētu kārtīgi sagatavoties. Ierašanās dienā mēs veicām šaujamo lietošanas testu un tad jau vēlāk gatavojāmies startam. Šajās dienās laikapstākļi mūs nežēloja, jo nemitīgi lija lietus, bet tas mums netraucēja veikt mūsu uzdevumus, jo pie grūtībām jau esam pieraduši.

Sākot uzdevumu, dienu mūsu noskaņojums bija kaujiniecisks un uzdevumos mums veicās labi, bet, tā kā esam jaunākais kurss, nedaudz atpalikām no vecākajiem kursiem, jo viņi bija pieredzējušāki. Lai gan bija grūtības, jaunāko kursu konkurencē mēs bijām labākie, un daļībai pirmajā Taktikas kausā šis rezultāts mums bija apmierinošs. Mēs uzskatām, ka interesantākais uzdevums bija ūdens šķēršļa pārvarešana, izmantojot tikai individuālo ekipējumu, jo tas nekad iepriekš nebija veikts.

Pēc nakts, kas bija jāpavada individuālajā patvērumā, sākās otrā sacensību diena. Tajā vairāk varēja just vispārējo nogurumu un šķēršļu pārvarešana notika jau grūtāk. Arī katram šķērslim atvēlētais laiks bija samazināts. Tomēr, atbalstot vienam otru, izdevās veikt visus šķēršļus un iekļauties laikā. Nokļūstot noņemtnē, bija iespēja uzvilkt sausas drēbes, jo arī laikapstākļi bija kļuvuši labāki un vairs nelija. Visi bijām priecīgi par paveikto un cerējām uz labiem rezultātiem.

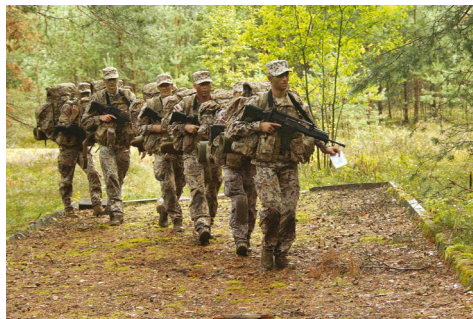

Foto no Taktikas kausa izcīņas

2014.gada NAA Taktikas kausa izcīņas sacensību
uzvarētāji - SzS MV 4.kursa komanda

Kadeti 2. rinda no kreisās: Aivis Kusiņš, Toms Rozentāls, Nauris Jātnieks un Kaspars Lauzinieks
Kadeti 1. rinda no kreisās: Kristīne Līcīte un Jānis Blažis

Tālmācības centra metodiķe
Mg. edu., MBA Mareta Krisberga

MUGURSOMU PLECOS, KOMANDAS GARS UN UZ PRIEKŠU!

Intervija ar Taktikas kausa organizatoru Nacionālo bruņoto spēku Mācību vadības pavēlniecības galveno virsseržantu Armandu Loginovu.

M. Krisberga. Mans pirmais jautājums ir par Taktikas kausa idejas rašanos. Kā radās ideja rīkot Taktikas kausu?

A. Loginovs. Pagājušā gada vasarā prorektors pulkvežleitnants Georgs Kerlins uzdeva lauku nometnes beigās visiem kadetiņiem noorganizēt sacensības. To arī darījām.

M. Krisberga. Kā notiek Taktikas kausa organizēšana?

A. Loginovs. Taktikas kausu organizēju es, taču realizē vairāki cilvēki. Tie ir cilvēki, kurus esam aicinājuši, visi brīvie, kuri „spēj nest ieroci”, akadēmijas cilvēki un arī kādi pieaicinātie, kuri nav no akadēmijas. Viņi visi ir instruēti, visi ir piekrituši, sagatavojušies un vada savu „staciju”.

M. Krisberga. Kā Jūs izvēlaties, kas kadetiņiem Taktikas kausa izcīņā būs jādarā?

A. Loginovs. Nekas īpašs nav jāizdomā, tas ir „maizes darbs”, pašsaprotamas lietas. Viss tiek ņemts vērā: vispirms iespējas, laiks, resursi, komandu skaits, apvidus, kas mums pieejams, cilvēki, kas mums pieejami, kā arī bija virsnieku un instruktoru aptauja par to, kādām vajadzētu būt „stacijām”, trenēt, testēt vai pārbaudīt. Visu to apkopojot, sanāk rezultāts.

M. Krisberga. Vai Jūs varētu pastāstīt vairāk, kura „stacija” Jums šķiet interesantākā kadetiņiem?

A. Loginovs. Man visinteresantākās šķiet tās „stacijas”, kurās notiek darbība, turklāt darbība visiem cilvēkiem. Ja atnāk kadeti, komanda, grupa un viņi visi kaut ko var darīt visu šo laiku – 30 vai 45 minūtes – un viņi aiziet, tad tāda „stacija” ir pietiekami interesanta, nevis, kur viņi sēž

un domā, pilda teorijas, teorētiskus testus, bet tieši darbība. Peldēšana – tas jau ir no stihijas zeme pāriet uz stihiju ūdens. Tas ir izaicinājums.

M. Krisberga. Un vēl kāda „stacija”, ko varētu pieminēt?

A. Loginovs. Lielākoties visas. Ja man kāda stacija šķistu neinteresanta, tad tās tur nebūtu.

M. Krisberga. Kādas prasmes, iemaņas kadetiem attīsta, nostiprina Taktikas kaus?

A. Loginovs. Vispirms tas nostiprina un attīsta komandas garu kursa ietvaros, tieši komandu. Iemaņas – cik ātri, cik stipri, cik tālu – tas jau paliek otrajā plānā, jo tas netiek vērtēts. Protams, viņi trenē izturību, to, kā viņi veic divu dienu patrulēšanu pilnā ekipējumā, bet galvenais ir komandas gars, komandas saliedētība.

M. Krisberga. Un zināšanas, kas kadetiem jāizmanto?

A. Loginovs. Kausa izcīņā sacenšas visi kursi. Viņiem ir dažādas zināšanas. Tāpēc galvenais ir komandas darbība, komandas sadarbība.

M. Krisberga. Tad jau loģiski, ka otro gadu pēc kārtas uzvarēja 4. kurss?

A. Loginovs. Jā, tā varētu būt, jo viņi ir ilgāk kopā dienējuši, bet starpība starp 3. un 2. kursa dažām komandām un Komandējošā sastāva virsnieka kursa kadetiem, tiem, kas arī ir pirmo gadu, nav liela, daži punkti. Domāju, ka nākamajā gadā šī starpība būs vēl mazāka.

M. Krisberga. Ar ko šīgada Taktikas kausa izcīņa atšķirās no pagājušā gada izcīņas?

A. Loginovs. Daudz neatšķirās. Dažas „stacijas” bija noņemtas nost, citas – pieliktas klāt, apvidus pamainījās. Tas, ka bija centralizēta ēdienreize, jo nebija sausās pārtikas, izjauca nepārtrauktības efektu, sadrumstaloja nedaudz.

M. Krisberga. Taktikas kausa izcīņa ir noslēdzošais posms vasaras lauku nometnei un kļuvusi par akadēmijas tradīciju. Kā Jūs redzat Taktikas kausa izcīņu turpmāk?

A. Loginovs. Princips nemainīsies, vismaz divas dienas, „stacijas” apmēram tādas pašas, varbūt vienīgi apvidus pamainās.

M. Krisberga. Un ko Jūs teiktu kadetiem, kas nākamgad pirmo reizi piedalīsies Taktikas kausa izcīņā?

A. Loginovs. Katru gadu visi pirmie kursi to dara pirmo reizi. Atbrauc no akadēmijas soliem, kur viņi mācās fiziku un matemātiku, un dara to pirmo reizi. Ko es iesaku? Nebolīt acis, nekas tur traks nebūs, mugursomu plecoss, komandas gars un uz priekšu! Tas arī viss.

M. Krisberga. Lai dodas cīņā! Paldies par interviju!

*Bakalaura studiju programmas
„Jūras spēku militārā vadība”
2. kursa kadete Ieva Dukure un
kadete Gerda Miglava*

JAUNĀ KADETA ACĪM

Par kadetiem kļuvām vien šī gada marta sākumā. Pagājis jau būs gandrīz pusgads, taču joprojām nepamet sajūta, ka esi „jauniņais”. Šī sajūta droši vien pavada ikvienu, kurš sācis skolnieka vai studenta gaitas jaunā skolā, un tas ir tikai normāli, jo mums katram ir nepieciešams zināms aklimatizācijas periods jaunajā vidē un kolektīvā un katram tas ir dažāds.

Tad kāda īsti ir kadetu ikdiena? Vienā vārdā raksturojot, tā viennozīmīgi ir mainīga. Sākot jau ar interesantajiem notikumiem, lai kļūtu par kadetu – pavadītie mēneši Kājnieku skolā Alūksnē, kurā gūvām aptuvenu priekšstatu par to, ko tad īsti nozīmē būt karavīram, un Instruktoru skolā Cēsīs, kurā jau gan teorētiski, gan praktiski apgūvām instruktora prasmes. Cēsīs pavadīto apmācību posmu var salīdzināt ar ļoti koncentrētas sulas izdzeršanu, jo visas instruktoru pamatprasmes bija jāapgūst visai īsā laika posmā, kam ar trīs mēnešu pieredzi armijā ir krietni par maz, bet mēs to veiksmīgi paveicām.

Pēc mācībām Instruktoru skolā – pārcelšanās uz akadēmijas sešstāvu kazarmas otro stāvu

un šoreiz jau uz palikšanu. Neilgi pēc tam arī iepazīnām vienu no akadēmijas tradīcijām, kas tikusi pārmantota no Latvijas Kara skolas – Balto nakti. Nakts, trauksme, steiga, vien pāris minūtes un jau esam ierindā, gatavi izpildīt tālākos norādījumus. Vecāko kursu kadeti katrā sešstāvu kazarmas stāvā bija sagatavojuši dažādus uzdevumus un vingrinājumus, paaugstinātas spriedzes apstākļos pārbaudot mūsu fiziskās spējas un morālo noturību. Pēc uzdevumu sekmīgas izpildes, lai arī mazliet noguruši, taču sajūsmināti par nakts piedzīvojumiem un gandarīti par paveikto šajos mēnešos, devām Kadeta solījumu, kas, gluži tāpat kā pati tradīcija, ir pārmantots no Latvijas Kara skolas. Tās pašas dienas rītā norisinājās Nacionālās aizsardzības akadēmijas svinīgā izvade, kurā mums – jaunuzņemtajiem kadetiem – pasniedza akadēmijas emblēmas un kursa uzšuves.

Kadetu kandidātu izlaidums Alūksnē

Ar to arī martā iesākās mūsu angļu valodas, matemātikas un vēlāk arī fizikas lekcijas, kas paredzētas mūsu sagatavošanai turpmākajām mācībām Rīgas Tehniskajā universitātē (Gaisa spēku un Sauszemes spēku kadetiem) un Latvijas Jūras akadēmijā (Jūras spēku kadetiem). Brīvajā laikā ir iespēja sportot gan pie instruktoriem, gan individuāli un pārstāvēt akadēmiju dažādās sacensībās un sportiskās aktivitātēs. Tādas, piemēram, ir nesen par tradīciju kļuvušās Rektora kausa un Prorektora ceļojošā kausa izcīņas sacensības. Rektora kausa izcīņas sacensības notiek maijā akadēmijas teritorijā, kad savstarpēji dažādās sporta disciplīnās sacenšas akadēmijas kursi, akadēmijas un Nacionālo bruņoto spēku pastāvīgais personāls, lai noskaidrotu, kura ir stiprākā komanda un iegūtu Rektora kausu. Līdzīgi notiek sacensības arī par Prorektora ceļojošo kausu, tikai šeit uzvarētājkomanda organizē nākamās Prorektora kausa sacensības.

Kadeti arī aktīvi iesaistās akadēmijas Atvērto durvju dienā, kas tiek rīkotas kopš augstskolas dibināšanas, un kadetiem ir iespēja ar savām idejām iesaistīties Atvērto durvju dienas pasākumu organizēšanā. Tiem, kuriem ir vēlme aktīvi iesaistīties akadēmijas dzīves uzlabošanā, ir iespēja darboties Krīvu padomē, kas ir akadēmijas kadetu pašpārvalde.

No vasaras saulgriežiem līdz pat jūlija beigām – ilgi kārotais atvaļinājums. Jāpiebilst gan, ka 23. jūnija vakarā daļa kadetu, pārstāvēt akadēmiju, piedalījās militārajā parādē Cēsīs, kura tika rīkota par godu Cēsu kaujām, kas norisinājās 1919. gada 19.-22. jūnijā. Piedalīšanās militārajās parādēs valsts svētkos, piemiņas dienās un Nacionālo bruņoto spēku kopējos pasākumos ir neatņemama katra kadeta dzīves sastāvdaļa, kā arī viena no būtiskākajām akadēmijas tradīcijām kopš augstskolas dibināšanas. Vēl jūnija beigās notika Nacionālo bruņoto spēku spartakiāde, kurā, protams, piedalījās arī komandas un pārstāvji no aizsardzības akadēmijas.

Neilgi pēc atvaļinājuma beigām sākās pārvākšanās uz istabiņām pa studiju kursiem. Attiecīgais spēku veids attiecīgajā stāvā istabiņās pa diviem kadetiem. Bet augusta beigās, noslēdzoties

vecāko kursu vasaras nometnei, notika viena no jaunākajām akadēmijas tradīcijām – Taktikas kausa izcīņa, kur nepilnu divu dienu laikā visas akadēmijas kursu komandas savā starpā sacentās par Taktikas kausa iegūšanu. Komandām bija jāveic dažādi uzdevumi dažādos kontrolpunktos, kur vērtēja prasmi sastrādāties, prasību kvalitatīvu izpildi, iekļaušanos noteiktajā laikā, bet, lai tiktu līdz kontrolpunktiem, komandām bija jāprot arī labi orientēties – kopumā.

Vēl viena nozīmīga tradīcija, ko Nacionālā aizsardzības akadēmija ir pārmantojusi no Latvijas Kara skolas, ir *Melnās kafijas vakars*, kas notiek novembrī, kad tiek pieminēti 1919. gada Latvijas Brīvības cīņās kritušie Kara skolas kadeti.

Ir 2014. gada septembra sākums, iepriekšminēto mācību priekšmetu apguve akadēmijā ir beigusies, un nu jau kā otrā kursa kadeti esam aizvadījuši pirmo nedēļu aizsardzības akadēmijas sadarbības augstskolās. Studijas nesolās būt no vieglākajām, bet tāpēc jau esam šeit – lai caur neatlaidīgu mācību darbu pēc iespējas labāk gan teorētiski, gan praktiski apgūtu sevīs izvēlēto profesiju. Ne velti Nacionālās aizsardzības akadēmijas devīze ir „Caur ērkšķiem uz zvaigznēm”.

*Bakalaura studiju programmas
„Gaisa spēku militārā vadība”
2. kursa kadete Alma Lūka*

KADETU DZĪVE UN TRADĪCIJAS

Katrai Nacionālo bruņoto spēku vienībai ir savas tradīcijas un arī Nacionālā aizsardzības akadēmija ir tradīcijām bagāta. Mūsu, kadetu, pienākums ir tās kopt, godināt un atcerēties.

Akadēmijā, protams, tiek ievērotas arī kopējās bruņoto spēku tradīcijas, bet tieši akadēmijas svarīgākās tradīcijas ir *Melnās kafijas vakars*, kura laikā godina 1. pasaules karā, Brīvības cīņās kritušos Latvijas Kara skolas kadetus, un *Baltā nakts*, kuras laikā kadetu kandidāti dod zvērestu un kļūst par kadetiem.

Melnās kafijas vakars norisinās akadēmijas Tradīciju zālē un tajā piedalās Nacionālo bruņoto spēku komandieris, virsnieki un akadēmijas 2. kursa kadeti¹.

Kritušo kadetu piemiņas brīdis

Melnās kafijas vakars

Baltā nakts

¹ Līdztekus 2. kursa kadetiem *Melnās kafijas vakarā* piedalās akadēmijas visu kursu kadeti (redakcijas kolēģijas piebilde).

Kadetu kā karavīru dzīve akadēmijā krasi atšķiras no dienesta regulārajās vienībās, jo kadeti savas dienas pavada gan apgūstot plašas teorētiskās zināšanas mācību klasēs, mācoties Rīgas Tehniskajā universitātē un Latvijas Jūras akadēmijā, gan trenējoties praktiskajās nodarbībās un apmācībās.

Tradīcijas akadēmijā izpaužas ne tikai kā atceres un piemiņas pasākumi, bet arī kā ikgadēji sporta pasākumi, sacensības un taktiskie vingrinājumi, kuros kadeti sacenšas savā starpā un pierāda savas apgūtās iemaņas un zināšanas praksē.

Rektora kauss, kurā kadeti sacenšas krosā, spēka vingrinājumos, volejbolā, strītbolā, militārajā stafetē, šaušanā ar dienesta pistoli un virves vilkšanā, un Prorektora kauss, kurā kadeti sacenšas pašu izvēlēta sporta veidā, kuru nosaka iepriekšējā kausa ieguvēji. Abās sacensībās galvenā balva ir ceļojošie kausi, kurus katru gadu uzvarētāji cenšas nosargāt, aizstāvot savu titulu.

Augusta beigās visi akadēmijas kadeti piedalās Taktikas kausa izcīņā, kurš izpaužas kā taktiskais vingrinājums 24 stundu garumā, kura laikā tiek veikts maršruts ar apstāšanās punktiem, kuros ir jāveic noteikti taktiskie manevri un uzdevumi. Ar šo kausu tiek oficiāli noslēgta ikgadējā vasaras nometne, kura mēneša garumā norisinās Ādažu poligonā.

Viena no svarīgākajām tradīcijām katram kadetam pēc Baltās nakts un zvēresta došanas ir Beretes maršs, kurš ietver 20 km maršu un teorētisko testu par Nacionālās aizsardzības akadēmijas un Latvijas Kara skolas vēsturi. Pēc šo uzdevumu veiksmīgas izpildes kadeti saņem beretes un akadēmijas kokardes.

NAA berešu kokaržu pasniegšana NAA svinīgajā izvadē

*Plaviņu novada ģimnāzijas
skolotāja Iveta Krastiņa*

MELNĀS KAFIJAS VAKARS UN PĻAVIŅU NOVADA ĢIMNĀZIJA

Tas nav vienkārši vārdu salikums, bet nu jau noturīga tradīcija, kas 2003. gadā aizsākās kā viens no pasākumiem skolēnu grupai ar nosaukumu Skolas politklubs, kuru vadīja vēstures skolotāja Edīte Kupča. Pasākums, kurā ne tikai godina Brīvības cīņās kritušos Kara skolas kadetus, bet iepazīst arī mūsdienu Latvijas armijas karavīru. *Melnās kafijas vakarā* par savām karavīru gaitām gan tepat Latvijā, gan starptautiskajās misijās un operācijās ir stāstījuši daudzi mūsu ģimnāzijas absolventi, un kādam no toreizējiem klausītājiem tas varbūt bija pamudinājums izvēlēties karavīra profesiju.

Laika ritējums ir ienesis izmaiņas skolotāju sarakstā, un nu jau man – vēstures skolotājai Ivetai Krastiņai, tuvojoties 30. novembrim, ir īpaša sajūta, jo zinu, ka manā skolā noteikti kāds jautās: „Skolotāj, kā šogad ar *Melnās kafijas* vakaru?” Un tad... tad atliek tikai ļauties tam, ko var padarīt skolēni, kuri ir patiesi uzticīgi šai tradīcijai un turpina to gadu no gada. Bet, lai savās pārdomās un izjūtās par to, kas viņiem ir 30. novembris, dalās viņi paši.

*Melnās kafijas vakars
Pļaviņu novada ģimnāzijā*

„Pirms diviem gadiem *Melnās kafijas* vakars, kurš notika mūsu skolā, bija mana pirmā pieredze šajā pasākumā. Pagājušajā gadā dažādu iemeslu dēļ nevarēju doties uz *Melnās kafijas* vakaru Rīgā, tāpēc ļoti vēlos šo izdevību un iespēju izmantot šogad.

Manuprāt, pasākuma laikā gūtās atziņas, emocijas un pieredze vēl vairāk liek izjust saikni starp sevi un pagātņi, vēl vairāk liek apzināties to, cik mums ir jābūt pateicīgiem visiem tiem cilvēkiem, kas cīnījās par mūsu tautu, brīvību nākotnē!”

Lelde Grūbe, 11. klase

„Šis būs mans otrais *Melnās kafijas* vakars, ko apmeklēšu. Jau pirmajā reizē, kad iegāju NAA, kur notika pasākums, mani pārņēma patriotiskas sajūtas, kas padarīja šo vakaru īpaši nozīmīgu. Jutos saviļņota, jo klausījos stāstos par tās dienas notikumiem, dažādu cilvēku stāstus, atmiņas par kaujās kritušajiem. Īpaši patīkami bija iepazīties ar cilvēkiem, kuri to ir vairāk izjutuši nekā mēs. Jutos pagodināta tur atrasties, tāpēc domāju, ka *Melnās kafijas* vakara apmeklēšana kļūs par ikgadēju pasākumu manā dzīvē. Noteikti iesaku apmeklēt *Melnās kafijas* vakaru kaut reizi mūžā, jo tas noteikti paspilgtinās patriotismu mūsu dzīvēs un, protams, liks aizdomāties par notikušo Latvijas valsts vēsturē.”

Ieva Skrabutena, 11. klase

„Šogad uz *Melnās kafijas* vakaru došos otro reizi. Pagājušajā gadā, kad radās iespēja apmeklēt šo pasākumu, uz to devos mūsu skolas vēstures skolotājas Ivetas Krastiņas pavadībā. *Melnās kafijas* vakarā mani aizrāva sajūtas un emocijas, kas tur valdīja. Vērojot kadetus, sajutu lielāku piederību savai dzimtenei – Latvijai!”

Jogīta Kiseļeva, 11. klase

„Uz *Melnās kafijas* vakaru pirmoreiz devos Jaunsardzes sastāvā 2012. gadā. Toreiz vēl īsti nezināju, ko tas nozīmē un kas tur notiek. Toreiz mani ieinteresēja skolas absolventu stāsti par dzīvi Latvijas armijā un stāsts par Kara skolas kadetiem.

Nākamajā gadā, kad radās iespēja doties uz šo pasākumu Rīgā, es uzreiz pieteicos. Tur mani aizrāva kopības sajūta, kas valdīja kadetu un ciemiņu vidū. Arī šogad ceru doties uz NAA organizēto *Melnās kafijas* vakaru.”

Juris Ernests Brūniņš, 11. klase

„*Melnās kafijas* vakarā esmu bijusi jau divas reizes. Vienreiz skolā, otrreiz – Latvijas Nacionālajā aizsardzības akadēmijā. Uz *Melnās kafijas* vakaru dodos, jo šis pasākums izraisa pārdomas par Latvijas vēsturi, kā arī sniedz neaizmirstamas emocijas – dziesmas un stāsti pie klātajiem galdiem rada patriotisku un vienojošu sajūtu.”

Renāte Djukareva, 11. klase

„Atceros to reizi, kad mācījos vēl 9. klasē, toreiz kopā ar klasesbiedreni Sintiju Silagaili bijām pašas jaunākās no visas skolas grupas, kas devās uz *Melnās kafijas* vakaru NAA, Rīgā. Bija diezgan bailīgas domas galvā, jo es nezināju, kā viss notiek, ko tur dara, biju neizpratnē

par visa šī pasākuma ideju, taču biju patriotisku impulsu vadīta, un zināju, ka nekas nestāsies priekšā tam, lai es aizbrauktu un izbaudītu visu vakaru pilnībā.

Nu jau šogad būs ceturtais gads, kad piedalos un ar lielāko prieku dodos uz *Melnās kafijas* vakaru. Atceros, kad draugi man jautāja – kāpēc es braucu, kāpēc es piesakos palīdzēt skolotājam organizēt šo vakaru, man taču par to neko nedos, man nepaauģstinās skolā atzīmi vēsturē vai kādā citā mācību priekšmetā, bet kāpēc? Mana atbilde ir pavisam vienkārša, bez jebkādiem gudriem argumentiem – es to daru, jo es izjūtu cieņu, lepnumu un patriotismu pret ikvienu no šiem cilvēkiem, kas ir atdevuši savas dzīvības, lai manu radu paaudzes spētu dzīvot brīvā zemē, brīvā Latvijā! Tās sajūtas – karsti kūpošas kafijas aromāts, ievārijums, Latvijas viens no lepnumiem – rupjmaize, kas cepta pēc mūsu senču tradīcijām, un sarunas. Sarunas par piederību un lepnums par savu zemi. Jebkurš izsakās, vecumam un statusam tur nav nozīmes. Un tas ir noticis ar mani, es tur esmu bijusi, izbaudījusi, un ar godu varu teikt – mūsos ir spēks! Esmu lepna par savu zemi un tās tautu!”

Viktoriņa Minajeva, 12. klase

„Ar *Melnās kafijas* vakaru iepazīnos pirms četriem gadiem. Tagad tā ir kļuvusi par manu tradīciju, ko esmu turpinājusi piekopt gan savā nu jau bijušajā skolā – Pļaviņu novada ģimnāzijā, kā arī esmu izmantojusi iespēju būt kopā ar citiem, kuriem *Melnās kafijas* vakars ir nozīmīgs, Latvijas Nacionālajā aizsardzības akadēmijā.

Manā skatījumā *Melnās kafijas* vakaram ir ļoti īpaša aura, kurā virmo cieņa, labsirdība, sirsnība, atmiņu stāstu humors un smeldzīgums, kopīgas sadziedāšanās pacilātība un vienotība, svinīgums, viesmīlība, rupjmaizes un kafijas aromāts, atkal satikšanās prieks un sarunas.

Mūsdienās, uzdodot jautājumus un runājot ar jauniešiem par Latvijas vēsturi, bieži vien nākas saskarties ar neziņu, neizpratni, vienaldzību, jo valda uzskats – kāpēc gan ir jāuztraucas par vēsturi, kāpēc tā ir svarīga, mēs taču dzīvojam tagadnē un tikai tam ir nozīme! Es uzskatu, ka katra Latvijas iedzīvotāja neatkarīgi no vecuma – jauna vai veca – pienākums ir atcerēties, pieminēt tos un pateikties tiem, kas reiz, nu jau tālā pagātnē cīnījušies par mūsu tagadni. Nākotne – tā gan ir mūsu pašu rokās, tā ir mūsu cīņa, kas jāuzvar.

Esmu gandarīta, ka arvien palielinās jauniešu pulciņš Pļaviņu novada ģimnāzijā, kuri vēlas iepazīt *Melnās kafijas* vakara tradīciju Latvijas Nacionālajā aizsardzības akadēmijā un to turpināt arī mūsu novadā. Manuprāt, piemiņa un pateicība ir patriotisma jūtu pamatā, un tikai ar mīlestību pret savu valsti mēs būsīm spējīgi cīnīties par tās gaišu nākotni.”

*Rīgas Stradiņa universitātes
Politikas un valsts pārvaldības programmas
1. kursa studente Līga Āboliņa*

Pļaviņu novada ģimnāzijas skolēni Melnās kafijas vakarā 2013. gada 30. novembrī Latvijas Nacionālajā aizsardzības akadēmijā kopā ar aizsardzības ministru Arti Pabriku un Nacionālo bruņoto spēku komandieri ģenerālleitnantu Raimonu Graubi

*Bakalaura studiju programmas
„Jūras spēku militārā vadība”
2. kursa kadete Gerda Miglava*

TALKA UN KAUJAS REKONSTRUKCIJA NĀVES SALĀ

Šī gada 26. aprīlī notika Lielā talka, kuras mērķis ir sakopt Latvijas nozīmīgākās vietas un pašiem savu apkaimi, gatavojoties Latvijas 100. jubilejai. Šajā pasākumā piedalījās arī Nacionālās aizsardzības akadēmijas 1. kursa kadeti. Viņu uzdevums bija sakopt Nāves salu Daugmalē un tās piemiņas vietas, atjaunot takas un atpūtas vietu. Kopā ar viņiem sakopšanas darbus veica arī aizsardzības ministrs Raimonds Vējonis, Nacionālo bruņoto spēku komandieris ģenerālleitnants Raimonds Graube, Nacionālo bruņoto spēku darbinieki, jaunsargi un studentu korporācijas pārstāvji. Sakopšanu Nāves salā koordinēja šī pasākuma atbildīgā persona vēsturnieks un atvaļinātais pulkvedis Jānis Hartmanis.

Talka sākās ar nelielu Daugavas piekrastes sakārtošanu, kamēr tika sagatavotas laivas, ar kurām tikt pāri Daugavai. Laivas nodrošināja Jūras spēku flotile. Nonākot Nāves salā, redzējām, ka darbi jau rit pilnā sparā, tāpēc arī paši ilgī nekavējamiem un ķērāmiem pie salas sakopšanas. Sakārtojām takas, kuras ved uz Nāves salas pieminekli, attīrot no pērnajām lapām un sakritušajiem kokiem. Pabeidzām veidot pirms diviem gadiem iesākto bunkuru, lai šī gada 27. jūlijā būtu iespējams izveidot iestudējumu par kaujām Nāves salā. Šis būves izveidē gan tagad, gan arī ātrāk racējiem izdevās atrast vairākus dažādus interesantus un vēsturiskus priekšmetus, piemēram, patronu čaulītes, katliņus. Tāpat vēl aizvien ir saglabājušās vairākas neskaitāmas granātu bedres.

Talkas laikā mūs iepazīstināja ar Nāves salas vēsturi. Agrāk tā bija pussala un tika saukta par Iķšķiles priekštīla nocietinājumu. Kaujas šeit notika 1. pasaules kara laikā no 1915. gada rudens līdz pat 1917. gada 27. jūlijam, kad vācu pārspēka dēļ to bez kaujas pameta. Nocietinājumus katru dienu intensīvi apšaudīja un apmētāja ar granātām, lielākais skaits vienā dienā bija ap 600 granātu. Koku šajā nocietinājumā nebija, un teritorija bija pilna ar dzeloņdrāšu rindām un izvagota ar ierakumiem un granātu bedrēm. „Pretinieku ierakumi dažās vietās bija tikai 35-80 soļu attālu no mūšējiem. Varēja ērti viens ar otru sarunāties. Tomēr galvu izbāzt nedrīkstēja, ja negribēja to pazaudēt,” tā vēsta Artūra Tupiņa citāts no grāmatas „Nāves sala” (1923). Vissmagākajās kaujās 1916. gadā šeit pozīcijas aizstāvēja 2. Rīgas un 3. Kurzemes bataljons, kaujās piedalījās arī Krievijas karaspēka vienības. 1916. gada 25. septembra rītā notika vissmagākais uzbrukums, jo tajā izmantoja indīgās gāzes un nepietiekamo gāzmasku dēļ bojā

Talka Nāves salā

gāja aptuveni 170 karavīri. Tieši daudzo bojā gājušo karavīru dēļ karavīri šo vietu arī sāka dēvēt par Nāves salu. Pateicība šiem karotājiem atspoguļota arī piemiņas plāksnē pie pieminekļa.

Talkas dienā mēs par tā laika notikumiem dzirdējām tikai nostāstus, bet 27. jūlijā interesentiem bija iespēja piedalīties Nāves salas kaujas nelielā rekonstrukcijā, kuras iniciators bija jau minētais vēstures entuziasts Jānis Hartmanis, kurš arī ir sarakstījis grāmatu par notikumiem Nāves salā „Nāves sala 1916”. Agrā rīta stundā visi piedalīties gribētāji tika sadalīti divās daļās, kur vieni bija vācieši, otri – latvieši. Katram izdalīja attiecīgo ekipējumu, par kura sarūpēšanu jāpateicas gan militārās restaurācijas klubam „Redute”, gan cilvēkiem, kuri ekipējumu izmantoja no saviem personiskajiem līdzekļiem. Ar plotu no Ikšķiles mūs visus nogādāja uz Nāves salu, kur tika iekārtota atpūtas vieta un pats galvenais – kaujas rekonstrukcijas vieta. Vēl pirms rekonstrukcijas uzlaboja kaujas reprezentācijas vietu un izmēģināja lomas un darbības. Tajā laikā notika atceres pasākums pie Nāves salas pieminekļa, pieminot Nāves salā kritušos, un atgādināti notikumi Nāves salā 1. pasaules kara laikā.

Krievu puses karavīri pie ložmetēja

Tuvcīņa

Krievu puses karavīru uzbrukums

Vācu puses karavīru uzbrukums

Kaujas reprezentācija bija interesanta un diezgan reālistiska, jo tika izmantoti ieroči un ložmetēji ar salūtmunīciju, kā arī imitētas granātas. Kauja nebija ilga, bet tajā tika apvienoti abu pušu uzbrukumi. Kaut gan abās „karojošās” pusēs bija ap 12 kaujinieku, arī teritorija pie izveidotā bunkura nebija liela, tāpēc kauja izdevās ļoti piesātināta. Skatītāju uz kaujas reprezentāciju bija daudz un atsaucis par šādu pasākumu bija visnotaļ pozitīvas. Arī paši kauju dalībnieki ļoti atsaucīgi uztvēra iespēju piedalīties šādā vienreizējā pasākumā, kas dod cerību, ka nākotnē vēl tiks rīkoti šādas kauju reprezentācijas.

Abās pasākumu dienās Nāves salā laikapstākļi mūs lutināja ar saulainu un siltu laiku, kas ļāva gan pilnvērtīgi piedalīties un izbaudīt šādu pasākumu un vietu gaisotni ne tikai mums kā dalībniekiem, bet arī skatītājiem.

Mums ir svarīgi neaizmirst par Latvijas vēsturiskajām vietām un to nozīmi, tāpēc ir ļoti svarīgi piedalīties šādos pasākumos, gan lai sakoptu zemi, kurā dzīvojam, gan arī lai vairāk izprastu savas tautas vēsturi.

*Leitnante Santa Morozova,
bijusī „Komandējošā sastāva virsnieks”
kursa kadete*

NACIONĀLĀS AIZSARDZĪBAS AKADĒMIJAS DALĪBA IZSTĀDĒ „SKOLA 2014”

Laika posmā no š.g. 28. februāra līdz 2. martam Ķīpsalas izstāžu halle piedāvāja pamatskolas, vidusskolas un augstskolu beidzējiem atrast un uzzināt par sev interesējošām izglītības iegūšanas iespējām un vietām gan Latvijā, gan ārpus tās. Izstādē Nacionālās aizsardzības akadēmijas kadeti piedāvāja apmeklētājiem pievienoties viņu pulkam – kļūt par karavīru, studentu un kadetu vienlaikus, kas uzliek papildus pienākumu slogu, bet tai pašā laikā nodrošina vienmēr interesantu, neierastu, notikumiem bagātu un finansiāli nodrošinātu studenta dzīvi, kā arī unikālu karjeras izaugsmi, pabeidzot Nacionālo aizsardzības akadēmiju un kļūstot par Latvijas Nacionālo bruņoto spēku virsnieku.

Izstāde „Skola 2014” bija plaši apmeklēta. To apmeklēja skolēni gan atsevišķi, gan ar ģimenēm, gan ar klases kolektīvu. No malas varēja redzēt, ka par Nacionālo aizsardzības akadēmiju skolēni izrāda nevilnotu interesi. Dažiem interesēja nākotnes perspektīvas, daudzi vēlējās zināt, kāds ir studiju ceļš līdz virsnieka pakāpei. Itin bieži apmeklētāji lūdza kadeti dalīties savā pieredzē par pārdzīvoto un piedzīvoto, kas, iespējams, skolēnam lika apjaust, vai pats spētu to izturēt vai nē. Bija tādi, kuri vēlējās savās rokās paturēt un izmēģināt Nacionālo bruņoto spēku ieročus, kas bija pieejami plašā klāstā – sākot no 800 gramus vieglas pistoles un beidzot ar 40 kg smagu granātsāvēju. Bija arī tādi apmeklētāji, kas jau iepriekš bija apsvēruši domu dienēt Nacionālajos bruņotajos spēkos un studēt akadēmijā un turpat izstādē aizpildīja pieteikuma anketu studijām akadēmijā. Kā labi palīgi bija sapieru atminētāju roboti, kas braukāja pa izstāžu zāli un ar plakātu aicināja izstādes apmeklētājus doties uz akadēmijas stendu.

Kopumā Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem un Nacionālajai aizsardzības akadēmijai izstāde „Skola 2014” bija veiksmīga – aizvien vairāk cilvēkiem, it īpaši jauniešiem, radās lielāka sapratne par to, kas ir bruņotie spēki un Nacionālā aizsardzības akadēmija, kas ļauj izdarīt pieņēmumu, ka vismaz kāda daļa no stenda apmeklētājiem kādreiz sāks dienesta gaitas bruņotajos spēkos, kā to izdara vairāki skolēni šajās izstādes dienās.

Foto no izstādes „Skola 2014”

ZEMESSARDZES PATRUĻA 2014

Šī gada 22.-24. augustā notika 22. militārās sacensības „Zemessardzes patruļa 2014”, kuras šogad norisinājās Ogres novadā līdztekus Ogres novada svētkiem un Nacionālo bruņoto spēku dienām. Dalību tajās bija pieteikušas aptuveni 35 komandas no dažādām bruņoto spēku vienībām, kā arī bija ārvalstu komandas no Lietuvas un Amerikas, kas ir līdz šim lielākais komandu skaits, kāds ir bijis. Komandas vērtēja 2 veidos – vīru komandas (3 vīrieši + 1 sievieti vai 4 vīrieši) un jauktās komandas (2 vīrieši + 2 sievietes). No akadēmijas bija pieteikti abi komandu veidi (vīru komandā kadeti kareivis A. Ozoliņš, kareivis U. Andruškēvičs, kareivis J. Virsnītis, kareivis E. Zieds; jauktajā komandā kadeti kareivis M. Stīpnieks, kareivis Ņ. Šeršņovs, matroze M. Vilnīte, matroze G. Miglava).

Pirmie uzdevumi sākās jau 22. augusta pusdienlaikā, kad sacensību dalībnieki devās uz „Kranciemā” dolomīta karjeru, kur bija uzdevumi šaušanā ar dažādiem ieročiem, medicīniskās palīdzības sniegšana, nažu mešana un šķēršļu josla. Bet galvenās aktivitātes sākās tikai vakara pusē, kad sākās komandu starti patruļai. Pirmais starts bija plkst. 22.00 un katrs nākamais ik pēc 5 min. Vīru komanda startēja ar 4. numuru plkst. 22.15, jauktā komanda – ar 14. numuru plkst. 23.05. Viens no pirmajiem uzdevumiem bija ūdens šķēršļa pārvarēšana, kas vairākām komandām pat šķīta uzmundrinošs, un ūdens arī bija samērā silts. No viena kontrolpunkta uz nākamo nokļuvām ar kartes un koordinātu palīdzību, tāpēc komandām bija sevi veiksmīgi jāpierāda arī prasmē orientēties, kas vietām sagādāja grūtības, īpaši nakts laikā, kad apkārtni saprast ir grūtāk. Reljefs bija ļoti dažāds – stīgas ar grāvjiem, meži, meža ceļi, pļavas, jaunaudzes, purvainas vietas, maršruta otrajā pusē Ogres Zilie kalni un arī orientēšanās pilsētā. Kontrolpunktos bija dažādi uzdevumi, lai pārbaudītu mūsu zināšanas un sagatavotību – mezglī, darbības ar rācijām un sazināšanās, zināšanas par bruņutehniku un municiju, cietušo aprūpe, ieroču salikšana, granātas mešana un daudzi citi. Neskaitot uzdevumus, komandām bija jāizvairās no iespējamās sadursmes ar pretinieku spēku vienībām, virzoties uz kontrolpunktiem. Uzdevumi bija arī pilsētā – jauktajai komandai sanāca iet pa pilsētu laikā, kad notika Ogres pilsētas svētku gājiens. Pēdējais kontrolpunkts bija uz Ogres salas, kur dalībniekiem bija jāveic šķēršļu josla – jāvel traktora riepa, jāpārvar ūdens šķērslis, jāvelk mašīna un jānes cietušais nestuvēs. Vīriešu komandai patruļu izdevās veikt ļoti ātri – viņi finišēja jau ap plkst. 8.00, jauktā komanda finišēja tikai ap plkst. 12.00, kas ļāva viņiem arī redzēt daļu no Ogres svētku programmas, to skaitā arī helikoptera lidojuma demonstrējumus un savā veidā arī būt par daļu no tās Ogrē notiekošo Nacionālo bruņoto spēku dienu dēļ.

24. augustā bija komandu apbalvošana, kas notika pie Ogres kultūras nama. Turp dalībnieki devās Zemessardzes orķestra pavadībā no Zemessardzes 54. inženierietniskā bataljona. Tā kā vīru komandām bija ļoti liela konkurence, akadēmijas komandai neizdevās tikt godalgotajās vietās, bet akadēmijas jauktajai komandai izdevās izcīnīt 3. vietu. Arī nevienai no ārvalstu komandām neizdevās izcīnīt godalgotu vietu, kā tas ir bijis citus gadus. Tā bija lieliska pieredze piedalīties šādās mācībās, kas visnotaļ ir ļoti noderīga, un ceram piedalīties arī nākamajā gadā.

Apbalvošanas ceremonija

3. vietas ieguvēji – akadēmijas jauktā komanda. No kreisās: kadeti Māra Vilnīte, Matiss Stīpnieks, Ņikita Šeršņovs, Gerda Miglava

*NBS Sporta kluba
Apmācības nodaļas priekšnieks
kapteinis Mg. paed. Guntars Belkovskis,
bakalaura studiju programmas
„Gaisa spēku militārā vadība”
2. kursa kadete Anete Čeiča*

LATVIJAS NACIONĀLĀS AIZSARDZĪBAS AKADĒMIJAS SPORTA DZĪVE 2013./2014. STUDIJU GADĀ

2013. gada decembrī Nacionālās aizsardzības akadēmijas uzvaru sēriju sportā noslēdza kadeti Gatis Slavēns un Mārtiņš Strauss, kuri izcīnīja 3. vietu Latvijas augstskolu Universiādē pludmales volejbolā. Līdz ar to, noslēdzot ļoti veiksmīgu un panākumiem bagātu gadu sportā, Nacionālā aizsardzības akadēmija pārliecinoši guva uzvaru Nacionālo bruņoto spēku sporta čempionātu kopvērtējumā!

**APSVEICAM NACIONĀLĀS AIZSARDZĪBAS
AKADĒMIJAS KADETUS UN PERSONĀLSASTĀVU
AR IZCĪNĪTO PIRMO VIETU NACIONĀLO BRUŅOTO SPĒKU
2013. GADA SPORTA ČEMPIONĀTU KOPVĒRTĒJUMĀ!**

2014. gads iesākās ar Rektora kausa izcīņu virves vilkšanā telpās, kurā piedalījās sešas komandas no Nacionālo bruņoto spēku vienībām un Latvijas augstskolām. Pārliecinošu uzvaru, apsteidzot Jūras spēku Flotili un Nacionālo bruņoto spēku Štāba bataljonu, guva akadēmijas kadeti.

*Nacionālās aizsardzības akadēmijas
Rektora kausa izcīņa virves vilkšanā telpās*

„Supervaroņu komanda” kopā ar Nacionālās aizsardzības akadēmijas prorektoru pl. Georgu Kerlinu

Februārī kārtējā Prorektora ceļojošā kausa izcīņā laurus plūca Gaisa spēku 5. kursa komanda ar nosaukumu „Supervaroņu komanda”.

Veiksmīgi turpinot gadu, akadēmijas vīriešu komanda Nacionālo bruņoto spēku čempionātā basketbolā (2. līgā) 15 komandu konkurencē izcīnīja 1. vietu. Neatpaliekot no basketbolistiem, arī Nacionālo bruņoto spēku Mācību vadības pavēlniecības/ Nacionālās aizsardzības akadēmijas volejbolistes jau otro gadu pēc kārtas ieguva čempionu titulu.

Nacionālo bruņoto spēku čempionāts basketbolā

Nacionālo bruņoto spēku čempionāts volejbolā

No 9. līdz 11. aprīlim norisinājās bruņoto spēku čempionāts volejbolā, kurā akadēmijas komanda, spēlējot bez sava komandas līdera kadeta Gata Slavēna, izcīnīja 2.vietu (2. līgā).

Akadēmijas komanda Nacionālo bruņoto spēku čempionātā volejbolā

Pienākot vasarīgākam laikam, katru gadu akadēmija rīko Rektora kausu un sporta disciplīnas šajā pasākumā parasti norisinās āra apstākļos. Šogad sacensībās piedalījās 150 dalībnieki (10 komandas), bija septiņas sporta disciplīnas. Akadēmijas rektors pulkvedis Egils Leščinskis

arī piedalījās vienā no sacensību disciplīnām, kura šogad bija jaunums Rektora kausa izcīņā. Viņš uzrādīja labu rezultātu vingrinājumā pievilksnās pie stieņa. Otro gadu pēc kārtas Nacionālās aizsardzības akadēmijas Rektora ceļojošo kausu izcīnīja apvienotā 5. kursa kadetu komanda ar nosaukumu „All stars”, 2. vietu izcīnīja Sauszemes spēku 3. kursa kadetu komanda „Lidojošie nāves drakoni” un 3. vietu izcīnīja akadēmijas un Mācību vadības pavēlniecības apvienotā personāla komanda „Expīrence” (skatīt attēlu žurnāla 42. lpp.).

Ievērojamu sniegumu Baltijas čempionātā svarbumbu celšanā parādīja kareive Santa Morozova, kura, pārstāvējot Latviju, ne tikai ieguva godpilno 1. vietu, atstājot aiz sevis igauņieti, bet arī pārspēja Latvijas rekordu svara kategorijā līdz 58 kilogramiem, izpildot garā cikla vingrinājumu ar 16 kilogramu smagu svaru bumbu 126 reizes desmit minūtēs.

Baltijas čempionāts svarbumbu celšanā

Veiksmīgi turpinot jūnija mēnesi sportā, 2014. gada Airēšanas kausā aizsardzības akadēmija ieguva otro vietu. Pārspējot Latvijas Sporta pedagoģijas akadēmijas komandu finālā, uzvaru ieguva aizsardzības akadēmijas vīriešu komanda, iegūstot balvā ikgadējo ceļojošo kausu. Pierādot savu sportisko garu un vēlmi uzvarēt deviņu komandu konkurencē, pārtraucot Gaisa spēku kursa uzvaru sēriju, kārtējā ceļojošā Prorektora kausa sērijas izcīņā, kas norisinājās šoreiz jau boulinga centrā „Mēness bouling”, visvairāk ķeļļus nogāza un uzvaru guva Jūras spēku 1. kurss.

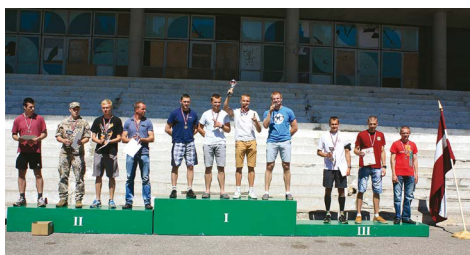
Uzvarētājkomanda – Jūras spēku 1. kursa komanda

Viens no gada lielākajiem notikumiem ir Nacionālo bruņoto spēku spartakiāde. Šogad mūsu kadeti ieguva vicečempionu titulu, piekāpjoties tikai Militārās policijas komandai. Spartakiāde norisinājās piejūras pilsētiņā Salacgrīvā, kurā piedalījās 16 komandas no visām Nacionālo bruņoto spēku vienībām (aptuveni 600 dalībnieki). Sportistiem bija iespēja sacensties 11 dažādās sporta disciplīnās. Akadēmijas kadeti, parādot izcilus rezultātus, ieguva piecas godalgotas vietas dažādās disciplīnās.

Kross vīriešiem

1. vieta zvedru stafetē

Kross sievietēm (priekšplānā – kadete G.Miglava)

NAA kadetiēm – 2. un 3. vieta virves vilkšanā

NAA kadeti velk virvi

*Komandu apbalvošana kopvērtējumā.
No kreisās: plt. Andis Zviedris*

Lielisku sniegumu Baltijas karavīru sporta spēlēs, pārstāvējot Latvijas bruņotos spēkus, rādīja aizsardzības akadēmijas komanda, kuru pārstāvēja kadeti M. Bajārs, M. Ozols un M. Razgale, triju disciplīnu kopvērtējumā izcīnot pārliecinošu uzvaru un aiz sevis atstājot citu Baltijas valstu kadetus.

Nacionālās aizsardzības akadēmijas kadetu komanda Baltijas karavīru sporta spēlēs

27. un 28. augustā Ādažu militārajā poligonā, turpinot tradīciju un noslēdzot akadēmijas vecāko kursu vasaras nometni, tika rīkota Taktikas kausa izcīņa, kurā piedalījās visi kursi. Kopā tika izveidotas 16 komandas, dalot lielākos kursus uz pusēm. Spītējot nelabvēlīgiem laika apstākļiem, savas zināšanas un fizisko sagatavotību pierādot, uzvaras laurus plūca Sauszemes spēku 4. kursa kadetu komanda (skatīt attēlu žurnāla 27. lpp.).

12. septembrī, norisinājās pirmās Prorektora ceļojošā kausa izcīņas sacensības jaunajā 2014./15. studiju gadā. Šajā kausa izcīņā bija jāspēlē divieļu volejbolā. Prorektora ceļojošo kausu izcīnīja Sauszemes spēku 5. kursa komanda.

Uzvarētājkomanda – Sauszemes spēku 5. kursa komanda

2014. gads Nacionālās aizsardzības kadeti sportā iesācies veiksmīgi. Gads vēl nav beidzies un priekšā vēl daudz sporta sacensību, kurās noteikti kadeti sevi pierādīs un izcīnīs kārtējās godalgotās vietas.

2014. gada NAA Rektora kausa izcīņas sacensību
uzvarētāji - komanda "All stars"

SvS, J5 un GS militārā vadība 5.kursa apvienotā komanda (kadeti no kreisās): Sandis Škogas, Mārtiņš Zabelis, Jurijs Sikerins, Aleksandrs Iljins, Artjoms Rekuņenko, Nauris Štolcs, Jānis Tropiņš, Indra Zvejsalnice, Aigars Engelis, Edgars Lemps, Dmitrijs Rjabinovs.
Priekšā (kadeti no kreisās) Armands Logins, Artūrs Ballāis, Artūrs Sārtaputns.

Majors Edgars Erts,
*Mācību vadības pavēlniecības štāba
 Mācību pārvaldes Vadības grupas vecākais virsnieks*

„SPORTLAT BALVAS” IZCĪNAS SACENSĪBAS

Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas komanda 2014. gadā startēja valsts mēroga prestižajā sacensību seriālā „SPORTLAT BALVA” sacensības, kurā apvienoti starti dažādos izturības sporta veidos: skriešana, riteņbraukšana, triatlons, distanču slēpošana un duatlons. „SPORTLAT BALVAS” izcīnā akadēmijas komandu pārstāvēja Edgars Erts, Māris Ozols, Matīss Caune, Matīss Bajārs, Indra Zvejsalniece, Rudīte Everte, Linda Brūdere, Dainis Stepe, Ēriks Leonovičs, Monta Razgale, Anita Lebedeva un Rūdolfs Bērziņš.

Nacionālās aizsardzības akadēmijas komanda

Aizsardzības akadēmijas komandas organizatora un koordinatora lomā uzņēmās Edgars Erts, kurš atbilstoši iespējām organizēja komandas treniņus. Šādi treniņi īpaši bija nepieciešami riteņbraukšanā, jo šajā disciplīnā komandas dalībniekiem bija neliela pieredze. Treniņi tika organizēti kalnu divriteņu sacensībām piemērotā apvidū. Tāpat daudzi komandas dalībnieki pirmo reizi startēja triatlona un duatlona sacensībās. Dalībnieku sagatavošana šīm disciplīnām vairāk bija teorētiska, kur savā pieredzē dalījās pieredzējuši šo sporta veidu dalībniece komandas pārstāve Anita Lebedeva, kura līdz šim startējusi vairākās valsts mēroga sacensībās, un Edgars Erts, kurš šo disciplīnu specifiku apguvis pēdējo gadu laikā.

Komanda kopā nostartēja astoņos no divpadsmit „SPORTLAT BALVAS” posmiem. Skriešanas posmos augstus rezultātus, izcīnot godalgotas vietas, sasniedza Dainis Stepe (1.vieta V30 vecuma grupā Biķernieku pusmaratonā 10 km distancē un 1. vieta V30 vecuma grupā 10 km Vecāķu pludmales skrējienā) un Rudīte Everte (2. vieta S30 vecuma grupā Vecāķu pludmales skrējienā). Savu pirmo pusmaratona distanci – 21,095 km – „SPORTLAT BALVAS” izcīnā noskrēja Matīss Caune un Māris Ozols, bet savu pirmo maratonskrējienu 42,195 km pieveica Edgars Erts.

Pateicoties organizētajiem treniņiem, akadēmijas komanda labi startēja arī riteņbraukšanas sacensībās. Augstākos rezultātus S20 vecuma grupā populārāajā velobraucienā apkārt Burtnieku ezeram sasniedza Indra Zvejsalniece (2. vieta) un Linda Brūdere (3. vieta). Labus rezultātus, sacenšoties ar labākajiem Latvijas kalnu riteņbraukšanas lietpratējiem, sasniedza arī komandas stiprā dzimuma pārstāvji. Viru konkurencē 62,5 km distancē V35 grupā 6. vieta Edgaram Ertam

(apkārt Burtnieku ezeram), V20 vecuma grupā Ikšķīles MTB 50 km distancē Mārim Ozolam 10. vieta un Matisam Bajāram – 13. vieta.

Triatlona sacensībās, daudziem komandas dalībniekiem debitējot šajā disciplīnā, ar lielisku startu izcēlās Anita Lebedeva, kura startēja spēcīgajā elites grupā, kur distancē 1,05 km bija jāpeld, pēc kā 36 km distancē jābrauc ar velosipēdu un visbeidzot 8 km jāskrien. Savā grupā Anita ieguva augsto 4. vietu. Pārējie komandas dalībnieki startēja īsākās distancēs, piemēram, 0,35 km peldējuma + 18 km velobraukšanas + 4 km skriešanas distancē Rudīte Everte ierindojās 7. vietā. Indra Zvejsalnice un Linda Brūdere pieredzes trūkuma dēļ savu pirmo startu triatlona izvēlējās īsākajā distancē – 0,2 km peldēšana + 9 km riteņbraukšana + 3 km skriešana. Kā izrādījās, distances izvēle bija pareiza, un Indra izcīnīja 1. vietu, bet otrā finišu sasniedza Linda. Lai gan vīru konkurencē tik augstu vietu nebija (labākais bija Matīss Bajārs – kopvērtējumā ieguva 19. vietu), komandu kopvērtējumā Nacionālās aizsardzības akadēmijas komanda izcīnīja 3. vietu un ieguva savu maksimālo punktu skaitu no visām sacensībām, kurās piedalījās.

Duatlona (skrien, brauc ar velosipēdu un atkal skrien) sacensībās, mūsu komandas pārstāvjiem debitējot šajā disciplīnā un konkurējot ar Igaunijas, Lietuvas, Baltkrievijas un Latvijas sportistiem, arī tika sasniegti labi rezultāti. Dāmu konkurencē Linda Brūdere – 5. vieta, Rudīte Everte – 6. vieta. Spēcīgajā vīriešu konkurencē labāko laiku spēja sasniegt Matīss Bajārs un Māris Ozols – 18. un 25. vieta.

Slēpošanas posmos komanda 2014. gadā nestartēja. Individuāli slēpošanas posmos piedalījās Edgars Erts, kurš slēpošanas sprinta sacensībās ieguva augsto 4. vietu.

Kopumā vērtējot, savā debijā „SPORTLAT BALVAS” izcīnā akadēmijas komanda sasniedza augstus rezultātus. Saskaņā ar „SPORTLAT BALVAS” nolikumu sezonas kopvērtējumā ar dāvanu kartēm un piemiņas balvām sezonas noslēguma pasākumā tiks apbalvoti 1.–6. vietu ieguvēji un starp tiem šajā sezonā ir šādi Nacionālās aizsardzības akadēmijas komandas pārstāvji: Linda Brūdere (S20 vecuma grupā 3. vieta), Edgars Erts (V35 vecuma grupā 4. vieta), Māris Ozols (V20 vecuma grupā 4. vieta), Rudīte Everte (S30 vecuma grupā 4. vieta), Matīss Bajārs (V20 vecuma grupā 5. vieta).

Nestartējot visos posmos, pārējiem dalībniekiem šādas vietas savās vecuma grupās: Monta Razgale (S20 vecuma grupā 7. vieta), Indra Zvejsalnice (S20 vecuma grupā 9. vieta), Dainis Stepe (V30 vecuma grupā 10. vieta), Ēriks Leonovičs (V35 vecuma grupā 11. vieta), Matīss Caune (V20 vecuma grupā 26. vieta), Anita Lebedeva (S20 vecuma grupā 28. vieta), Rūdolfs Bērziņš (V20 vecuma grupā 44. vieta).

„SPORTLAT BALVAS” nolikums paredz arī komandu (1.–6. vietu ieguvēju) apbalvošanu. Komandu kopvērtējumā Nacionālās aizsardzības akadēmijas komanda 14 komandu konkurencē ierindojās 7. vietā, tikai pavisam nedaudz atpaliekot no 6. un 5. vietas ieguvējiem.

Ņemot vērā „SPORTLAT BALVAS” popularitāti, atsevišķu posmu sacensībās sasniedzot pat virs 2000 dalībnieku (Valmieras maratons – 2500 dalībnieki), akadēmijas komanda ir piesaistījusi daudzu jauniešu uzmanību ne tikai ar saviem militarizētajiem dalībnieku krekliem, bet arī ar labiem rezultātiem. Analizējot 2014. gada rezultātus un pastiprinot komandas sastāvu, komanda cer vēl uz labākiem sasniegumiem 2015. gada sezonā. Lai veicas!!!

IV. NAA AKTIVĪTĀTES NO 2013. GADA OKTOBRA LĪDZ 2014. GADA OKTOBRIM

*Mācību plānošanas un atbalsta daļas priekšnieka p.i.
kapteinis Mg. edu. Nauris Burtnieks,
Mācību plānošanas un atbalsta daļas 2. klases speciāliste
kaprāle Viktorija Prošenkova*

MĀCĪBU PLĀNOŠANAS UN ATBALSTA DAĻAS DARBS 2014. GADĀ

2012. gadā tika sākts darbs, lai uzlabotu Jūras spēku un Gaisa spēku kadetu studiju programmu kvalitāti. Laika posmā līdz 2014. gadam Latvijas Nacionālajā aizsardzības akadēmijā notika mācību procesa pilnveidošana. Tādējādi 2013. gadā pirmo reizi tika organizēts Jūras spēku un Gaisa spēku kadetu Taktikas kurss, kura galvenais uzdevums ir kvalitatīvi sagatavot akadēmijas absolventus specifiskajam dienestam Nacionālajos bruņotajos spēkos atbilstoši izvēlētajai studiju jomai. Viens no galvenajiem šī kursa ieguvumiem ir pieredzējušu virsnieku un instruktoru iesaistīšana kursa norisē, jo apmācība notiek attiecīgajā spēku veidā. Studiju programmu „Sauszemes spēku militārā vadība”, „Jūras spēku militārā vadība” un „Gaisa spēku militārā vadība” kadeti absolvēja akadēmijā 2014. gada 20. jūnijā un ieguva gan leitnanta profesionālo kvalifikāciju, gan profesionālā bakalaura grādu Jūras, Gaisa un Sauszemes spēku militārā vadībā.

Pēc tradīcijas atjaunošanas (2012. gadā) jau trešo gadu pēc kārtas notika vasaras lauku nometne, kuras noslēgumā tiek rīkota Taktikas kausa izcīņa. Šajā aspektā jāuzsver, ka 2014. gada vasarā atbilstoši normatīvo aktu prasībām tika izstrādāta un apstiprināta „Vasaras lauku nometnes” programma. Programmā piedāvātie kursi bija gan interesanti, gan praktiski un daudzveidīgi arī satura un aktivitāšu ziņā. Lauku nometnes laikā iegūtās prasmes un zināšanas katram nākamajam virsniekam būs noderīgas arī viņa turpmākajā dienesta gaitā.

Lai nodrošinātu kadetu militāri patriotisko audzināšanu, galvenā virsreržanta Armanda Loginova vadībā 2014. gadā tika organizētas vēsturisko kauju vietu analīzes nodarbības, kurās kadeti gūst izpratni par svarīgiem notikumiem Latvijas vēsturē.

Šā gada decembrī paredzēts Virsnieka speciālista pamatkursa un Jaunākā štāba virsnieka kursa izlaidums. Plānots, ka Virsnieka speciālista pamatkursu absolvēs septiņi karavīri (divi ārsti, četri juristi, viens datorspeciālists), savukārt Jaunākā štāba virsnieka kursa programmu sekmīgi apgūst piecpadsmit virsnieki. Jāmin, ka, pamatojoties uz Valsts robežsardzes un Nacionālo bruņoto spēku vienošanos par amatpersonu apmācību, lai paaugstinātu profesionālo kvalifikāciju Jaunākā štāba virsnieka kursā šogad, līdzīgi kā 2013. gadā, piedalās divi virsnieki no Valsts robežsardzes.

Pārskats par Nacionālās aizsardzības akadēmijas absolventiem un organizētajiem kursiem no 2013. gada oktobra līdz 2014. gada oktobrim

1. No 2013. gada 7. oktobra līdz 11. oktobrim Nacionālajā aizsardzības akadēmijā tika organizēts NATO *Operations Assessment* kurss, kurā piedalījās 35 ārvalstu dalībnieki no Vācijas, Francijas, Spānijas, Itālijas, Portugāles, Beļģijas, Nīderlandes, Polijas, Turcijas, Dānijas, Norvēģijas, Ungārijas un Grieķijas.
2. No 2013. gada 14. oktobra līdz 18. oktobrim Nacionālajā aizsardzības akadēmijā pirmo reizi notika *Alternative Analysis Pilot* kurss, kurā piedalījās 22 ārvalstu dalībnieki no Beļģijas, Kanādas, Čehijas, Francijas, Vācijas, Nīderlandes, Rumānijas, Spānijas, Lielbritānijas un ASV, kā arī divi Latvijas pārstāvji.
3. No 2013. gada 21. oktobra līdz 25. oktobrim Nacionālajā aizsardzības akadēmijā notika NATO *Concept Development and Experimentation* kurss, kurā piedalījās 10 ārvalstu dalībnieki no Kanādas, Francijas, Gruzijas, Vācijas, Itālijas, Lietuvas, Polijas, Spānijas un Turcijas un viens Latvijas pārstāvis.
4. 2013. gada 13. decembrī Nacionālajā aizsardzības akadēmijā sertifikāti par Vides aizsardzības pamatjautājumu kursa apgūšanu tika izsniegti 11 šī kursa klausītājiem.

5. 2013. gada 20. decembrī Nacionālo aizsardzības akadēmiju absolvēja 7 Virsnieka speciālista pamatkursa klausītāji: **Anita Čodere, Iluta Gaugere, Laura Lecinska, Anete Zahare, Uģis Brūklene, Andrejs Mironovs, Andis Karelis.**
6. 2013. gada 20. decembrī Nacionālajā aizsardzības akadēmijā tika pabeigta Jaunākā štāba virsnieka kursa programma, kursu sekmīgi pabeidza 14 klausītāji.
7. Šī gada 7. martā Nacionālajā aizsardzības akadēmijā sertifikāti par Nodrošinājuma speciālista kursa programmas apgūšanu tika izsniegti 26 šī kursa klausītājiem.
8. No šī gada 6. janvāra līdz 6. jūnijam notika Jūras spēku vidējā līmeņa vadības un štāba virsnieku kurss. Kursu veiksmīgi pabeidza 14 klausītāji.
9. Šī gada 20. jūnijā Nacionālo aizsardzības akadēmiju absolvēja 8 studiju programmas „Komandējošā sastāva virsnieks” kadeti: **Ruslans Petrovs, Zintis Azins, Andris Pjatuņins, Santa Morozova, Elīna Kārklīņa, Oskars Rozenbilda, Dainis Dementjevs, Edgars Kapustins.** Studijas akadēmijā kadeti sāka 2013. gada 13. maijā. Absolvējot akadēmiju, kadeti ieguva leitnanta profesionālo kvalifikāciju.
10. Šī gada 20. jūnijā Nacionālo aizsardzības akadēmiju absolvēja 6 profesionālā bakalaura studiju programmas „Gaisa spēku militārā vadība” kadeti: **Artūrs Sārtaputns, Mārtiņš Zābelis, Armands Logins, Artjoms Rekuņenko, Aleksandrs Iljins, Jānis Tropiņš.** Studijas akadēmijā kadeti sāka 2009. gada 21. aprīlī, absolvējot akadēmiju, ieguva profesionālā bakalaura grādu Gaisa spēku militārajā vadībā un leitnanta profesionālo kvalifikāciju.
11. Šī gada 20. jūnijā Nacionālo aizsardzības akadēmiju absolvēja 8 profesionālā bakalaura studiju programmas „Jūras spēku militārā vadība” kadeti: **Sergejs Kumačevs, Viktors Aišpurs, Ģirts Urbacāns, Kaspars Pollaks, Oliveris Rubins, Vitālijs Zlotņikovs, Jevgēnija Mikulko, Kristians Andersons.** Studijas akadēmijā kadeti sāka 2009. gada 21. aprīlī, absolvējot akadēmiju, ieguva profesionālā bakalaura grādu Jūras spēku militārajā vadībā un leitnanta profesionālo kvalifikāciju.
12. Šī gada 20. jūnijā Nacionālo aizsardzības akadēmiju absolvēja 9 profesionālā bakalaura studiju programmas „Sauszemes spēku militārā vadība” kadeti: **Rainers Pērkons, Indra Zvejсалniece, Jurijs Sikerins, Sandis Škogalis, Aigars Eņģelis, Edgars Lemps, Arturs Baltais, Nauris Štolcs, Dmitrijs Rjabinovs.** Studijas akadēmijā kadeti sāka 2009. gada 21. aprīlī, absolvējot akadēmiju, ieguva profesionālā bakalaura grādu Sauszemes spēku militārajā vadībā un leitnanta profesionālo kvalifikāciju.
13. Šī gada 8. augustā Nacionālajā aizsardzības akadēmijā sertifikāti par Vides aizsardzības pamatjautājumu kursa apgūšanu tika izsniegti 12 šī kursa klausītājiem.
14. Profesionālā maģistra studiju programmu „Militārā vadība un drošība”, iegūstot maģistra grādu militārajā vadībā un drošībā, šajā gadā absolvēja četri šādi maģistranti: **Gundars Ābols** - 2014. gada 13. janvārī, **Carol Teodor Peterfi** - 2014. gada 5. jūnijā, **Uģis Romanovs** - 2014. gada 20. jūnijā, **Artūrs Purlys** - 2014. gada 20. jūnijā.
15. Šī gada 4. augustā sākās Jaunākā štāba virsnieka kurss (JŠVK). Kurša noslēgums ir paredzēts šī gada 19. decembrī. Kurša absolvēšana ir viens no priekšnosacījumiem nākamās – kapteiņa – dienesta pakāpes saņemšanai Nacionālajos bruņotajos spēkos dienējošajiem virsniekiem.
16. No šī gada 15. septembra līdz 26. septembrim Nacionālajā aizsardzības akadēmijā notika NATO mācības *Steadfast Pyramid/Steadfast Pinnacle*, kurās kopā piedalījās 47 vecākie un augstākie virsnieki no 13 NATO dalībvalstīm, kā arī Somijas un Zviedrijas.
17. Šī gada 15. septembrī sākās Virsnieka speciālista pamatkurss. Kurša noslēgums ir paredzēts 2014. gada 19. decembrī, tiek plānots, ka kursu absolvēs 7 klausītāji.

Sauszemes spēku nodaļas vadītājs
pulkvežleitnants **Andis Zviedris**

SAUSZEMES SPĒKU NODAĻA 2014. GADĀ

Sauszemes spēku (SzS) nodaļa 2013. gadu beidza ar vairākiem nozīmīgiem pasākumiem:

- 2013. gada 11. un 18. novembra parādē Nacionālajai aizsardzības akadēmijai bija uzticēts nest Latvijas armijas karogu. Karoga vads tika veidots no SzS nodaļas 5. un 4. kursa kadetiem;
- Taktikas kursa noslēgums 2013. gada 19. decembrī. Taktikas kursā piedalījās SzS nodaļas profesionālā bakalaura studiju programmas „Sauszemes spēku militārā vadība” 5. kurss (9 kadeti) un otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības programmas „Komandējošā sastāva virsnieks” kurss (7 kadeti);
- 2013. gada 20. decembrī notika Jaunākā štāba virsnieka kursa izlaidums, kuru absolvēja 14 klausītāji. Starp klausītājiem bija divi Robežsardzes virsnieki, kuri mācības Jaunākā štāba virsnieka kursā sāka 2013. gada 5. augustā.

SzS nodaļas personālsastāvs 2013. gada nogalē:

- Pastāvīgais personāls – 11 karavīri.

Sauszemes spēku nodaļas pastāvīgais personāls

Fotogrāfijā no kreisās: majors Guntars STRAZDĪTIS, SzS nodaļas Jaunākā štāba virsnieka kursa priekšnieks; kapteinis Ilmārs ŠKESTERS, SzS nodaļas studiju kursa priekšnieks; seržants Andris BRENCIS, SzS nodaļas studiju kursa 3. klases speciālists; kapteinis Kaspars KOKINS, SzS nodaļas Jaunākā štāba virsnieka kursa vecākais pasniedzējs; pulkvežleitnants Andis ZVIEDRIS, SzS nodaļas vadītājs; kaprālis Jevgeņijs DOLBE, SzS nodaļas 2. klases speciālists; seržants Mārtiņš BALTAIS, SzS nodaļas studiju kursa virsseržants; kapteinis Juris VIŠŅAKOVŠ, SzS nodaļas studiju kursa vecākais pasniedzējs; kaprālis Jānis KALNIŅŠ, SzS nodaļas studiju kursa 3. klases speciālists; majors Jānis SKROMĀNS, SzS nodaļas Jaunākā štāba virsnieka kursa vecākais pasniedzējs un majors Jānis MEŽAVILKS, SzS nodaļas Jaunākā štāba virsnieka kursa vecākais pasniedzējs.

- Studiju programmas „Sauszemes spēku militārā vadība” kadeti – 68:
1. kursā – 7; 2. kursā – 11; 3. kursā – 26; 4. kursā – 15; 5. kursā – 9.
- Studiju programmas „Komandējošā sastāva virsnieks” kadeti – 7.

2014. gada pirmajā pusgadā SzS nodaļas personālsastāvs atbalstīja citas Nacionālo bruņoto spēku regulāro spēku veidu un Zemessardzes vienības un sniedza atbalstu Lietuvas Militārās akadēmijas Vidējā līmeņa štāba virsnieku kursa (*Army Command and Staff Course*) nodrošināšanā. Kursā piedalījās SzS nodaļas Jaunākā štāba virsnieka kursa vecākais pasniedzējs majors Jānis Mežavilks kā sindikāta vadītājs un atsevišķu priekšmetu pasniedzējs.

No 10. februāra līdz 7. martam SzS nodaļas telpās notika „Nodrošinājuma speciālista kurss”, ko vadīja SzS nodaļas Jaunākā štāba virsnieka kursa vecākais pasniedzējs majors Jānis

Skromāns. Kursā piedalījās 27 klausītāji no regulāro spēku veidiem un Zemessardzes, par pasniedzējiem tika pieaicināti savas jomas speciālisti no Aizsardzības ministrijas, Nacionālo bruņoto spēku Apvienotā štāba, Nodrošinājuma pārvaldes, SzS Kājnieku brigādes, Zemessardzes štāba un Valsts aizsardzības militāro objektu un iepirkumu centra.

SzS nodaļas studiju kursa vecākais pasniedzējs kapteinis Juris Višņakovs kopā ar Amerikas Savienoto Valstu Mičiganas Nacionālās gvardes virsniekiem piedalījās Libērijas virsnieku apmācībā Libērijā.

SzS nodaļas personālsastāvs piedalījās SzS Kājnieku brigādes mācībās *Yellow knight* Dānijā, Nacionālo bruņoto spēku mācībās NAMEJS 2014 un starptautiskajās mācībās SABER STRIKE 2014.

2014. gada pirmajā pusgadā SzS nodaļas pastāvīgais personālsastāvs tika papildināts ar trijiem pieredzējušiem instruktoriem: kaprāli Sergeju Gužejevu, dižkareivi Normundu Nazarovu no Kājnieku brigādes un kaprāli Mārtiņu Krūmiņu no Militārās policijas.

Kā vienu no nozīmīgākajiem notikumiem SzS nodaļā 2014. gadā var minēt Nacionālās aizsardzības akadēmijas realizētās profesionālā bakalaura studiju programmas „Sauszemes spēku militārā vadība” pirmo izlaidumu, kuru absolvēja 9 kadeti. Profesionālā bakalaura studiju programma „Sauszemes spēku militārā vadība” tiek realizēta sadarbībā ar Rīgas Tehniskās universitātes Autotransporta institūtu, studiju programmā „Automobiļu transports” apgūstot 76 kredītpunktus no Autotransporta institūtā realizētās profesionālā bakalaura studiju programmas „Automobiļu transports”. Kadeti pēc akadēmijas absolvēšanas ir iespēja neklātienē pabeigt studiju programmu Rīgas Tehniskajā universitātē un iegūt profesionālā bakalaura grādu automobiļu transportā un inženiera kvalifikāciju automobiļu transportā.

Gan pastāvīgais SzS nodaļas personālsastāvs, gan kadeti jūlijā bija atvaļinājumā, un ar augustu sākās jauns apmācības cikls. Tas sākās ar akadēmijas vasaras nometni, kura notika Ādažu bāzē un kurā piedalījās visi kadeti, izņemot 1. kursu, kas apguva papildus fiziku un matemātiku, lai atvieglotu mācības Rīgas Tehniskajā universitātē.

*Mācību vadības pavēlniecības štāba
Analīzes un attīstības pārvaldes priekšnieks
majors Mg. iur. Guntars Strazdītis*

JAUNĀKĀ ŠTĀBA VIRSNIKA KURSS 2013./14. STUDIJU GADĀ UN ATSKATS KURSA VĒSTURĒ

2013. gada 20. decembrī Jaunākā štāba virsnieku kursu absolvēja 14 virsnieki, kuri dienestu turpinās dažādās Nacionālo bruņoto spēku un Robežsardzes apakšvienībās. Atskatoties uz kursu, klausītāji atzina, ka 20 nedēļu laikā ir iegūtas jaunas zināšanas, kas noderēs gan ikdienā, gan dienestā. Augsti tika vērtēta vieslektoru kvalitāte, kuri kursa gaitā dalījās gan ar aktuālākajām teorētiskajām, gan praktiskajām zināšanām. Tāpat tika uzsvērts, ka kursa laikā ir iegūts daudz draugu, kas būtiski atvieglos ikdienas dienesta pienākumu izpildi.

Kursa mērķis ir sniegt jaunāko virsnieku sastāvam vispārēju ieskatu par starptautisko un Latvijas nacionālās drošības situāciju, Nacionālo bruņoto spēku attīstības tendencēm, zināšanas bataljona līmeņa taktikā, dažādu kaujas operāciju plānošanā un štāba procedūrās, kā arī veicināt izpratni par militāro projektu vadību bruņotajos spēkos un plānošanas procesu, kas saistīts ar bruņoto spēku vienības sagatavošanu, nosūtīšanu un dalību starptautiskajās operācijās.

Jaunākā štāba virsnieku kursa vecākie pasniedzēji majors Jānis Mežvilks un kapteinis Kaspars Kokins no 2014. gada 13. janvāra līdz 9. jūnijam tika iesaistīti Lietuvas Kara akadēmijā organizētajā vidējā līmeņa štāba virsnieku kursā (*Army Command and Staff Course*)

kā pasniedzēji. Kurša mērķis ir sagatavot sauszemes spēku virsniekus, spējīgus plānot operācijas brigādes līmenī. Kopā kursā mācījās 44 klausītāji, no kuriem 7 pārstāvēja Latviju, 2 – Igauniju, 1 – Gruziju un 34 – Lietuvu. Kurša saturs ir balstīts uz virsnieku (majoru un kapteiņu) sagatavošanu darbam brigādes līmeņa vienības štābos un turpmākām mācībām Baltijas Aizsardzības koledžā. Apmācību laikā klausītāji plānoja brigādes līmeņa operācijas aizsardzībai, uzbrukumam un miera nodrošināšanas aktivitātēm. No 29. marta līdz 12. aprīlim *Army Command and Staff Course* klausītāji un mācībspēki apmeklēja Dānijas Karalisko bruņoto spēku vienības un piedalījās Dānijas Karaliskās aizsardzības akadēmijas organizētajās plānošanas mācībās. Lekcijas galvenokārt vadīja Lietuvas speciālisti, bet atsevišķām tēmām tika pieaicināti kompetenti speciālisti arī no citām NATO valstīm (Itālijas, Vācijas un Dānijas). Šis bija ceturtais *Army Command and Staff Course*, kuru organizēja Lietuvas Kara akadēmija un trešais starptautiska mēroga kurss. Kurss katru gadu tiek pilnveidots un attīstīts atbilstoši Baltijas Aizsardzības koledžas un NATO prasībām.

Jaunākā štāba virsnieka kurša kolektīvu 2014. gada laikā ir skārušas būtiskas izmaiņas – kurša priekšnieks majors Guntars Strazdītis un viens no pasniedzējiem kapteinis Kaspars Kokins turpinās dienestu Mācību vadības pavēlniecības štābā un Polijas daudz nacionālās divīzijas štābā. Viņu vietā stāsies majors Edgars Allers¹, kuram ir iespaidīga zināšanu bagāža gan no dienesta Sauszemes spēkos, gan starptautiskajās operācijās, gan arī NATO daudz nacionālajās struktūrās, un kapteinis Pēteris Plečkens, kurš pēc Nacionālās aizsardzības akadēmijas absolvēšanas dienējis Sauszemes spēku brigādē, kur, 12 gadu laikā esot daudzos atbildīgos amatos, ir sakrājis daudz praktiskās pieredzes. Virsniekam ir nācies apgūt gan uguns atbalsta specialitāti, gan prettanku specialitāti, gan pabūt vairākās starptautiskajās operācijās. Nacionālās aizsardzības akadēmijas Sauszemes spēku nodaļa, kur dien pieredzējuši pasniedzēji, pēc kapteiņa P.Plečkēna domām, dod lielisku iespēju papildināt teorētiskās zināšanas, kas būs neatsveramas turpmākajā karjerā.

Ir pagājuši 11 gadi kopš Jaunākā štāba virsnieka kurša izveides. 2003. gadā šo kursu sāka veidot kapteinis Agris Jermacāns un kapteinis Valts Āboliņš, no kuriem 2005. gadā stafeti pārņēma majors Māris Gavrilko. 2008. gadā pēc Baltijas Aizsardzības koledžas absolvēšanas par kurša priekšnieku kļuva majors Andis Zviedris, kuru 2011. gadā nomainīja majors Guntars Strazdītis. 2014. gadā par kurša priekšnieku kļuva majors Edgars Allers. Pavisam notikuši 15 kursi (ieskaitot 2014. gada kursu). Kursā kopš tā izveidošanas mācījušies 358 virsnieki. Laika gaitā kurss ir attīstījies un audzis, ir pilnveidoti gan kurša administratīvie dokumenti, gan izstrādāti metodiskie materiāli lēmuma pieņemšanas procesa un kaujas nodrošinājuma jomas apguvei. Tāpat ir pilnveidoti metodiskie norādījumi individuālā izpētes darba izstrādei, kas ir salāgoti ar Komandējošā sastāva virsnieku pamatkursa diplomdarba izstrādes noteikumiem. Ir ieguldīts liels darbs vērtēšanas sistēmas izveidei, kas ir kļuvusi objektīvāka un uz konkrētiem izmēriem kritērijiem balstīta. 2010. gada sākumā tika izveidots patstāvīgs Jaunākā štāba virsnieka kurša štats, ko veido kurša priekšnieks un trīs vecākie pasniedzēji (sindikātu vadītājiem). 2010. gada beigās Jaunākā štāba virsnieka kurss nomainīja telpas no akadēmijas galvenās ēkas uz bijušajām Dāņu padomdevēju grupas telpām. No 2013. gada kursā apgūstamo tēmu loks ir paplašināts, iekļaujot elementus no rotas līmeņa plānošanas, kā arī iekļaujot kurša saturā ieskatu brigādes līmeņa plānošanā. Tas palīdz klausītājiem sagatavoties turpmākajām studijām Lietuvā *Army Command and Staff Course*.

¹ Valsts prezidents 2014. gada 6. oktobrī izdeva pavēli Nr.18-v „Par virsnieka dienesta pakāpes piešķiršanu”, ar kuru majoram Edgaram Alleram piešķīra pulkvežleitnanta pakāpi (redakcijas kolēģijas piebilde).

*Jūras spēku studiju kursa priekšnieks
kapteiņleitnants Mg. hist. Jānis Viļums*

JŪRAS SPĒKU STUDIJU KURSI 2013./14. MĀCĪBU GADĀ

Cilvēce ir nepārtraukti attīstījusies. Cilvēki gadsimtu gaitā ir uzlabojuši vecās lietas un izgudrojuši jaunas. Nepārtrauktai attīstībai ir pakļauti arī Nacionālās aizsardzības akadēmijas kadeti, tai skaitā arī Jūras spēku studiju kursa kadeti. 2013./2014. mācību gadā norisinājās topošo Jūras spēku virsnieku – kadetu apmācība. Līdzšinējo 25 kadetu rindas papildināja 14 pirmā kursa kadeti, kuri tika uzņemti apakšprogrammā „Kuģu vadīšana”. Studiju programmas ietvaros kadeti sastapās ar jauniem mācību priekšmetiem, kurus akadēmijā īstenoja pirmoreiz. Viens no tiem bija Jūras spēku taktikas kurss, kuru īstenoja sadarbībā ar Jūras spēku Mācību centru un Jūras spēku flotili. 5. kursa kadeti šajā kursā bija dota iespēja gan nostiprināt esošās, gan iegūt jaunas zināšanas, prasmes un iemaņas viņu izvēlētajā profesijā. Kadeti gan praktiski vadīja kuģus un laivas, gan cīnījās par kuģu dzīvotspēju, gan uzlaboja savas iemaņas radiosakaros un kuģu taktiskajā manevrēšanā, gan izdzīvošanā uz ūdens.

Lai neaizmirstu savas tautas īstenotos varoņdarbus dažādu karu laikā, kadeti piedalījās arī vairākos vēsturiskajos pasākumos. Slavenais ģenerālis Jānis Balodis kādreiz ir teicis: „Tauta, kas neprot cienīt savus varoņus un varoņu slavu daudzina, nav varoņu darbu cienīga un ir nolemta bojā ejai”. Topošie virsnieki ieguva ne tikai dažāda veida informāciju par vēsturiskajiem notikumiem un personām, bet pabija arī vēsturisko kauju vietās – Ķekavas apkārtnē, Tīrelpurvā, Vareļos, Daugavgrīvā un Morē – vietās, kur latviešu karavīri, aizstāvot pašu dārgāko, – savu Tēvzemi – izcīnīja varonīgas kaujas.

Jūras spēku studiju kursa kadeti aktīvi piedalījās arī dažādos akadēmijas rīkotajos sporta pasākumos un godam pārstāvēja savu kursu. Prorektora kausa izcīņā ieguva godalgoto 1. vietu. Arī Rektora kausa izcīņā Jūras spēku studiju kursa kadeti parādīja ievērojamus rezultātus.

Mācību gada noslēgums vainagojās ar izlaidumu. Vasaras sākumā Nacionālās aizsardzības akadēmijas Jūras spēku studiju kursu absolvēja astoņi jaunie Jūras spēku virsnieki. Pirmo pakāpi – leitnants ieguva: Sergejs Kumačevs, Kaspars Pollaks, Viktors Aišpurs, Jevgēnija Mikulko, Kristians Andersons, Ģirts Urbacāns, Oliveris Rubīns un Vitālijs Zlotņikovs. Viens no viņiem – Kaspars Pollaks tika arī atzīts par labāko kadetu, kura vārds iegravēts akadēmijas Goda zobena plāksnē.

*Gaisa spēku studiju kursa priekšnieks
kapteinis Ingus Siliņš*

ATSKATS UZ 2013./2014. MĀCĪBU GADU

2013./2014. mācību gads bija ļoti unikāls un zīmīgs gads Nacionālajai aizsardzības akadēmijai. Tas bija gads, kurā akadēmiju absolvēja kadeti, kuri 2009. gadā pirmie sāka mācības profesionālā bakalaura studiju programmā Militārā vadība.

Studiju programmā „Gaisa spēku militārā vadība” tie bija desmit kadeti. Studijas šiem kadetiem noritēja ar daudziem izaicinājumiem, kur roku rokā mijās virsniekam nepieciešamo zināšanu apguve ar ekonomiskās krīzes sekām. Tomēr visu godam izturēja, ar labiem rezultātiem gala pārbaudījumus nokārtoja un leitnanta pakāpi šī gada jūnijā saņēma seši no sākotnējiem desmit kadetiem.

Pēc akadēmijas absolvēšanas visi seši jaunie leitnanti turpina dienestu Gaisa spēku Aviācijas bāzē. Četri turpina dienestu Gaisa spēku Aviācijas bāzes Gaisa telpas novērošanas eskadriļā Gaisa operāciju centrā, kur trīs pilda Gaisa telpas novērošanas nodaļas jaunākā virsnieka amatus, bet viens veic leroču vadības nodaļas jaunākā virsnieka amatu. Divi turpina

dienestu Gaisa spēku Aviācijas bāzes Pretgaisa aizsardzības divizionā, kur viens veic Štāba un apgādes baterijas Štāba vada komandiera amatu, bet otrs – 1. pretgaisa aizsardzības baterijas 3. pretgaisa aizsardzības vada komandiera amatu.

Atsauksmes no Gaisa spēku Aviācijas bāzes personāla par jaunajiem leitnantiem ir dzirdētas labas, kā arī paši leitnanti apstiprina, ka dienests viņiem ir interesants, izaicinājumiem pilns un viņi ar to ir apmierināti.

Labu piemēru šī gada absolventi ir rādījuši arī jaunākajiem „Gaisa spēku militārā vadība” kursiem – „Gaisa spēku militārā vadība” 2013/2017 un „Gaisa spēku militārā vadība” 2014/2018.

„Gaisa spēku militārā vadība” 2013/2017 kurss līdztekus akadēmijā pasniegtajiem priekšmetiem turpina mācības civilajā sadarbības augstskolā – Rīgas Tehniskās universitātes Aeronautikas institūtā. Šī gada septembrī deviņi kadeti turpināja mācības trešajā semestrī, lai apgūtu specializāciju gaisa kuģu tehnikās-mehānikās.

„Gaisa spēku militārā vadība” 2014/2018 kurss šī gada septembrī sāka mācības Rīgas Tehniskās universitātes Aeronautikas institūtā. Viena grupa piecu kadetu sastāvā apgūt specializāciju gaisa kuģu tehnikās-avioniķis, bet otra grupa četru kadetu sastāvā apgūt specializāciju gaisa kuģu tehnikās-avioniķis ar novirzienu radiolokācijā un elektronikā. Abām grupām specializācijas apgūšana ilgs piecus semestrus.

Aizvadītais mācību gads man ir bijis pirmais kā Gaisa spēku studiju kursa priekšniekam. Arī man tas ir bijis pilns izaicinājumiem, interesantiem notikumiem un jauniegūtas pieredzes. Turpinu mācīties pats un nodot savas zināšanas tālāk kadetiem.

Jūras spēku vidējā līmeņa vadības un štāba virsnieku kursa vecākais virsnieks kapteņleitnants Mg. paed. Igors Korolovs

STARPTAUTISKĀ JŪRAS SPĒKU VIDĒJĀ LĪMEŅA VADĪBAS UN ŠTĀBA VIRSNIKU KURSA AKTUALITĀTES 2014. GADĀ

2014. gadā no 6. janvāra līdz 6. jūnijam Latvijas Nacionālajā aizsardzības akadēmijā notika pēc kārtas jau astotais starptautiskais Jūras spēku vidējā līmeņa vadības un štāba virsnieku kurss (turpmāk tekstā – JS VLŠVK). Kopš pirmā kursa, kas dibināts 2007. gadā, to absolvējuši 105 virsnieki (Igaunija – 13, Latvija – 66, Lietuva – 25, Polija – 1).

2014. gadā kursā mācības sāka 13 virsnieki no trijām Baltijas valstīm, t.i., divi virsnieki no Igaunijas, astoņi virsnieki no Latvijas un trīs virsnieki no Lietuvas. Viens Igaunijas Jūras spēku virsnieks, kurš pagājušajā gadā bija spiests izstāties no kursa ģimenes apstākļu dēļ, turpināja kursā mācīties šogad, sākot no februāra, apgūstot tās mācību disciplīnas, kuras nepabeidza 2013. gadā. Pēc sekmīgi pabeigtās apmācības sertifikātus saņēma visi 14 kursa klausītāji.

Kā jau ierasts, nodarbības šogad vadīja civilie un militārie eksperti no Latvijas, Lietuvas, Igaunijas, ASV, Lielbritānijas, Francijas, Vācijas, Dānijas, Norvēģijas un Beļģijas bruņotajiem spēkiem, kā arī vieslektori no Latvijas Universitātes un Baltijas Aizsardzības koledžas.

Viens no svarīgākajiem kursa programmas apmācības moduļiem ir „Practice and Training Module”, kas ietver jūras spēku militāri taktisko spēli „War-game” un jūras taktiskās mācības „Baltic Fortress”. Kursā klausītāju apmācība „War-game” jau ceturto gadu pēc kārtas tika organizēta sadarbībā ar Mācību vadības pavēlniecības Jūras spēku Mācību centru, kas kursu nodrošināja ar nepieciešamo infrastruktūru (mācību telpas, interneta pieslēgums u.c.). Sekmīga kursa klausītāju apmācība notika, pateicoties Vācijas (Marineoperationsschule Bremerhaven), Beļģijas (EGUERMINE), Latvijas un Igaunijas Jūras spēku vadošajiem ekspertiem.

Š.g. no 2. līdz 7. maijam, jau sesto gadu pēc kārtas, notika mācības „Baltic Fortress”. Mācības norisinājās Igaunijas teritoriālajos ūdeņos, un Igaunijas Jūras spēki bija atbildīgi par mācību sagatavošanu un realizāciju. Mācību galvenais mērķis ir apmācīt JS VLŠVK klausītājus patstāvīgi plānot un organizēt mācības ciešā sadarbībā ar vienu no uzņēmējvalstīm, kā arī sagatavot tos nepieciešamajām štāba darba procedūrām *Task group (TG)/Task unit (TU)* jeb taktiskajā līmenī.

Š.g. 3. jūnijā saskaņā ar JS VLŠVK programmu kursa vadība un klausītāji (kopā 15 karavīri) apmeklēja Baltijas Aizsardzības koledžu. Koledžas apmeklējuma laikā JS VLŠVK klausītājus iepazīstināja ar koledžas dibināšanas mērķi, vēsturi, galvenajiem uzdevumiem, struktūru un Baltijas valstu profesionālās militārās izglītības attīstības sistēmu, kā arī ar *Joint Command and General Staff Course* mērķi, galvenajiem uzdevumiem, specifiku, mācību jomām (*learning areas*) un nosacījumiem, kas ir jāievēro, lai iestātos un mācītos šajā kursā.

Ekskursijas laikā JS VLŠVK klausītājiem un vadībai bija iespēja apmeklēt mācību klases, sindikātu telpas, militāri vēsturisko muzeju, kā arī simulatora centru. Šīs mācību iestādes apmeklējums deva lielisku iespēju JS VLŠVK klausītājiem iepazīties ar Baltijas virsnieku, t.sk. Jūras spēku vidējā līmeņa virsnieku, militārās izglītības karjeras pilnveidošanas iespējām, ko pašlaik piedāvā *Joint Command and General Staff Course*.

2014. gada starptautiskā Jūras spēku vidējā līmeņa vadības un štāba virsnieku kursa izlaidums

Viens no svarīgākajiem kursa vadības uzdevumiem ir saglabāt kursa kvalitāti, ņemot vērā kursa klausītāju un mācībspēku ieteikumus. Turpmākās rekomendācijas attiecas gan uz mācību procesa kvalitātes, gan kursa materiāltehniskās bāzes uzlabošanu:

- 1) turpināt un paplašināt sadarbību ar vairākām civilajām un militārajām institūcijām un veikt atbilstošu un kompetentu mācībspēku atlasī;
- 2) uzlabot kursa materiāltehnisko bāzi (jauna videoprojektora iegāde);
- 3) uzlabot sadzīves apstākļus kursa klausītājiem, izmitinot tos viesnīcā „Oskars”;
- 4) turpināt izmantot ILIAS (*e-learning*) sistēmu kursa klausītāju tālmācības nolūkos, kā arī veikt šīs sistēmas programmatūras atjaunināšanu;
- 5) veikt kursa dokumentācijas uzlabošanu (kursa programma, mācību plāns, mācību moduļu un priekšmetu apraksti, „*Student Information Guide*”);
- 6) veicināt vairāku institūciju mijiedarbības uzlabošanu (organizēt starpvalstu darba grupas un sapulces, risinot svarīgus kursa jautājumus).

Jāpiemin, ka kursa vadība ir ieinteresēta saglabāt kursa kvalitāti un iegulda daudz darba, lai uzturētu pastāvīgus kontaktus ar mācībspēkiem un nodrošinātu kursa administratīvo atbalstu. Lai gan šis process ir nogurdinošs, tā pozitīvie rezultāti jūtami kursa laikā. Kursa kvalitāte ir saglabājusies labā līmenī, un par to liecina pašmāju un ārvalstu ekspertu pozitīvās atsauksmes.

Kārtējā, jau devītā pēc kārtas, kursa sākums ir paredzēts 2015. gada 12. janvārī, un tā ilgums būs 22 nedēļas. Pēc aptuveniem aprēķiniem tajā piedalīsies līdz 15 kursa klausītāju no trijām Baltijas valstīm.

NATO studiju kursa priekšnieks
pulkvežleitnants Raimonds Kursītis

NACIONĀLĀS AIZSARDZĪBAS AKADĒMIJAS NATO STUDIJU KURSS

Nacionālās aizsardzības akadēmijas NATO studiju kursam 2013. gada nogale un 2014. gada pirmie trīs ceturkšņi pagāja diezgan raiti, jo NATO studiju kurss organizēja divus NATO kursus un sniedza uzņēmējvalsts atbalstu NATO vingrinājumiem „*Steadfast Pyramid/ Steadfast Pinnacle 2014*”.

Papildus tam NATO studiju kurss sniedza arī atbalstu vairākiem svarīgiem Aizsardzības ministrijas/ Nacionālo bruņoto spēku pasākumiem. To skaitā var minēt gan starptautisko mācību *Saber Strike 2014*, *Open Spirit 2014* un *BaltOps 2014* plānošanas konferences, gan akadēmijas dalību izstādē „Skola 2014”, gan akadēmijas Atvērto durvju dienu, gan ISAF pirmsmisijas apmācības, gan dažādus apmācības kursus bruņoto spēku vienību karavīriem, gan tehnisko atbalstu Stratēģisko komunikāciju (STRATCOM) Izcilības centra (CoE) pasākumiem.

NATO studiju kurss 2013. gada oktobrī sadarbībā ar HQ SACT pirmo reizi organizēja *Alternative Analysis Pilot Course* akadēmijā, kuru sagatavoja un vadīja HQ SACT un dažādu NATO institūciju (SHAPE, JALLC un NCIA) civilie instruktori (Mr. *Han de Nijs*, Mr. *Williams Andrew*, Mr. *Richard Bird*, Mrs. *Anna Maria Anghela* un Mrs. *Jacqueline Eaton*).

Kursa mērķis bija sniegt pamatzināšanas kursa dalībniekiem, sākot analītiska darbu NATO institūcijās. Šī kursa dalībniekiem tika dota iespēja izprast alternatīvās analīzes pamatus un metodes, šīs analīzes procesu, tehniku un organizatoriskos aspektus, lai uzlabotu militāro lēmumu pieņemšanas kvalitāti.

Šajā *Alternative Analysis Pilot Course* piedalījās 22 ārvalstu dalībnieki (no Beļģijas, Kanādas, Čehijas, Francijas, Vācijas, Nīderlandes, Rumānijas, Spānijas, Lielbritānijas un ASV) un divi Latvijas pārstāvji (viens no Aizsardzības ministrijas un viens virsnieks, kas pašreiz dien NATO štābā). Kursa atbalstu no Nacionālās aizsardzības akadēmijas puses nodrošināja seši akadēmijas karavīri.

Kursu dalībnieki atzinīgi novērtēja šo kursu, jo NATO instruktori būtiski uzlaboja kursa saturu un pasniegšanas metodiku pēc pirmā *Alternative Analysis Pilot Course* 2013. gada sākumā Romā. Arī kursa dalībnieki deva savu ieguldījumu turpmāko kursu uzlabošanā, jo sniedza instruktoriem daudz vērtīgas idejas un padomus.

2013. gada oktobrī Nacionālās aizsardzības akadēmijas NATO studiju kurss sadarbībā ar HQ SACT organizēja ceturto NATO *Concept Development and Experimentation* kursu akadēmijā, kura mērķis bija iepazīstināt kursa dalībniekus ar ideju/ koncepciju izstrādi un attīstību NATO institūcijās, kā arī dažādu eksperimentu strukturēšanu, to plānošanas un organizēšanas procesu.

Ceturto NATO *Concept Development and Experimentation* kursu sagatavoja un vadīja HQ SACT militārie un civilie instruktori (LTC *Mark Lindsey-Smith*, LTC *Raymond Geistel*, Mr. *Alex Smethurst* un Mr. *William Dorman*).

Šajā NATO *Concept Development and Experimentation* kursā piedalījās 10 ārvalstu dalībnieki (no Kanādas, Francijas, Gruzijas, Vācijas, Itālijas, Lietuvas, Polijas, Spānijas un Turcijas) un viens Latvijas pārstāvis no Mācību vadības pavēlniecības štāba. Arī ceturtajā kursā no Nacionālās aizsardzības akadēmijas puses administratīvo atbalstu sniedza pieci akadēmijas karavīri.

Šeit jāpiemin, ka pirmajos trijos *Concept Development and Experimentation*ursos ir piedalījušies jau 58 dalībnieki. Visu NATO *Concept Development and Experimentation* kursu dalībnieki atzinīgi novērtēja HQ SACT un akadēmijas ieguldījumu kursa sagatavošanā un norisē.

Ņemot vērā, ka NATO kursu organizēšana akadēmijā pagaidām ir pārtraukta, tad man ir iespēja apkopot NATO studiju kursa rezultātus šajā jomā. No 2011. gada NATO studiju kurss sadarbībā ar HQ SACT un NATO skolu Oberammergavā ir organizējis 11 starptautiskos kursus, kuros piedalījās 241 dalībnieks.

Lielākā daļa kursa dalībnieku atzinīgi novērtēja Nacionālās aizsardzības akadēmijas NATO studiju kursa darbu, sagatavojot un organizējot attiecīgos NATO kursus, un daudzi izteica vēlmi atkal

viesoties Rīgā un aizsardzības akadēmijā. Tiesa, ir jāatzīst, ka viena no būtiskākajām problēmām, kas ierobežoja mūsu darbu, bija tā, ka atsevišķosursos nebija pietiekami liels dalībnieku skaits. Iemesls tam bija informācijas trūkums par NATO kursiem Latvijā. Lai gan NATO studiju kursa organizēto NATO kursu apmeklētības statistika katru gadu pamazām uzlabojās, taču tā nekad nepārsniedza 61% no plānotā kursu dalībnieku skaita.

Foto no NAA NSK arhīva

Ja kādreiz NATO kursu organizēšana akadēmijā tiks atsākta, tad būtu nopietni jāpievērš uzmanība šādiem jautājumiem: 1) Latvijai skaidri jānosaka, kādus Aizsardzības ministrijas/ Nacionālo bruņoto spēku speciālistus, cik daudz un kādosursos nepieciešams apmācīt katru gadu; 2) nepieciešams rūpīgāk veikt kursu pasniedzēju atlasīšanu, lai nodrošinātu augstvērtīgu kursu sagatavošanu; 3) būtiski jāuzlabo kursu reklāma NATO/PfP dalībvalstīs un to institūcijās, kā arī jāveic laicīga izpēte par iespējamo auditoriju katram plānotajam kursam.

2014. gada septembrī Nacionālajā aizsardzības akadēmijā norisinājās kārtējais NATO vingrinājums „Steadfast Pyramid/ Stedfast Pinnacle 2014”, kuru mērķis ir pilnveidot augstākā līmeņa virsnieku un komandieru spējas plānot un vadīt apvienotās operācijas. Vingrinājumu laikā tika izspēlēts fiktīvs konflikta scenārijs, kas ietvēra NATO kolektīvās aizsardzības operācijas Baltijas jūras reģionā. Par pamatu vingrinājumam tika izmantota Visaptverošo operāciju plānošanas direktīva (*Comprehensive Operations Planning Directive*), kas ir viens no galvenajiem Alianses apvienoto operāciju plānošanas dokumentiem.

Šogad „Steadfast Pyramid 2014” piedalījās 26 vecākie un augstākie virsnieki no 13 NATO dalībvalstīm, kā arī Somijas un Zviedrijas, bet „Steadfast Pinnacle 2014” piedalījās 21 augstākais virsnieks no 13 NATO dalībvalstīm, kā arī Somijas un Zviedrijas. Turklāt šogad NATO vingrinājumā „Steadfast Pyramid 2014” pirmo reizi piedalījās arī pārstāvis no Latvijas – Zemesardzes komandieris brigādes ģenerālis Leonīds Kalniņš.

Foto no NAA NSK arhīva

Vingrinājumu „Steadfast Pyramid/ Steafast Pinnacle 2014” apmeklēja arī jaunais NATO Eiropas spēku komandiera vietnieks (DSACEUR) ģenerālis sers *Adrian Bradshaw*, kas šā gada 28. martā nomainīja šajā amatā iepriekšējo DSACEUR ģenerāli seru *Richard Chireff*.

Kā parasti, šī vingrinājuma vadību nodrošināja HQ SACT un *Senior Mentor* statusā atvaļinātais ģenerālis *Egon Ramms*. Vingrinājumu sagatavošanu un norisi nodrošināja vairāk nekā 50 pasniedzēju, administratīvā atbalsta personāla, plānošanas speciālistu un citu ekspertu. Savukārt Latvijas uzņēmējvalsts atbalstu nodrošināja vairāk nekā 60 cilvēki (administratīvais personāls, sabiedrisko attiecību un protokola speciālisti, militārie policisti, autovadītāji un arī akadēmijas kadeti).

Vingrinājumi „Steadfast Pyramid” un „Steadfast Pinnacle” pirmo reizi Latvijā tika rīkoti 2011. gadā. Saskaņā ar Latvijas un NATO Transformācijas pavēlniecības vienošanos šis mācības Latvijā tiks organizētas līdz 2018. gadam. Mācību laikā Latvijas Republikas Aizsardzības ministrijas/ Nacionālo bruņoto spēku speciālisti attīsta uzņemošās valsts atbalsta spējas un uzlabo sadarbības pieredzi ar NATO partneriem.

Nacionālās aizsardzības akadēmijas NATO studiju kurss šogad arī realizēja akadēmijas rektora nodomu par akadēmijas kursu karogu (standartu) izgatavošanu, kas tika pasniegti visiem Nacionālās aizsardzības akadēmijas kursiem šā gada 12. septembrī. Kursu standartu ideju man izdevās realizēt sadarbībā ar kaprāli Jāni Vītolīņu, kas veica datorgrafisko skici sagatavošanu, un SIA „Voza Tekstils”, kas veica pašu karogu šūšanu. Savukārt standartu kātu uzgaļus senlatviešu šķēpu formā izgatavoja metālmākslinieks Mārtiņš Daksis.

Otrs projekts, ko mums šogad izdevās īstenot, ir saistīts ar akadēmijas militārās izglītības zīmju unifikāciju kopējās mākslinieciskās idejas ietvaros. Tagad visas Nacionālās aizsardzības akadēmijas militārās izglītības zīmes ietver vienotu centrālo daļu (skatīt vidējo foto), bet Jau-nākā štāba virsnieka kursam (skatīt foto pa kreisi) un Baltijas valstu starptautiskajam jaunāko štāba virsnieku kursam (BALTIC NICSC) (skatīt foto pa labi) atšķiras trešā kārtā zem vairoga.

Foto no NAA NSK arhīva

*Tālmācības centra priekšnieks
kapteinis Mg. paed. Vitālijs Šlendins*

NACIONĀLĀS AIZSARDZĪBAS AKADĒMIJAS TĀLMĀCĪBAS CENTRS: PAVEIKTAIS 2013./2014. GADĀ UN ATTĪSTĪBAS PERSPEKTĪVAS

Tālmācības centram attīstības procesā ir parādījušies gan jauni uzdevumi, gan izaicinājumi. Lai gan Tālmācības centrā strādā neliels cilvēku skaits, paveikts ir tiešām liels darbs. Tālmācības centra pamatdarbība ir virzīta uz tālmācības ieviešanu akadēmijas mācību procesā un tās aktīvu izmantošanu, kā arī tālmācības popularizēšanu citās Mācību vadības pavēlniecības un Nacionālo bruņoto spēku vienībās. Pēdējā gada laikā tālmācības sistēmas ILIAS aktīvo lietotāju skaits ir pieaudzis pat sešas reizes un turpina palielināties. Analizējot šo tendenci, var secināt, ka Nacionālajos bruņotajos spēkos aizvien aktīvāk izmanto ILIAS tālmācības elektronisko vidi un, iesaistoties šajā procesā Zemessardzei, aktīvo lietotāju skaits pieaugs vēl vairāk.

Viens no galvenajiem Tālmācības centra uzdevumiem ir mācību un zinātniskā darba atbalsts, tāpēc pašlaik aktīvi tiek veikti darbi, lai pilnveidotu ILIAS elektronisko sistēmu, izveidojot papildus blokus EPSS (*Education Process Support System*) un Bibliotēku. EPSS sistēma savukārt sastāv no trim daļām:

- 1) **telpu rezervācija** – dod iespēju rezervēt mācību un palīgtelpas gan kadetiem, gan citām valsts struktūrām;
- 2) **nodarbību plānošana** – dod iespēju sastādīt nodarbību grafikus, elastīgi veicot izmaiņas, ja tas ir nepieciešams. Katrs pasniedzējs un kadets var atrast savu nodarbību grafikus un sekot izmaiņām tajos;
- 3) **atzīmju žurnāls** – šī sadaļa pašlaik ir izstrādes noslēgumā fāzē un pēc testēšanas tiks aktivizēta. Šis bloks dos iespēju gan ielikt atzīmes, gan tās apskatīt, kā arī veikt nodarbību apmeklētības uzskaiti.

Protams, viena no svarīgākajām izglītības procesa sastāvdaļām ir zinātniskā pētniecība. Lai atbalstītu šo virzienu, ILIAS sistēmas Bibliotēkas sadaļā piedāvātas dažādas iespējas ne tikai iepazīties, bet arī aktīvi izmantot dažāda veida datu bāzes (Letonika, EBSCO, *East view information services*), kuras dod iespēju iepazīties ar zinātniskajām publikācijām un rakstiem dažādu zinātņu jomās. Papildus sistēmas lietotāji var atrast nepieciešamās grāmatas akadēmijas bibliotēkas katalogā vai Latvijas Nacionālās bibliotēkas katalogā un citu Latvijas augstskolu bibliotēku katalogos.

Kopumā jāuzsver, ka šī sistēma ir unikāla ar to, ka tā jau ir integrēta ILIAS elektroniskajā vidē salīdzinājumā ar citām augstskolām un sistēmām, kur šās sistēmas nav savstarpēji saistītas vai integrētas un bieži vien atrodas pat dažādās datu bāzēs un pat dažādos serveros, kas apgrūtina šo sistēmu pārraudzību un vairākas reizes sadārdzina to uzturēšanu.

Pašlaik Tālmācības centra personāls aktīvi iesaistās arī citos, tai skaitā starptautiskos, projektos. Viens no svarīgākajiem projektiem ir STRATCOM (*strategic communication*) tālmācības ievadkursa izstrāde sadarbībā ar NATO STRATCOM (Stratēģisko komunikāciju Izcilības centru). Šajā projektā aizsardzības akadēmijas Tālmācības centrs sniegs gan tehnisko, gan metodisko atbalstu kursa veiksmīgai norisei.

Ņemot vērā Jaunās politiskās iniciatīvas, aizvien vairāk uzmanības tiks pievērsts Zemessardzes attīstībai un īpaši komandējošā sastāva sagatavošanai. Mācību procesa organizāciju Zemessardzē apgrūtina vairāki faktori. Viens no tiem ir zema nodarbību apmeklētība, kam iemesls ir tas, ka cilvēkiem ir cits, pastāvīgs, darbs un viņiem bieži vien nav iespēju apmeklēt mācības. Šeit atkal palīgā var nākt tālmācība, jo zemessargs var turpināt savu apmācību, sēžot mājās pie datora savā brīvajā laikā. Atsevišķo priekšmetu īpatsvars tālmācībā var sasniegt no 30% līdz pat 80% no kopējā apjoma.

Neatkarīgi no visām grūtībām un izaicinājumiem var atzīmēt, ka veicamais darbs ir ne tikai interesants un radošs, bet arī dod iespēju paplašināt savu redzesloku un apgūt jaunas zināšanas, dod iespēju pierādīt mūsu kompetenci arī starptautiskajā vidē.

*Drošības un stratēģiskās pētniecības centra
pētniece Mg. pol. sc. Nora Vanaga*

DROŠĪBAS UN STRATĒĢISKĀS PĒTNIECĪBAS CENTRS: PĒTNIECĪBA NACIONĀLAJĀ AIZSARDZĪBAS AKADĒMIJĀ PĒC 2012. GADA

Kopš Nacionālās aizsardzības akadēmijas izveidošanas dienas 1992. gadā ar pētniecību nodarbojās Aizsardzības zinātņu centrs (vēlāk – Aizsardzības zinātniskās pētniecības centrs). Lai modernizētu Aizsardzības zinātniskās pētniecības centru atbilstoši mūsdienu pētniecības centru prasībām, 2012. gadā tika sākts tā reformēšanas process, paredzot izmaiņas personālsastāvā un darbības principos. 2014. gada aprīlī Aizsardzības zinātniskās pētniecības centrs tika pārsaukts par Drošības un stratēģiskās pētniecības centru (*Centre for Security and Strategic Research*). Drošības un stratēģiskās pētniecības centra mērķis ir nodrošināt drošības un aizsardzības politikas kā zinātnes attīstību, kā arī veidot Latvijas sabiedrības izpratni par šiem jautājumiem.

2014. gada septembrī Drošības un stratēģiskās pētniecības centrā darbojās trīs pētnieki un viens vadošais pētnieks uz pilnu slodzi, kā arī tika nodarbināti viespētnieki no Latvijas Universitātes, Lietuvas un Lielbritānijas. Katrs Drošības un stratēģiskās pētniecības centra darbinieks attīsta savu pētniecisko vadlīniju, rakstot zinātniskos rakstus, aizstāvot tos starptautiskās zinātniskās konferencēs un publicējot tos kā Drošības un stratēģiskās pētniecības centra publikācijas vai starptautiski atzītas publikācijas. Šobrīd galvenās pētnieciskās līnijas, ko aptver Drošības un stratēģiskās pētniecības centra pētnieki vai vadošie pētnieki, ir aizsardzības ekonomika, Krievijas stratēģija un īstenotā karadarbība, mazas valsts (Latvijas) aizsardzības stratēģija, konflikti, militārā teorija, militārā māksla, ES un NATO drošības politika, stratēģiskā komunikācija, Baltijas valstu militārās spējas un citas. Drošības un

stratēģiskās pētniecības centra pētnieki ar veikto pētniecību sniedz atbalstu Aizsardzības ministrijai, analizējot aizsardzības un drošības politikas jautājumus un izstrādājot rīcībpolitiku rekomendācijas. Papildus Drošības un stratēģiskās pētniecības centrs izstrādā pētījumus par Latvijas bruņoto spēku attīstības dažādiem aspektiem.

Drošības un stratēģiskās pētniecības centra pētnieki aktīvi līdzdarbojas akadēmijas akadēmiskajā vidē, lai attīstītu to kā progresīvu, dzīvotspējīgu un dinamisku, tādējādi nodrošinot akadēmijas attīstību un labvēlīgu vidi bruņoto spēku virsniecības izglītības procesam. Atbilstoši savām pētniecības tēmām pētnieki pasniedz lekcijas un piedalās diplomdarbu, bakalauru darbu un maģistra darbu recenzēšanā, vadīšanā un vērtēšanā aizstāvēšanas komisijās.

Drošības un stratēģiskās pētniecības centrs publicē trīs veida publikācijas, kuras ir pieejamas latviešu vai angļu valodā akadēmijas mājaslapā. Stratēģiskajos apskatos (*strategic brief*) tiek analizēts kāds aktuāls starptautisks vai nacionālas ievirzes drošības jautājums, piemēram, militārie konflikti Mali, Centrālāfrikas Republikā, Ķīnas militārās varas pieaugums, Krievijas militārās aktivitātes pierobežā un citi. Rīcībpolitikas raksti (*policy papers*) izvērtē analizē aktuālus drošības jautājumus vai problēmas, sniedzot pētnieka formulētas rīcībpolitikas rekomendācijas. Īpašu nacionālu un starptautisku atzinību ir saņēmis Drošības un stratēģiskās pētniecības centra vadītāja Jāņa Bērziņa raksts „Krievijas jaunās paaudzes karš Ukrainā: tā nozīme Latvijas aizsardzības politikā” (2014. gada maijs), kļūstot par vienu no citētākajiem rakstiem saistībā ar Krievijas īstenoto karadarbību Ukrainā tematiku.

Visbeidzot, zinātniskos rakstus (*working papers*) Drošības un stratēģiskās pētniecības centra pētnieki izstrādā saskaņā ar saviem pētniecības virzieniem, un tie ir vērsti uz diskusijas veidošanu, pamatojoties uz kuru, pētnieks tālāk cenšas uzlabot rakstu un npublicēt to kādā starptautiski atzītā žurnālā. Šie raksti tiek prezentēti arī augstākā līmeņa starptautiskajās konferencēs, kas norisinās Eiropā, ar līdzīgu mērķi iegūt kritisku vērtējumu, lai sagatavotu rakstu tālākai publicēšanai. Konferences ir arī lieliska platforma, lai meklētu Drošības un stratēģiskās pētniecības centram sadarbības partnerus, organizējot kopīgas publikācijas, uzaicinot kādu starptautiski atzītu ekspertu uz Latviju nolasīt vieslekciju vai uzaicinot uz Drošības un stratēģiskās pētniecības centra izgadējo konferenci. Tuvākajā nākotnē Drošības un stratēģiskās pētniecības centrs plāno izlaist centra organizēto starptautisko zinātnisko žurnālu „*European Journal for Defence and Security*”, kuru pirmajos gados divas reizes gadā.

Sabiedrības informēšanai un izpratnes veidošanai par aktuālajiem drošības un aizsardzības jautājumiem pētnieki organizē publiskus pasākumus (seminārus, diskusijas un konferences), publicē viedokļus plašsaziņas līdzekļos (piemēram, interneta portālos Delfi.lv un Sargs.lv) un sniedz intervijas radio un plašsaziņas līdzekļiem.

Drošības un stratēģiskās pētniecības centra pirmā starptautiskā konference norisinājās 2013. gada decembrī, tās temats bija „Varas struktūras izmaiņas un drošības izaicinājumi 21. gadsimtā”. Konference pulcināja interesentus gan no aizsardzības sektora, gan citām jomām. Konferencē uzstājās Latvijas pētnieki Dr. Ieva Bērziņa un Dr. Toms Rostoks, kā arī ārvalstu viesi – Dr. Sven Gareis, Dr. Donette Murray, Dr. Leena Malkki, Dr. Adam D.M. Svendsen, Dr. David Galbreath, Dr. Steve Tatham un Liudas Zdanavicius. Konferencē tika diskutēts par notiekošajām varas struktūru pārmaiņām starptautiskajā politikā, nākotnes karadarbības perspektīvām un 21. gadsimta drošības izaicinājumiem – terorismu, pretizlūkošanas draudiem un stratēģiskās komunikācijas nozīmi. Savukārt 2014. gada pirmajā pusē Drošības un stratēģiskās pētniecības centrs organizēja publisku vieslekciju ciklu ar starptautiski atzītiem ekspertiem par tādiem aktuāliem drošības jautājumiem kā Krievijas karadarbība (Dr. Pete Mattsson, Jørgen Elfving), terorisma problemātika Ziemeļāfrikā (Dr. Yahia Zoubir) un NATO tālākā attīstība pēc Afganistānas (Dr. Michael Williams).

Drošības un stratēģiskās pētniecības centra uzstādījums ir turpināt darboties tikpat aktīvi un sniegt pēc iespējas lielāku ieguldījumu pētniecībā par aizsardzības un drošības jautājumiem, tādējādi sniedzot praktisku atbalstu ne tikai akadēmijai, Aizsardzības ministrijai un Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem kopumā, bet arī sniegt pieresumu intelektuālajai domai

gan Latvijas, gan starptautiskā mērogā. Lai to panāktu, Drošības un stratēģiskās pētniecības centra attīstības plānā ir paredzēts nodarbināt papildus pētniekus un vadošos pētniekus gan no Latvijas akadēmiskās, gan starptautiskās vides un izvērst starptautisko sadarbību gan reģionālā līmenī starp Baltijas valstīm, gan plašāk Eiropas un ASV līmenī.

*Vispārējo studiju priekšmetu nodaļas
profesore, LVA biedre Dr. med. Liāna Pļaviņa*

LATVIJAS NACIONĀLĀS AIZSARDZĪBAS AKADĒMIJAS AKADĒMISKĀ PERSONĀLA INTEGRĒŠANĀS STRAPTAUTISKAJĀ PĒTNIECĪBAS TĒLPĀ

Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas mērķis ir sagatavot augstas kvalitātes profesionāli izglītotus virsniekus Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem. Lai paaugstinātu sniegtās izglītības kvalitāti, tā ir ieinteresēta sava akadēmiskā personāla profesionālajā izaugsmē un atbalsta ar pētniecību nodarbinātā akadēmiskā personāla integrēšanos starptautiskajā pētniecības telpā. Akadēmiskā personāla iegūtās zināšanas, prasmes, attieksmes un kompetences ir pamats studiju kvalitātes veicināšanai Nacionālās aizsardzības akadēmijas kā mūsdienīgas Eiropā un pasaulē atpazīstamas augstākās profesionālās mācību iestādes prestiža veidošanai.

Man kā akadēmiskā personāla saimes pārstāvei bija dota iespēja piedalīties starptautiskā kongresā Amsterdamā. Jau 19. reizi notika Eiropas Sporta zinātņu kongress (*European College of Sport Science*).

Šogad Amsterdamā tas pulcēja pārstāvjus no 75 valstīm, kopā ap 2 500 dalībnieku, kuri pārstāvēja visus kontinentus: Eiropu, Ameriku, Āfriku, Āziju, Austrāliju. Eiropas Sporta zinātņu kongress ir viens no plašākajiem interdisciplinārajiem zinātnieku forumiem, kurā notiek plašas diskusijas, pieredzes apmaiņa, zinātnisku sasniegumu prezentācijas, jaunu inovatīvu tehnoloģiju izstādes. Kongresā piedalījās dažādu jomu speciālisti, pārstāvot dažādas nozares un specialitātes: antropometriju, morfoloģiju, fizioloģiju, biomehāniku, neirozinātnes, sociālās humanitārās zinātnēs u.c., kuru pētniecības darbības virzieni un mērķis ir cilvēks, kas saistīts ar fiziskām aktivitātēm un nodarbojas ar sportu, viņa fizisko spēju izvērtējums un atbalsts. Kongresu organizēja Vrije Amsterdamas Universitāte kopā ar Universitātes medicīnas centru. 19. Eiropas Sporta zinātņu kongresā norisinājās arī mūsdienu jauno tehnoloģiju izstādes darbība, kurā piedalījās 54 firmas, kas prezentēja savu produkciju.

Kongress pulcēja plašu pētnieku dalībnieku loku, piedāvājot aktuālo tēmu apskatus un diskusiju iespējas. Kongresa tematika bija sadalīta četrās dienās dažādos tēmu blokos: sporta medicīna, neiromuskulārā fizioloģija, sporta politika un statistika, kinemātika, skeleta muskuļu masas izmaiņas vecuma posmos, sporta uzturs un uztura bagātinātāji, fiziskās aktivitātes, epidemioloģija, sporta vingrinājumu vielmaiņa u.c. Kopējās plenārsēdēs apskatīja jautājumus par sporta un fizisko vingrinājumu ietekmi uz organismu jaunā skatījumā, fiziskās aktivitātes un veselība (epidemioloģisks pētījums), augstas temperatūras vides ietekmi uz fiziskām spējām u.c. sporta un fizisko aktivitāšu organizatoriskus vadības jautājumus, menedžmenta problemātiku, attīstības tendences un aktuālās veselības problēmas (speciālistu viedoklis, pieredze). Kopumā tika organizētas 36 sesijas, 76 referātu prezentāciju sesijas, 110 mini prezentāciju sesijas, un tika piedāvāti 529 posterī.

Katrā kongresa dienā bija organizētas lielās plenārsēdes ar šādu tematiku: Skats par izmaiņām vīrieša organismā sporta un fizisko vingrinājumu ietekmē; Sabiedrības veselība nākotnē – kam piederēs prioritāte: jauniešiem vai vecākā gadagājuma pārstāvjiem?; Mijiedarbība starp vidi (vides temperatūru), intelektuālajām spējām, fiziskajām spējām un fiziskā darba iznākumu; Parolimpisko spēju izaicinājums. Katrā kongresa dienā gan dienas pirmajā pusē, gan otrajā pusē bija organizētas sekciju sēdes ar dažādiem tēmu blokiem, kurās ar prezentācijām piedalījās ielūgtie vieslektori. Kongress turpinājās četras dienas. Kongresa

pirmās dienas interesantākās sekcijas bija Skeleta muskuļu masas izmaiņas vecumposmos, fizisko vingrinājumu, nekustīga dzīvesveida un iekaisuma saslimšanu ietekmē/ *Control of skeletal muscle mass with ageing: Effects of exercise, inactivity and inflammation*; Dzīvesveids, tā ietekme uz fizisko sagatavotību un sporta rezultātiem/ *Lifestyle Research*. Sais-tošākās otrās kongresa dienas sekcijas bija Sporta socioloģija/ *Sport sociology*; Izturības sporta veidu efektivitāte/ *Efficiency in endurance sports*; Fizisko vingrinājumu vielmaiņa/ *Exercise metabolism*; Paaugstināta ķermeņa masa un fizisko vingrinājumu rezultāts/ *Exercise Response in Obesity*; Sporta traumu gadījumi/ *Injury incidence*. Kongresa trešajā dienā ar aktualitāti izcēlās sekcijas: Sportistu uzturs/ *Sport nutrition*; Izturības vingrinājumi un to ietekme/ *Endurance & Performance*; Ķermeņa stabilitāte: kas tas ir un kā to novērtē?/ *Core stability: What is it, how can it be assessed?*; Fiziskās aktivitātes vadlīnijas/ *Physical activity Guidelines*; Fiziskās aktivitātes, to ietekme uz sabiedrības veselību/ *Interface problems of physical activity research and health callanges*; Sportistu uzturs: ieskats nākotnē/ *The future of Sport Nutrition*; Fizisko vingrinājumu ietekme uz sirdi/ *Exercise in Heart*.

Kongresa pēdējā, ceturtajā, dienā ar aktualitāti izcēlās prezentācijas sekcijās Uztura bagātinātāji un sporta sasniegumi/ *Supplementation & Performance*; Sporta izglītība un pedagoģija/ *Education & Pedagogics*; Kardiovaskulārā adaptācija: kas jauns?/ *Cardiovascular adaptation: what's New?*; Sēdēšana, aktivitāte un veselība darba vietā/ *Sitting, activity and health at work*. Arī man kā kongresa dalībnieci bija dota iespēja prezentēt savu pētījumu rezultātus sekcijā *Health and Fitness Ageing*.

Šajā sekcijā piedalījās un savu darbu rezultātus prezentēja pārstāvji no Portugāles, ASV, Japānas, Norvēģijas, Vācijas. Manas uzstāšanās tēma bija *Evaluation of Anthropometric characteristics of female in different age groups in Latvia*.

Rezultāti

Ieguvums, piedaloties Eiropas Sporta zinātņu kongresā, saistīts ar aktuālo tēmu apskatu un diskusiju iespējām dažādos virzienos: sporta medicīnā, neiromuskulārā fizioloģijā, sporta politikā un statistikā, kinematikā, sporta uzturā, fiziskās aktivitātes epidemioloģijā u.c. Kongresa plenārsēdēs prezentētie pētniecības rezultāti dod iespēju iegūto informāciju izmantot studiju procesā dažādos virzienos: sporta un fizisko vingrinājumu ietekme uz organismu jaunā skatījumā, fiziskās aktivitātes un veselība (epidemioloģisks pētījums), augstas temperatūras vides ietekme uz fiziskajām spējām u.c. sporta un fizisko aktivitāšu organizatoriskie vadības jautājumi, menedžmenta problemātika, attīstības tendences un aktuālās veselības problēmas.

Secinājumi

Dalība *European College of Sport Science* kongresā ir svarīgs un nozīmīgs pasākums, kas dod iespēju iepazīties ar citu valstu zinātnieku pētījumiem, apskatiem un iepazīties ar pieredzi aktuālos sporta medicīnas jautājumos. Kongresā gūtā informācija, kā arī diskusiju iespēja ir nozīmīga starptautiskās sadarbības, koordinācijas un komunikācijas uzturēšanai, pieredzes apmaiņa, kas nodrošina un veicina mācību procesa un pētnieciskā darba attīstību saskaņā ar mūsdienu pieņemtajām attīstības tendencēm.

Noslēgums

Akadēmiskā personāla kvalifikācijas uzturēšana un paaugstināšana atbilstoši Latvijas Republikas Ministru kabineta noteikumiem un Eiropas Savienības prasībām un humānajām tradīcijām veido stabilu pamatu studiju kvalitātes nodrošināšanai. Akadēmiskā personāla pētniecības darbības atbalstīšana veicina studējošo iesaisti pētniecības procesā, tiek veidota vienota stratēģija studējošo apmācības procesam un paaugstina absolventu iegūtās izglītības vērtību. Akadēmiskais personāls, integrējoties starptautiskajā pētniecības telpā, attīsta zinātniskās sadarbības virzienus ar pētniecības centriem un tiek pavērtas iespējas akadēmiskā personāla starptautiskajai mobilitātei. Tiek realizēts Nacionālās aizsardzības akadēmijas darbības uzdevums – veidot militāro vienību līderus ar augstu pienākuma apziņu, kuri spēj uzņemties atbildību un sekmīgi vadīt un pieņemt lēmumus valsts aizsardzības un drošības interesēs.

V. IESKATS VĒSTURĒ

NACIONĀLĀS AIZSARDZĪBAS AKADEMIJAS SVEŠVALODU KATEDRA (1996.–2002.) PASNIEDZĒJU ATMIŅĀS

Svešvalodu katedra dibināta 1992. gadā kā viena no Nacionālās aizsardzības akadēmijas katedrām. Savukārt Nacionālā aizsardzības akadēmija veidota kā Latvijas Republikas valsts militārās profesionālās un akadēmiskās augstākās izglītības iestāde, kura sākotnēji bija Aizsardzības ministrijas pārziņā, taču vēlāk pārgāja Nacionālo bruņoto spēku komandiera pakļautībā.

Lai veidotu gudru, vispusīgi attīstītu un intelektuālu Latvijas Republikas armijas virsnieku sastāvu, liela uzmanība tika pievērsta humanitārajai izglītībai, kas ietvēra arī valodu apmācību.

Katedras pirmsākumi ir Humanitāro zinātņu un svešvalodu katedra (HZVK) – tolaik viena no piecām akadēmijas mācību bāzi veidojošajām katedrām, kuru vadīja profesore Anita Eglīte. Katedrā strādāja gan humanitāro zinātņu pasniedzēji, gan svešvalodnieki, un tas radīja tādu īpašu, akadēmisku un intelektuālu gaisotni. Filozofisku skatījumu uz politiku, dzīvi un lietām kolektīvā ienesa vēstures filozofs Guntis Tauriņš un filozofs Oļegs Pavlovs, par pareizu runu un oratora spējām rūpējās R.Kalvāns, pirmās militāro terminu vārdnīcas ideju daļēji istenoja A.Gavrilovs, estētiku un labas uzvedības ābeci mācīja V.Veics, arī pedagoģijas un psiholoģijas pamati bija katedras pārziņā.

Vienlīdz liela vērība tika pievērsta arī valodu apmācībai, katedra nodrošināja triju lielāko Eiropas valodu apmācību – vācu, angļu, franču, kā arī latviešu valodas mācības obligātajam dienestam. Kadeti svešvalodu nodarbības notika regulāri visa mācību gada garumā, četrus gadus, kuru laikā bija iespēja iegūt stabilas valodas zināšanas.

Deviņdesmito gadu vidū akadēmijai izveidojās ļoti laba sadarbība ar Francijas vēstnieci *Mme J. Debenest*, kura ar patiesu cieņu un ieinteresētību atbalstīja vispusīgi izglītotu Latvijas Republikas armijas virsnieku audzināšanu un palīdzēja gan materiāli, izveidojot un iekārtojot franču valodas apmācības klasi ar magnetofoniem, televizoru ar satelīta antenām, grāmatām un citiem mācību līdzekļiem, gan ar morālu atbalstu. Pirmais Nacionālaās aizsardzības akadēmijas franču valodas pasniedzējs, tolaik kapteinis Guntis Bērziņš, ar vēstnieces atbalstu valodu apguva Rošforas Žandarmērijas skolā. Vairākus gadus kā lektori katedrā darbojās Francijas alternatīvajā dienestā dienēšie karavīri, un viņu uzdevums bija ikdienā, esot kopā ar kadeti, palīdzēt apgūt franču valodu.

Kopumā gaisotni, kas tolaik valdīja katedrā un visā akadēmijā, veidoja virsnieki, kuri militāro izglītību bija ieguvuši PSRS karaskolās un stingri ievēroja virsnieka goda kodeksa nosacījumus. Tam visam klāt nāca patriotiskā attieksme un ticība tam, kas tika celts un veidots. Pozitīvajai gaisotnei netraucēja nedz melnās, vecās tāfeles un krīta putekļiem pilnais gaiss, nedz masīvie koka soli klasēs un tas, ka telpas, kurās atradās akadēmija, vēl nesen bija piederējušas Biržuzova karaskolai un kalpojušas citai ideoloģijai. Gan pasniedzēji, gan kadeti bija apņēmšanās pilni, gatavi darbam un pozitīvām pārmaiņām.

Šajā laikā vienlīdz liela uzmanība tika veltīta visu valodu apmācībai, Svešvalodu katedra ir atdalījiesies un kļuvusi patstāvīga, paplašinājusies. Katedras vadītājs, nu jau majors un joprojām arī franču valodas pasniedzējs Guntis Bērziņš ar savu nosvērto un labvēlīgo attieksmi veicināja pasniedzēju izaugsmi un stažēšanās iespējas. 1996. gadā, kad tika sākta sadarbība ar Amerikas Savienotajām Valstīm, angļu valodai tika veltīta arvien lielāka uzmanība. Angļu valodas pasniedzēji brauca stažēties gan uz ASV, gan Kanādu, kā arī turpinājās sadarbība ar Vāciju un Franciju un šo valodu apmācība.

Franču valodas pasniedzēja *Mg. philol.* Inga Mackēviča

Kad 1993. gada rudenī sāku darbu Nacionālās aizsardzības akadēmijas Humanitāro zinātņu fakultātes Vācu valodas nodaļā, tur jau strādāja trīs vācu valodas pasniedzēji – T.Karpova, L.Leite un A.Gavrilovs (?). Ritēja sprāgs darbs pie militārās terminoloģijas izstrādes un apguves pašmācības ceļā. Kadeti lielākoties bija visai vājas vācu valodas zināšanas, taču pozitīvā gaisotne katedrā un pašu motivācija stimulēja viņus mācīties, jo īpaši tad, kad pavērās iespēja

labākajiem kadetiņiem turpināt izglītību vācu militārajās skolās. Mēs varējām regulāri paaugstināt savu kvalifikāciju 1,5-3 mēnešu ilgos kursos Vācijas Aizsardzības ministrijas Valodu centrā (*Bundessprachenamt*) netālu no Ķelnes Huertā (*Hürth*).

Kadetiņiem zināšanas pārbaudīja ar Vācijas vēstniecības Latvijā piegādāto testu palīdzību vācu militāro atašeju klātbūtnē. Tādējādi pasniedzējiem izveidojās cieša sadarbība ar Vācijas vēstniecību. Tikāmies gan ar toreizējo Vācijas vēstnieku un atašejiem kopīgos pasākumos un pieņemšanās gan akadēmijā, gan vēstniecībā. Savukārt kadeti un latviešu virsnieki sajūsmināja Latviešu Daugavas Vanagu organizācijas pārstāvjus ar savu stāju, iznesību un patriotisko garu. Aizvien pieaugot angļu valodas lomai militārajās aprindās, diemžēl pakāpeniski saruka nepieciešamība pēc vācu valodas apguves. Tomēr patīkami redzēt bijušos audzēkņus atbildīgos posteņos mūsu armijā.

Vācu valodas pasniedzēja *Mg. paed.* Rasma Cimdiņa

1996. gadā tika sākta Nacionālās aizsardzības akadēmijas angļu valodas pasniedzēju sadarbība ar Amerikas Savienotajām Valstīm IMET programmas ietvaros (Starptautiskā militārās angļu valodas apmācība), kuru koordinē Aizsardzības sadarbības birojs (ASB – ASV vēstniecības

Latvijā birojs). Projektu sākot, darba vizītē Latvijā ieradās angļu valodas pasniedzēja no Amerikas Savienotajām Valstīm (Leklendas gaisa spēku bāzes valodu institūta) Mārdija Heiflinga (*Mardi Haefling*), kura novadīja semināru angļu valodas pasniedzējiem, kā arī akadēmijas Svešvalodu katedra saņēma dāvinājumu no ASV: mācību grāmatas un audio laboratorijas. Tas bija nozīmīgs atbalsts mācību procesa organizēšanā. Šai projektā aizsardzības akadēmijas angļu valodas pasniedzējiem tika sniegta iespēja apmeklēt valodas un metodikas kursus Amerikas Savienotajās Valstīs. Savukārt pasniedzēji no ASV brauca darba vizītēs uz Latviju, lai atbalstītu akadēmijas angļu valodas pasniedzējus gan virsnieku apmācībā, gan metodiskajā darbā. Nacionālās aizsardzības akadēmijas Svešvalodu katedrā tika realizētas programmas angļu, franču un vācu valodas apmācībai.

NAA kadetu 4. kurss ar angļu valodas pasniedzējām Rudīti Pļaviņu, Ritu Kramiņu, Lailu Vāceri un ASV pasniedzēju Mārdiju Heiflingu

Dr. philol. Laila Vācere

NAA sāku strādāt 1998. gada februārī. Atmiņas par to laiku man ir stipri emocionālas un sirsnīgas. Pirmo reizi biju nonākusi militārā vidē, kas man šķita ļoti respektabla, bet jauno kolēģu labvēlīgā attieksme un īpašā aura, kas slēpās, manuprāt, askētiskajās, bet tai pašā laikā majestātiskajās padomju laika celtnēs, ieskaitot izcilu sienas mozaiku (panno ?), kas bija vēsta pret Ezermalas ielu, palīdzēja ātri iekļauties un aizrautes jaunajā vidē.

Tajā laikā Svešvalodu katedru vadīja Guntis Bērziņš. Atceros viņu kā nosvērtu un labvēlīgu priekšnieku. Otrā stāva gaitenī valdīja pozitīva, akadēmiski draudzīga gaisotne. Klasēs toreiz bija vēl melnās, kritainās tāfeles, nebija moderno datortelpu, bet, šķiet, tas netraucēja mums radoši vadīt nodarbības un nodibināt īstu darba kontaktu ar studentiem.

Īpaši jāizceļ svinīgās sanāksmes valsts svētkos Lielajā zālē ar visiem rituāliem un regālijām, kad **patiesi** izjutām lepnumu par mūsu brašajiem kadetiņiem, mūsu bruņotajiem spēkiem un mūsu valsti. Tās bija vēl 90. gadu beigas.

Satriecošu iespaidu uz mani atstāja mans mācību komandējums uz Amerikas Savienotajām Valstīm, Teksasu. Par šo iespēju esmu un būšu akadēmijai līdz mūža galam pateicīga.

Tad nāca Dānijas Aizsardzības centra kursi un vēl daudz un dažādas iespējas paplašināt redzesloku un zināšanas.

Interesanta sadarbība mums izveidojās ar amerikāņu pasniedzēju *Mardi Haefling*. Atceros Mārtiņdienas ballīti pie viņas kādā Rīgas viesnīcā, kur ieradāties maskējušies. Prātā arī jaukie Ziemassvētku-Jaungada sarīkojumi Lielajā zālē, kad mums dejā un rotaļās nereti pievienojās pats rektors – staltais, pievilcīgais Juris Maklakova kungs. Arī mācību gada noslēgumus toreiz parasti atzīmējām pilsētā kādā kafējnīcā. Ļoti sirsnīgas atmiņas man ir par manu 60 gadu jubileju, ko nosvinējām kopā Mežaparka krodziņā.

Visādā ziņā šie gadi man paliks neizdzēšamā atmiņā. Ar Nacionālo bruņoto spēku Valodu skolu iesākās „jauna ēra”. Viss pamazām mainījās. Bet tas jau ir cits stāsts.

Angļu valodas pasniedzēja *Mg. philol.* Rita Kramiņa

Mans darbs Nacionālās aizsardzības akadēmijas Humanitāro zinātņu un valodu katedrā (HZVK) sākās 1996. gada pirmajā semestrī kā stundu pasniedzējai. Otrajā semestrī es tiku ieskaitīta štatā un strādāju akadēmijā kā pamata darba vietā līdz 2012. gada maijam.

Liekas, ka līdz 1999. gadam katedra un tās vienīgā istaba bija kopēja ar vēsturniekiem un psihologiem. Mans pirmais katedras vadītājs bija majors Guntis Bērziņš, pēc tam Rudīte Pļaviņa, tad ilgāku laiku mana tiešā priekšniece bija Laila Vācere.

Kad es sāku strādāt, jau bija uzstādīta viena laboratorija un bija iespējas mācīties no amerikāņu mācību grāmatām un klausīties amerikāņu sagādātos mācību materiālus. Amerikas Savienot Valstu pasniedzēji regulāri brauca vadīt seminārus un palīdzēt izmantot amerikāņu materiālus. Es vislabāk atceros Mārdiju Heiflingu. Arī britu iestādes izrādīja interesi par pasniedzēju un pasniegšanas darba pilnveidošanu, organizējot vairāku dienu seminārus, kas bija visai atraktīvi. Man personīgi viens no lielākajiem ieguvumiem, strādājot NAA, bija iespēja 6 mēnešus mācīties Leklendā (ASV) BALIC kursā, iepazīt gan amerikāņus, gan pašu Ameriku, īpaši Teksasu. Protams, diezgan pamatīgi iemācījos izmantot amerikāņu mācību grāmatu un tā arī paliku uzticīga amerikāņu valodas mācīšanas metodēm visu darba laiku.

Dr. habil. philol. Beatrise Reidzāne

No kreisās: ASV kolēģi Barbara un Toms Bīri, angļu valodas pasniedzējas Rudīte Pļaviņa, Laila Vācere, Helēna Kalniņa ASV vēstnieka Latvijā V.E. Larija Nepersa (Larry C. Napper) pieņemšanā ASV vēstniecībā

Pirmajā rindā no kreisās: Svešvalodu katedras pasniedzēji un darbinieki Inga Mackēviča, Beatrise Reidzāne, Rudīte Pļaviņa, Rita Meilus, Rita Kramiņa, Rasma Cimdiņa. Otrajā rindā no kreisās: Mareks Cirsis, Ginta Lauva-Treide, Guntars Rezevskis, Laila Vācere, Ivars Miķis, Vladislavs Serbžinskis

VI. KARA VĒSTURE

V. Erdmanis¹

ATMIŅAS PAR 1940. GADA VASARU BALDONĒ

Pār Latviju bija nogūlies krāšņais vasaras sākums. Rīdzinieki gatavojās atstāt pilsētas mūrus, lai dotos laukos, atvaļinājumos. Arī Kara skola gatavojās, lai dotos savās gaitās – vasaras nometnē Daugavpilī.

Bet tā bija 1940. gada vasara. Un „laiks negāja vairs vecās sliedēs”. Jau kopš rudens Latvijā bija novietotas krievu bāzes. Līdz ar to mūsu armijas štābs bija spiests mainīt mūsu karaspēka daļu un vienību dislokāciju. Notika arī lielas karaspēka vienību un daļu komandējošā sastāva pārmaiņas un pārvietošanas.

Arī Kara skolā notika pārmaiņas. Un tā 1940. g. sākumā par vecākā kursa vadītāju bija pltn. A. Ķīmenis, bet par grupu vadītājiem – kpt. A. Kaukulis, kpt. V. Petritis, kpt. N. Dupers ar palīgiem vltņ. A. Kunkuli, vltņ. J. Dreimani un vltņ. V. Erdmani.

Bija jau sācies 2. pasaules karš. Visi jutām, ka priekšā stāv nopietnas dienas. Skolas priekšnieks plkv. Mateus staigāja rūpju nomāktu seju, bet kadetu jaunās sirdis kara uguņu atplaisknišanās debesu rietumu pamalē un ziemeļos daudz neiespaidoja, un tie maija vidū kā parasti ar dziesmām izbrauca uz Daugavpils nometni. Šeit skola intensīvi nodevās vasaras mācībām, bet pati Daugavpils drudžaini gatavojās Latgales dziesmu svētkiem.

Un tad – pašā dziesmu svētku dienā – Padomju Savienības ultimāts. Skolas virsnieki un kadeti, kas atradās svētku laukumā, tika steidzīgi atsaukti uz nometni un skolā izsludināta trauksme. Bet nakts pagāja mierīgi. Atausa 17. jūnija rīts. Jau agrā rītausmā pār Daugavpili, Daugavpils cietoksni un skolas nometni sāka riņķot sarkanarmijas lidmašīnu eskadras. Sarkanarmija bija pārnākusi mūsu dzimtenes robežas. Mēs bijām padevušies bez šāviena... Nospiestā gaisotnē skola gan vēl turpināja mācības, bet jau pēc divi nedēļām saņēma atbildi atgriezties Rīgā un pēc pāris dienām – 4. jūlijā – skolas abi kursi uz divriteņiem pārcēlās uz Baldoni.

Pēc Daugavpils smilšainās apkārtnes un krievu karaspēka nospiedošās klātienas, skola Baldones ziedošos laukos un pauguros jutās atkal kā mājās. Vakara junda šajās dienās izvērtās par kādu vārdoš grūti izsakāmu vienotāju starp skolas saimi un Baldones iedzīvotājiem, kad valsts himnu dziedājām visi – skola un ļaudis. Visi it kā jutām, ka drīz pienāks diena, kad mūsu tautas lūgšana beigs skanēt.

Un tā diena arī pienāca. Drīz pēc t. s. Saeimas vēlēšanām skola saņēma pavēli pārtraukt himnas dziedāšanu jundā. Skolas adjutantam kpt. Ķīsim izdevās rīkojuma izsludināšanu skolas pavēlē mazliet novilcināt, lai paspētu vēl par to paziņot tuvākiem paziņām Baldonē. Vēsts ātri aplidoja Baldoni un apkārtni. Un kad tajā vakarā pulcējamies jundai – viss laukums „Baltās pils” priekšā bija ļaužu ieslēgts, daudzi ar ziediem rokās, lai kopā ar saviem karavīriem mūsu himnu dziedātu pēdējo reizi...

Mācības vēl turpinājās samērā netraucēti. Pat skolai piekomandētais politiskais vadītājs Ezernieks vairāk tiksmīnājās ar viņam piešķirto uniformu ar virsnieka dienesta pakāpi (cik atceros – laikam kapteiņa), rīkoja sporta spēles un lielāko dienas daļu pavadīja pa kūrmājas peldbaseinu. Par „politisku audzināšanu” viņam, liekas, lielas intereses nebija. Tāpēc jau arī laikam drīz vien vasaras beigās viņš bija no skolas pazudis.

Pa to laiku Rīgā politiskie notikumi strauji sekoja viens otram. Vakaros šad tad ar autobusu devāmies uz Rīgu, paskatīties, kas tur notiek, bet jau drīz vien atzinām, ka formas tērpa tur nav gudri rādīties. Bija jau notikuši vairāki incidenti virsniekiem un arī civilistiem ar svešiem un Rīgas centrā neredzētiem no kaut kurienes atsūtītiem provokātoriem.

Gandrīz katru dienu notika kaut kādas inscenētas demonstrācijas. Baumas klīda viena par otru dīvainākas un neticamākas. Tāpēc, vienmēr, cik ātri vien varējām, devāmies atpakaļ uz Baldoni, kas tomēr bija samērā mierīga oaze satrauktajā un nemierīgajā straumē, kas plūda

¹ Publicēts žurnālā KADETS Nr. 14, 1985, ASV. Saglabāta rakstā lietotā atsevišķu vārdu rakstība.

pār Latvijas zemi... Rīdzinieki izmisumā un apjukumā mēģināja atrast kādu cerības stariņu un nav brīnums, ka viņi to saskatīja savā Kara skolā. Par to lai liecina kaut vai tāda maza epizode:

Kādā jūlija agrā priekšpusdienā, kpt. Duperu kadetu grupai atrodoties apvidus taktiskās mācībās, abi ar kpt. Duperu pēkšņi ieraudzījām pa Rīgas-Baldones šoseju tuvojamies kādu automašīnu. Braucējs, ieraugot mūs, mašīnu apturēja, un no auto izkāpa Rīgas pilsētas komandanta palīgs pltn. Bulle. Abi ar grupas vadītāju kpt. Duperu izbrīnējušies sagaidījām negaidīto un neparasto ciemiņu. Ziņkārīgi mūs nopētījis un apjautājies, kur citas kadetu vienības, pltn. Bulle pēkšņi jautāja kpt. Duperam: „Ko jūs te pa Baldoni vārat ziepes?” Pārsteigts un nesaprašanā kpt. Dupers (labs paziņa pltn. Bullem) atbildēja: „Mēs? Ziepes? Jūs pa Rīgu tās vārat! Mēs te dzīvojam iekš viena miera!”

Pltn. Bulle tad it kā skumji pasmaidīja, nogrozīja galvu un atvieglots nopūtās. Lieta bija diezgan makabra:

Rīgā torīt kā uguns esot paklīdušas baumas, ka Kara skola gatavojoties doties uz Rīgu, pēc citas versijas – it kā jau esot ceļā, lai iztīrītu galvaspilsētu no mokšķiem. Armijas štābā baumas, protams, likušās pilnīgi absurdas, bet tomēr izsaukušas atmiņā kādreiz 20-tos gados notikušo bēdīgi slaveno ltn. Oliņa „puču” Valmierā, kad tas kā dežūrvirsnieks ar trauksmes rotu bija taisījis „apvērsumu”, ieņemot pastu, dzelzceļa staciju un banku. Vai arī šoreiz, piem., kāds no skolas virsniekiem naidā, apjukumā, daudz nepārlikdams, nevarētu izrīkoties līdzīgi?

Armijas štābā mēģinājuši dabūt skolas priekšnieku pie telefona aparāta, bet tas nav izdevies. Viņš, domājams, atradās kaut kur apvidū – sekot mācībām, kā viņš šajās dienās bieži darīja, lai izbēgtu no šo dienu saspīlējumiem. Tad nu – drošs paliek drošs – kaut arī negribot, armijas štābā uzdevuši, gadījuma pēc klātesošam pilsētas komandantam pulkvedim Malceniekam, izsūtīt savu palīgu pltn. Bulli uz Baldoni izdibināt, kas tur notiek. Un ja tiešām kaut kas tamlīdzīgs gatavojās – vest pie prāta.

Protams – neviens neko tamlīdzīgu skolā nebija plānojis. Tā bija bijusi tikai apjukušu rīdzinieku vēlmju iztēle posta un izmisuma laikā. Visi trīs gribējām smieties, bet smieklī tomēr lāga nenāca. Un komandanta palīgs pltn. Bulle, galvu grozīdams, aizbrauca atpakaļ uz Rīgu, skolas nometnē nemaz neiegriezdamies. Drīz arī jūlija beigās vecāko kursu aizkomandēja uz Rīgu sagatavoties paaugstināšanai virsnieka dienesta pakāpē. 27. jūlijā kursu paaugstināšanas ceremonijai nenostādīja vis Armijas Sporta kluba laukumā, kā parasti, bet skolas pagalmā, skolas ēkas aizmugurē. Varbūt tas tā arī bija labi... Lai ļaudis neredzētu rūgto smaidu jauno virsnieku sejās, saņemot rokas spiedienu no okupantu iecelta „Valsts prezidenta”.

Pats skaistākais moments pēc grūtā darba un ilgās gatavošanās – kā tēvijas sargam saņemt savu simbolu – zobenu – bija liegts. Sagādātie zobeni palika kaut kur arsenāla noliktavās, vazelīna klāti. Droši vien tāpēc, ka zobena rokturi greznoja neatkarīgās Latvijas lielais ģerbonis. Bet izlaiduma devīzi „Brīviem dzīvot, brīviem mirt” – jaunie virsnieki, aizejot uz savām karaspēka daļām, paņēma līdz.

Daudziem, ļoti daudziem to neizdevās īstenot, tai sekot. Tie aizgāja mocekļu ceļu. Bet daudzi pēc pāris gadiem tomēr varēja dotajam solījumam sekot, kā brīviem vīriem atdodot savas dzīvības, aizstāvēt savu dzimteni pret svešinieku ordām. Lai šīs pāris atmiņu rindiņas ir mazs zieds uz šo 14. izlaiduma virsnieku un to audzinātāju zināmām un nezināmām kapu kopiņām.

RAKSTĀ MINĒTO VIRSNIEKU ĪSI DZĪVES DATI UN LIKTEŅI

<p>Bulle Ādolfs Kristapa d., pltn., LKOK 28.03.1894. Slampes pag. - 21.09.1955. Londonā</p>	<p>LA štāba organizācijas daļas priekšnieks. 1937. g. Rīgas komandanta palīgs. Bijis LKSBVA (LVA priekštece) biedrs [LKSBVA 05.09.1923. protok. nr.6]. 1940. g. oktobrī atvaļināts. 1942. g. februāri-oktobrī policijas bataljona štāba saimniecības daļas priekšnieks. 1942. g. oktobrī Rīgas kārtības dienesta 4. daļas priekšnieks; LA vienību sakaru virsnieks. 1943. g. 320-W bataljona komandieris;</p>
--	---

	1944. g. jūlijā bijis 319-F bataljonā; 1944. g. augustā – ģenerālinspekcijas štāba pulcešanās vietā. 1945. g. maijā – bēgļu nometnes priekšnieks Vācijā. Apbedīts <i>Brookwood</i> kapos Londonā. [9]
Dreimanis Jānis, vltn. (vēlāk kpt.) 07.08.1909. Turaidas pag. – kritis pie Līvberzes 1944.	Beidzis LKS (11. izlaidums, 1937.), dienējis Liepājas kājn. pulkā; 1940. g. martā LKS kadetu II nod. 3. grupas vadītājs. Pārskaitīts 24. TSK. 1940. g. 15. oktobrī – 186. strēln. pulka strēln. 2. rotas vada komandieris. 1941. g. 21. janvārī – Rīgas kājnieku kara skolas virsnieks. 1941. g. jūnijā dezertējis. 1942. g. 15. jūnijā Liepājas polic. bt-na sakaru virsnieks, vltn.; 1943. g. Paplakas mācību rotas kom-ris. 1944. g. aprīlī – papild. vienības kapt. [5, 9]
Dupers Nikolajs Kristaps Jāņa d., kpt. (vēlāk maj.) 15.01.1899. Rīgā – 26.09.1972. Hamburgā	Beidzis LKS (3. izlaidums, 1923.); Bijis LKSBVA biedrs [LKSBVA 29.11.1923. protok. nr.7]; dienējis 7. Siguldas kājn. pulkā. 1939. g. LKS kadetu II nod. 3. gr. vadītājs. Dienējis LA štāba saimniecības daļā. 1940. g. oktobrī pārskaitīts Baltijas Kara apgabalā - Rīgas kājn. kara skola. Dezertē. 1941.-1945. g. Latviešu leģions; majors. Apbalvojumi: TZO (V šķ., nr. 1484; 1929); Vo (IV šķ. ar šķ., nr. 325, 1939). [6, 9]
Erdmanis Vilis, pltn. 21.12.1906. Rīgā – 07.06.1992. Mičiganā, Ann Arborā, ASV	Beidzis LKS (8. izlaidums, 1929), bijis LVA biedrs līdz 1940. g. Virsnieks Dobeles kājnieku pulkā. 1933. g. – Daugavpils kājnieku pulkā. Virsleitnants 17.11.1933. Rotas komandieris 1936. g. No 18.06.1937. līdz 10.09.1940. piekomandēts Latgales divīzijas štābam. 11.03.1940. – 15.10.1940. piekomandēts Kara skolai, kadetu (II) nod. Grupas (II) vadītāja palīgs. 15.10.1940. pārskaitīts uz Rīgas kājnieku kara skolu. Iesaukts Latviešu leģionā, 15. divīzija. Apbalvojumi: II šķ. Dzelzs krusts. [3, 8]
Kaukulis Alberts Augusta d., kpt. 31.12.1900. – pazudis 10.07.1944.	Beidzis LKS (4. izlaidums, jātn. nod., 1924), bijis LVA biedrs līdz 1940. g. No 1940. g. sept. līdz 1941. g. jūlijam Rīgas kājnieku karaskolas rotas komandieris; 1944. g. febr. 1. robežapsardzības pulka 2. bataljona komandieris; 1944. g. jūn. Latviešu leģiona 19. div. 43.pulka bataljona komandieris. [2, 9]
Kunkulis Arnolds Emīls Fricis Ernesta d., vltn. (vēlāk kpt.) 07.03.1902. Priekulē – 05.04.1978. Kanādā	Beidzis LKS (6. izlaidums, 1927); dienējis 10. Aizputes kājn. pulkā; LKS; 1940. g. oktobris – 1941. g. 24. TSK; 1941. g. janvārī bataljona komandieru kursi Antverpenē; 1944. g. aprīlī apmācību un papildinājumu brigādes 2. bataljona komandieris Zaļeniekos; 1944. g. jūlijā 1. trauksmes bataljona komandieris. 1945. g. janvārī Latviešu leģiona 33. pulka 1. bt-na komandieris; saslīmis; sabiedroto armijas gūsts. 1950. g. emigrējis uz Kanādu. [2, 9]
Ķimen(i)s Arturs Eduarda d., pltn. 08.06.1901. Jaunlaicene – 01.02.1944.	Beidzis LKS (1. izlaidums, 1920); dienējis 5. Cēsu kājn. pulkā; ltn. 1922. g. beidzis virsnieku kursus; vltn.; 1933. g. kpt.-ltn. 1935. g. augustā – LKS grupas vadītājs; kpt.; 1939. g. beidzis Augstāko kara skolu; LKS 2. nod. priekšnieks; pltn. 1940. g. oktobrī atvaļināts no LKS. Strādā Torņakalna stacijā. 14.06.1940. apcietināts, izsūtīts uz Kuibiševas soda nometni. 1941. g. oktobrī notiesāts. [7, 9]

<p>Ķīsis Kārlis Kurts Jūlijs Teodora d., kpt.</p> <p>30.09.1908. – 27.11.1941.</p>	<p>Beidzis LKS (8. izlaidums, 1929). Dienējis Zemgales artilērijas pulkā, smagās artilērijas pulkā. 1939. g. – LKS artilērijas pasniedzējs un adjutants. 1939. g. beidzis Augstāko kara skolu. 1940./1941. g. 24. TSK 181. divīzija. 1941. g. Tukumā apcietināts, ieslodzīts Rīgas Centrālcietumā. Izsūtīts uz Noriļskas soda nometni. 1941. g. novembrī nošauts. [9]</p>
<p>Malcenieks Valdemārs Friča d., plkv.</p> <p>10.12.1890. Saukas pag. – 15.08.1941. Astrahaņā</p>	<p>1916. g. decembrī beidzis Krievijas Karaskolu. 1919. g. janvārī dienējis Cēsu rotā; septembrī – 2. Ventspils kājnieku pulkā rotas, pēc tam – bataljona komandieris. 1921./1922. g. 3. robežapsardzības pulka komandieris; 1922./1925. g. 2. Ventspils kājnieku pulka, 1925./1931. g. – 10. Aizputes kājn. pulka komandieris. Plkv. 22.06.1927. Rīgas komandants 1932./1940. g. Atvaļināts 1940. g. jūlijā. 21.02.1941. apcietināts. Ieslodzīts Rīgas Centrālcietumā. Izsūtīts uz Astrahaņu, kur cietuma slimnīcā miris. Apbalvojumi: LKO (III šķ., 1920). TZO (III šķ., 1929), Vo (II šķ., 1939). [1]</p>
<p>Mateuss Konstantīns, plkv.</p> <p>24.04.1895. Pleskavā – padomju okupantu piespriests un izpildīts nāvēssods 20.06.1941. Rīgas Centrālcietumā</p>	<p>Beidzis Alekseja karaskolu Maskavā (1916), Latvijas armijas virsnieku kursu (1923); 1917. g. rotas komandieris 1. Daugavpils latv. strēln. pulkā; 1918.-1920. piedalījies Latvijas Brīvības cīņās; 1919. g. Saldus pils. un apkārtnes komandants; 1922.-1936. virsnieks 3. Jelgavas kājn. pulkā; 1936.-1938. 1. Liepājas kājn. pulka komandieris; 1937.-1939. Latvijas Augstākās karaskolas docētājs; 1939.-1940. LKS priekšnieks; 1940. okt. atvaļināts. 1941. g. janvārī apcietināts. Apbalvots ar LKO (III šķ., 1920), TZO (III šķ., 1938). [1]</p>
<p>Petritis Verners Jura d., kpt.</p> <p>30.12.1898. Alsviķu pag. – 14.05.1941. NKVD apcietināts un notiesāts. Pēc citām ziņām 1941. g. Rīgā nošauts. Par turpmāko likteni ziņu nav.</p>	<p>Dienējis krievu armijā 17. Sibīrijas strēlnieku pulkā, pēc tam Rēveles telegrāfa rotā. Latvijas armijā iesaukts 1919. g. 19. februārī Valkā. Piedalījies Liepājas aizstāvēšanā pret bermontiešiem; pēc tam – Latgales atbrīvošanā. Par cīņu pie Saules muižas Liepājas rajonā 1919. g. 14. novembrī apbalvots – LKO kavalieris (1922). Leitnants 11. Dobeles kājnieku pulkā. Bijis LKSBVA valdes pilnvarots pārstāvis pulkā [LKSBVA 07.12.1922. protok. nr.1]. Pedējā dienesta pakāpe kapteinis. [4]</p>

Avoti:

- [1] *Latvijas enciklopēdija*, 4. sēj., SIA Valērija Belokoņa izd., R., 2007., 346. lpp.
 [2] *Latviešu virsnieku likteņu gaitas izpēte II Pasaules kara gados pēc 17.06.1940. / Vācijai okupējot Latviju 1941. gadā un Latviešu leģions, NAA AZPC, R., 2011.*
 [3] LVA arhīva dokumenti.
 [4] <http://nekropole.info/lv/Verners-Petritis>.
 [5] <http://nekropole.info/lv/Janis-Dreimanis-07.08.1909>.
 [6] <http://nekropole.info/lv/Nikolajs-Dupers>.
 [7] *Latviešu karavīrs vēsturiskā skatījumā / Latvijas armijas virsnieki 1919. gada jūlijs – 1940. gada jūnijs*, LVA, R. 2012, sast. atv. vltn. G. Kramiņš.
 [8] <http://nekropole.info/lv/Vilis-Erdmanis>.
 [9] *6000 latviešu virsnieku likteņi Otrā pasaules kara gados. J. Melderis*, LVA, R., 2014.

Avotu ziņas apkopojusi LVA biedre, atv. kapt. Sarma Līne.

LVA biedrs

atv. flotiles admirālis Andrejs Modris Mežmalis

MASKAVAS PAVĒLE UZBRUKT BALTIJAS VALSTĪM 1940. G. 9. JŪNIJS

Maz kas ir rakstīts par 1940. g. 9. jūnija Padomju Savienības-Krievijas pavēli uzbrukt Baltijas valstīm (skat. pielikumu šī raksta beigās). Lai izprastu šo pavēli labāk, atskatīsimies uz tā laika vēsturi, pirms šī pavēle tika parakstīta Maskavā, un pirms tā izraisīja kara darbību.

1920. g. 11. augustā, ar "Miera līguma starp Latviju un Krieviju" parakstīšanu, Latvija pēc 700-gadu garās pakļaušanas svešām varām beidzot ieguva ilgi gaidīto neatkarību – „...Krievija bez ierunām atzīst Latvijas valsts neatkarību, pastāvību un suverenitāti un labprātīgi uz mūžīgiem laikiem atsakās no visām suverēnām tiesībām, kuras piederēja Krievijai attiecībā uz Latvijas tautu un zemi, ...” Līdzīgu līgumu Maskava parakstīja ar Igauniju un Lietuvu, kas pavēra durvis vaļā visām trijām Baltijas valstīm pašām noteikt savu nākotni. Tomēr, diviem diktatoriem, Staļinam un Hitleram, bija citi, slepeni plāni, kuri skāra visu triju Baltijas Valstu pastāvēšanu un neatkarību jau nepilnu paaudzi vēlāk.

Jau 1930-s gados, Krievijai un Vācijai bija slepeni sadarbības līgumi, kuru rezultātā Krievija deva Vācijai militārās bāzes Padomju Savienības teritorijā, tādejādi apejot Pirmā pasaules kara miera līgumus, kas aizliedza Vācijai atjaunot bruņotos spēkus. Šajos poligonos, Vācijai bija brīvas rokas apmācīt savus tankistus, pilotus un citus speciālistus kara darbības vajadzībām. Papildus, Padomju-Krievijas krievu čeka (NKVD) bija noslēgusi slepenu sadarbības līgumu ar vācu Gestapo, lai apmācītu vāciešus koncentrācijas nometņu uzstādīšanā un citās lietās. Praktiski runājot, vācu un krievu sadarbībā iekļāvās ekonomiskā, militārā un politiskā partnerība, kuras kulminācija bija 1939. g. 23. augusta Molotova-Ribentropa pakta slepenais protokols, kas sadalīja Austrumeiropu starp Padomju Savienību un Vāciju, un kas arī izraisīja Otro pasaules karu; nepilnu mēnesi vēlāk, 1939. g. septembrī, abas diktatoriskās varas bija jau okupējušas un sadalījušas savā starpā Poliju. Padomju Savienība bija hitleriskās Vācijas sabiedrotā militāri, ekonomiski un politiski, līdz pat 1941. g. 22. jūnijam, kad Vācija uzbruka Padomju Savienībai!

Molotovs, Ribentrops, Staļins un krievu-vācu sadarbība – okupēt Poliju

Pēc Molotova-Ribentropa pakta parakstīšanas, juzdamies drošs, ka Vācija ir padomju-Krievijas sabiedrotā, Staļins sāka realizēt savu sen iecerēto plānu – okupēt un anektēt Baltijas valstis un Somiju, ko veiktu jau pēc agrāk izstrādātiem plāniem trijos soļos:

(1) uzspiest „savstarpēju palīdzības līgumu” Baltijas valstīm un Somijai, lai PSRS karaspēks izvietotos poligonos, kas pieļautu Sarkanai Armijai iesoļot Baltijas valstīs un Somijā bez šāviena;

(2) ultimāts Baltijas valstīm un Somijai, ļaut ievest un izvietot neierobežotu skaitu Padomju Savienības bruņoto spēku minētajās valstīs, ar jau iepriekš apdomātu atrunu, ka valstis ir lauzušas savstarpējo palīdzības līgumu ar Padomju Savienību;

(3) okupēt Baltijas valstis un Somiju, pēc tam tās anektējot un pievienojot Padomju Savienībai.

Pirmo soli Maskava veica, uzspiežot „savstarpēju palīdzības līgumu” Baltijas valstīm šādi: Igaunijai 1939. g. 28. septembrī, Latvijai 1939. g. 5. oktobrī un Lietuvai 1939. g. 10. oktobrī. Sarunas starp PSRS un Latviju iesākās 1939. g. 2. oktobrī. Kad latviešu delegācija (Munters un Kociņš) ieradās Kremli, Staļins pateica viņiem sekojošo: „*Ja mēs vienosimies, ir ļoti labas izredzes komerciāliem un ekonomiskiem darījumiem. Austrija, Čehoslovākija un Polija kā valstis ir jau pazudušas no kartes. Citas arī var pazust. Kas tika nolīgts 1920. gadā, nevar palikt spēkā mūžīgi. Pēteris Lielais gādāja par to, lai mums būtu pieeja jūrai. Pašreiz, mums tādas nav, un šāds stāvoklis nevar turpināties.*” (Ref: Ilgonis Upmalis, et al. Latvija Padomju Militāristu Vara. Rīga, 2011; 28. lpp.) Saprotais, Staļinam neinteresēja nekādi komerciālie un ekonomiskie darījumi, un viņš bija jau lauzis šo līgumu tajā brīdī, kad Molotovs to parakstīja 1939. g. 5. oktobrī, **jo Molotovs un Ribentrops bija jau parakstījuši 23. augusta slepeno protokolu ar Vāciju, kas bija vērstas pret Baltijas valstīm un Somiju.** Savstarpējais palīdzības līgums skaidri noteica: „IV pants. – Abas Līdzējas Puses apņemas nenoslēgt nekādas savienības un nepiedalīties nekādās koalīcijās, kas vērstas pret vienu no Līdzēju Pusēm”; un, „V pants. – Šī pakta izvešana dzīvē nekādā ziņā nedrīkst aizskart Līdzēju Pušu suverenās tiesības, starp citu, viņu valsts iekārtu, saimniecisko un sociālo sistēmu un militāro rīcību. Bāzēm un aerodromiem ierādāmie iecirkņi (III pants) paliek Latvijas Republikas teritorijā.” Tāpat, šeit arī ir jāmin, ka 1939. g. 28. septembrī Padomju Savienība un Vācija parakstīja tā saukto „Robežu un draudzības līgumu” un uz kartes ir atrodams arī Staļina paraksts. Papildus, dažas dienas pēc Latvijas-Padomju Savienības savstarpējā palīdzības līguma parakstīšanas, 1939. g. 11. oktobrī, Padomju Savienībā tika parakstīts Maskavas-NKVD (KGB) “Slepenais Deportācijas Plāns Nr. 001223”, lai deportētu latviešus uz Sibīriju. Tas bija, ir un paliek „Noziegums pret cilvēci!” Somija neparakstīja „savstarpējo palīdzības līgumu” ar Padomju Savienību un, 1939. gada 30. novembrī Padomju Savienība-Krievija uzbruka Somijai. Latvijā tika izvietoti apmēram 25.000 Padomju Savienības-Krievijas bruņoto spēku.

Otrais Padomju Savienības-krievu solis tika realizēts ar Padomju Savienības-Krievijas ultimātu Baltijas valstīm. Bet, pirms ultimāta, Padomju Savienība-Krievija uzsāka kara darbību pret Baltijas valstīm ar uzbrukumiem pierobežās; piemēram, 1940. g. 15. jūnijā krievu bruņotie spēki uzbruka trijiem Latvijas robežpunktiem, nogalinot 10 robežsargus un 27 civilistus; vairāki cilvēki tika nolaupti (aizvesti). Nākošā dienā, 1940. g. 16. jūnijā, Latvija saņēma ultimātu no Maskavas, ka Latvija ir lauzusi savstarpējo palīdzības līgumu un ka Latvijai ir: (1) jāastāda jauna valdība; (2) jāielaiž Latvijā neierobežots skaits Padomju Savienības bruņoto spēku; atbilde jādod sešu stundu laikā.

Tagad ir skaidri redzams, ka aktuālā kara darbība pret Baltijas valstīm tika realizēta jau nedēļu agrāk, kā to norāda Maskavas 1940. g. 9. jūnija pavēle saviem bruņotiem spēkiem, lai tie veic tagad zināmas operācijas pirms Padomju Savienības-Krievijas militārie spēki šķērsoja Baltijas valstu robežas. Tā bija kara darbība pirms krievu ultimātu nosūtīšanas Baltijas valstīm un Baltijas valstu totalās okupēšanas.

Trešais Padomju Savienības-Krievijas solis tika sperts jau pirmajā okupācijas dienā un pilnībā tika paveikts divu mēnešu laikā. Šis laika posms ir labi dokumentēts un norāda uz daudziem līgumu un cilvēktiesību pārkāpumiem, kas ir pieskaitāmi pie Nirbergas principu pārkāpumiem, kuros iekļaujas:

(1) *Noziegums pret mieru* - plānošana uzbrukumam pret citu valsti vai laužot līgumus.

(2) *Kara noziegums* - deportācijas, vergu noņemšanu un spaidu darbu noformēšana vai civilistu iesaistīšana okupētās teritorijās okupantu mērķu sasniegšanā.

(3) *Noziegums pret cilvēci* - masveidīga cilvēku iznīcināšana, piemēram, PSRS 1940.-1941. g., 1949. g. un vēlāko gadu NKVD un KGB veiktas slepkavības un deportācijas Latvijā.

Skatiet pielikumu – Maskavas 1940. g. 9. jūnija pavēli, kas pamatā dod uzbrukuma pavēli ieņemt/sasniegt zināmus mērķus. Ar šo Maskavas pavēli un pārējiem minētiem līgumiem, kurus Padomju Savienība/Krievija ir veikusi, tos izpildot vai tos laužot, mēs tagad redzam, ka Padomju Savienība/Krievija ir veikusi *kara noziegumus un noziegumus pret mieru un pret cilvēci*. Fakti runā paši par sevi!

VĒTURISKS DOKUMENTS

НАРОДНЫЙ КОМИССАР.
ОБОРОНЫ СОЮЗА ССР

9. ЮНЯ 1940 г.

№ 02622

МОСКВА, ул. Фрунзе, 19.

5 ч. 00 мин.

Вход. № 1817сс/68
19. Июнь 1940 г.
1 отдел ШКБФ

1

СОВЕРШЕННО СЕКРЕТНО
ОСОБОЙ ВАЖНОСТИ

Экз. № /

КОМАНДУЮЩЕМУ КРАСНОЗНАМЕННЫМ БАЛТИЙСКИМ ФЛОТОМ

ВИЦЕ-АДМИРАЛУ т. ТРИБУЦ.

Копии: НАРОДНОМУ КОМИССАРУ ВОЕННО-МОРСКОГО ФЛОТА
АДМИРАЛУ т. КУЗНЕЦОВУ;
КОМАНДУЮЩЕМУ ВОЙСКАМИ ЛВО
ГЕНЕРАЛ-АРМИИ т. МЕРЕЦКОВУ.

Смирнов

ПРИКАЗЫВАЮ:

*Комиссары
Мур. Тем. Шугале
Дмитриев*

*Парубин
27.06.40
Жуков 2 ч. 10 мин
3 ч. 15 мин
Александров*

Лиске

*Александров
Шугале
3 ч. 15 мин
Смирнов
Смирнов
Смирнов*

*Жуков
4 ч. 10 мин
4 ч. 15 мин*

1. КРАСНОЗНАМЕННОМУ БАЛТИЙСКОМУ ФЛОТУ с 05 минут 10 июня перейти в оперативное подчинение Командующему Войсками Ленинградского военного округа и к 12 июня быть в готовности к выполнению боевых задач по указанию последнего:
  - а) обеспечить постоянную готовность военно-морских баз и судов военно-морского флота, находящихся в портах ТАЛЛИН, ПАЛЬДИСКИ и ЛИБАВА;
  - б) по указанию Командующего войсками ЛВО захватить суда эстонского и латвийского военных флотов, находящихся в базах и в плавании; захватить морской флот Литвы (По-ланген);
  - в) захватить торговый флот и пловучие средства ЭС-ТОННИИ, ЛАТВИИ —, прервав связь морем этих стран между собой;
  - г) подготовить и организовать высадку десанта в ПАЛЬДИСКИ и ТАЛЛИНЕ; по заданию Комвойсками ЛВО захватить гавани ТАЛЛИНА и батарей на островах НАРГЬЕ и ВУЛЬБ и быть готовым к захвату СУРОПСКОЙ батареи с суши;

Смирнов

- 2 -

2

Возвращается
Возвращается
Возвращается

д) закрыть РИЖСКИЙ ЗАЛИВ и блокировать берега ЭСТОНИИ и ЛАТВИИ по ФИНСКОМУ ЗАЛИВУ и БАЛТИЙСКОМУ МОРЮ, чтобы не дать эвакуироваться правительствам этих стран и не допустить вывоза войск и имущества из них;

е) организовать несение постоянной и надежной дозорной службы в ФИНСКОМ ЗАЛИВЕ со стороны ФИНЛЯНДИИ и в БАЛТИЙСКОМ МОРЕ со стороны ШВЕЦИИ и с врга.

ж) в тесном взаимодействии с сухопутными войсками содействовать наступлению частей ЛВО на ВЕЗЕНБЕРГ.

з) действиями истребительной авиации не допустить перелетов эстонской и латвийской авиации в Финляндию и в Швецию.

2. Точное время начала боевых действий будет указано Командующим войсками ЛВО.

3. В развитие настоящей директивы разработать план действий Балтийского флота и представить его на утверждение к 11 июня.

НАРОДНЫЙ КОМИССАР ОБОРОНЫ СССР
МАРШАЛ СОВЕТСКОГО СОЮЗА

(С. ТУМОШЕНКО)

НАЧАЛЬНИК ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБА
КРАСНОЙ АРМИИ
МАРШАЛ СОВЕТСКОГО СОЮЗА

(В. ШАПОШНИКОВ)

- Отп. ЧЕТЫРЕ экз.
№ 1 Ком. КВФ
№ 2 Нар. Ком. ВМФ
№ 3 Комвойсками ЛВО
№ 4 Оперупр. Генштаба КА

Печатал Генерал-Майор
А. Анисов.

Tulkojums¹

PSRS Aizsardzības tautas komisārs
9. jūnijs 1940. g.
Nr.02622
Maskava, Frunzes iela 19
plkst. 5.00

Zīmogs
Ienāk. Nr. 1817 cc/ob
"19" jūnijā 1940. g.
Sarkankarogotās Baltijas
flotes štāba I daļa

Īpaši svarīgi
Pilnīgi slepeni
Eks. Nr.1

¹ Tulkojusi Latvijas Kara muzeja direktore Aija Fleija. Tulkojumu precizējis atv. pltn. Aivars Pētersons.

SARKANKAROGOTĀS BALTIJAS FLOTES PAVĒLNIKAM
VICE-ADMIRĀLIM b. TRIBUCAM.

Kopijas: JŪRAS-KARA FLOTES
ADMIRĀLIM b. KUZŅECOVAM;
ĻEŅINGRADAS KARA APGABALA (flot) PAVĒLNIKAM
ARMIJAS ĢENERĀLIM b. MERECKOVAM.

PAVĒLU:

1. SARKANKAROGOTAI BALTIJAS FLOTEI no 05 minūtēm 10. jūnijā pāriet Ļeņingradas kara apgabala Karaspēka pavēlnieka operatīvajā pakļautībā un no 12. jūnijā būt gataviem kaujas uzdevumu izpildīšanai uzdevumos pēc pēdējā norādījumiem:

- a) nodrošināt jūras kara bāžu un jūras kara flotes kuģu, kuri atrodas TALLINAS, PALDISKU UN LIEPĀJAS ostās, pastāvīgu gatavību;
  - b) pēc Ļeņingradas kara apgabala Karaspēka pavēlnieka norādījumiem sagrābt igauņu un latviešu kara flotes kuģus, kuri atrodas bāzēs un uz ūdens; sagrābt LIETUVAS kara floti (Palangā);
  - v) sagrābt IGAUNIJAS, LATVIJAS tirdzniecības floti un peldošos līdzekļus, pārraujot šo valstu savstarpējos sakarus pa jūru;
  - g) sagatavot un organizēt desanta izceļšanu PALDISKOS un TALLINĀ; pēc Ļeņingradas kara apgabala Karaspēka pavēlnieka uzdevuma sagrābt TALLINAS ostu un baterijas NARVAS un VULFA salās un būt gataviem sagrābt SUROPSKAS bateriju no sauszemes;
  - d) slēgt RĪGAS LĪCI un bloķēt IGAUNIJAS un LATVIJAS piekrasti SOMU LĪCĪ un BALTIJAS JŪRĀ, lai neļautu evakuēties šo valstu valdībām un nepieļaut karaspēka un īpašumu izvešanu no valstīm;
  - e) organizēt pastāvīgu un uzticamu sardzes dienestu SOMU LĪCĪ no SOMIJAS puses un BALTIJAS JŪRĀ no ZVIEDRIJAS puses un dienvidiem;
  - ž) ciešā sadarbībā ar sauszemes spēkiem palīdzēt Ļeņingradas kara apgabala karaspēka uzbrukumam VEZENBERGAI;
  - z) iznīcinātāju aviācijai nepieļaut igauņu un latviešu aviācijas pārlidošanu uz SOMIJU un ZVIEDRIJU.
2. Tiešu kara darbības sākumu norādīs Ļeņingradas kara apgabala Karaspēka pavēlnieks.
3. Šīs direktīvas realizācijai izstrādāt Baltijas flotes darbības plānu un iesniegt apstiprināšanai 11. jūnijā.

PSRS Aizsardzības tautas komisārs
Padomju Savienības maršals

(paraksts)

(S. TIMOŠENKO)

Sarkanās armijas ģenerālštāba priekšnieks
Padomju Savienības maršals

(paraksts)

(B. ŠAPOŠNIKOVS)

Izpildīts ČETROS eks.:

Nr.1 Sarkankarogotās Baltijas flotes komandierim

Nr.2 Jūras kara flotes Tautas komisāram

Nr.3 Ļeņingradas kara apgabala Karaspēka pavēlniekam

Nr.4 Sarkanās armijas Ģenerālštāba Operatīvajai pārvaldei

Drukāja ģenerālmajors A. Aņisovs

LVA biedrs
 atv. pulkvežleitnants Aivars Pētersons

LATVIEŠU KARAVĪRI AUSTRUMFRONTĒ 1944. GADA SĀKUMĀ¹

1944. gada janvārī sarkanarmijas Ģenerālštābs veiksmīgi realizē Ļeņingradas deblokādes stratēģisko operāciju un, sākoties pavasarim, sasniedz vācu aizmugures aizsardzības pozīciju pie Narvas un Pleskavas.

Tajā pat laikā vācu armiju grupas (A Gr) NORD centrālais grupējums, padomju pavēlniecībai negaidīti, atstāj savas pozīcijas pie Ilmeņa ezera un Starajas Rusas un atiet uz vācu Austrumvaļņa pozīciju ap 60 km austrumos no Latvijas robežas. Vēl nesēn padomju pusē par vācu stratēģiskiem aizsardzības manevriem runāja visai izsmejoši. Taču vēsture spriež savu tiesu un dod atklātībai daudz no arhīvos slēptā.

Kā tagad zināms, vācu vadība savu stratēģisko iniciatīvu frontē zaudē jau 1943. gada sākumā pie Staļingradas, bet galīgi – vasarā pēc neveiksmīgām kaujām Kurskas lokā. 1944. gads iezīmējas ar vācu sakāvi ziemeļu frontes iecirkņi pie Ļeņingradas (tagad St. Pēterburga) un vācu pavēlniecībai arvien biežāk nākas veikt stratēģiskās atiešanas manevrus. Savas aizmugures nostiprināšanu vācu pavēlniecība spiesta sākt jau pēc neveiksmēm Piemaskavā 1941. gada rudenī, kad vācu fronte atkāpjas daudzus kilometrus no Maskavas pievārtes. Kā tagad zināms, vācu blickkrīgs (zibenskarš) Austrumfrontē īstenībā beidzās jau oktobrī, un tas nedeļa vācu pavēlniecībai plānotos panākumus, kādus bija devušas iepriekšējās zibensoperācijas Polijā, Francijā, Skandināvijā un Balkānos.

Viens no vācu stratēģiskās aizsardzības pamatuzdevumiem bija savlaicīgas aizsardzības līnijas (pozīcijas) izveide, kuru vācu pavēlniecība nosauca par Austrumvalni (*Ostwall*) un tā plānošanu sāka jau 1942. gadā! Vācu Austrumvalnis balstījās uz lielākajiem ūdensšķēršļiem – Dņepras upi un citiem grūti pārvaramiem apvidus iecirkņiem līnijā (no ziemeļiem) Narva, Igaunijas ezeri, Pleskava, Ostrova, Novorževa, Pustoška un tālāk gar Dņepras upi uz dienvidiem līdz Melnajai jūrai. Savukārt Austrumvalnis sastāvēja no vairākām mazāka mēroga pozīcijām vācu armiju grupu iecirkņos ar saviem nosaukumiem. Narvas iecirknis dabūja nosaukumu „*Tannenberg*”, iecirknis starp Pleskavu un Ostrovu – „*Pantera*”, Latvijas virzienā, iepretim Rēzeknei ap 70 km austrumos no robežas – „*Barbarosa*” (vācu *Barbarossa Stellung*), bet frontes dienvidiecirknis – segvārdu „*Votan*”. Tuvojoties pavasara šķīdonim, vācu pavēlniecība 18.-28. februārī atvilka savu kaujas grupējumu uz jau daļēji sagatavotā Austrumvaļņa pozīcijām „*Pantera*” un „*Barbarosa*” (grāmata *Krustugunīs*, 253.–254. lpp.). Staraja Rusu atstāja jau 18. februārī, padomju vienībām to nemaz nemanot. Februāra pēdējās dienās vācu kaujas vienības ieņēma plānotās pozīcijas, saglabājot sev placdarmus (sauktus arī par priekštilta pozīcijām) austrumos no Pleskavas un Ostrovas.

Vācu atiešanas un sarkanarmijas komandieru pārspīlēto ziņojumu ietekmē padomju Galvenajā mītnē deva savām armiju grupām uzdevumu tūlīt „sākt Baltijas republiku atbrīvošanu”. Taču, uzduroties Astrumvaļņa pozīcijām, jau drīzumā visas ilūzijas izgaisa (*Padomju militārā enciklopēdija*, Maskava, 1994., 2.s., 318. lpp.). Pēdējo apstiprina arī citi kardināli lēmumi Padomju Augstākā kara padomē. Pēc 11 (!) neveiksmīgiem uzbrukumiem Astrumvalnim Polockas un Vitebskas virzienos padomju Rietumfrontes pavēlnieks, pazīstamais armijas ģenerālis (bet vēlāk pat maršals) *Vasilijis Sokolovskis* 12. aprīlī tika atstādināts no amata!!! (*Krustugunīs*, 263. lpp.).

Ļoti dramatisks ir fakts, ka abās frontes pusēs kaujās spiesti piedalīties arī latviešu kaujas formējumi. Padomju pusē tā ir 43. gvardes latviešu strēlnieku divīzija. Staraja Rusā ir pat

¹ Rakstā apvienoti analītiski pētījumi no V. Haupta Armiju Grupa Nord, Padomju 1. Triecienarmijas, 3. Triecienarmijas, 10. gvardes armijas vēstures, J. Melkonova Baltfort, G. Šigina Čiņā par Ļeņingradu (baltās lapas), A. Silgaiļa Latviešu leģions un A. Pēterona *Krustugunīs*.

Latviešu gvardu vārdā nosaukta iela un milzīgi strēlnieku brāļu kapi. Vācu pusē tās ir Latviešu leģiona 15. un 19. grenadieru divīzijas (no 1943. gada vācu aktīvās kājnieku vienības nosauc par grenadieriem). Kaut arī tās skaitās vācu leroču SS (Waffen SS) pakļautībā, taču kaujas iecirkņos tās ir Vermahta operatīvā vadībā. Vislielākā nelaime latviešiem ir SS vadības divīziju komadpunktos ieceltie vācu policijas un SS militāri nevarīgie virsnieki. Viens tiem ir 15. divīzijas komandiera amatā ieceltais policijas pulkvedis Heilmanis, kura „galvenais” panākums ir no ielenkuma iznākušo leģionāru slepkavība. Tiesa, vācu vadība skandalozo policistu, kara noziedznieku mūsu uzskatā, novāc, visai drīz viņu nomainot. Savukārt par visai veiksmīgu var uzskatīt policijas pulkvedi Bruno Štrekenbahu, kuram neredzēti veicās, gada laikā uzdienot kā „latviešu komandierim” (19. divīzija) no pulkveža līdz ģenerālleitnantam, saņemot vēl piedevām Bruņinieka krustu un Vācu krustu zeltā.

Latviešu bataljoni frontē nonāk jau 1941. gada rudenī (22. oktobrī). Vāciešiem frontē trūkst dzīvā spēka. Frontes iecirknī pie Ļeņingradas tiek savāktas visas Eiropas izcelsmes palīgvienības, kur no tām formē Internacionālo brigādi, kuras sastāvā ir pirmais latviešu pulks. Latvieši nēsā Latvijas armijas formas tērpus ar nacionālās piederības zīmi – vairodziņu Latvijas karoga krāsās (no 1943. gada 13. septembra, ar Himlera piekrišanu nacionālam vairodziņam ir uzraksts latviešu valodā – LATVIJA).

Pēc sakāves pie Staļingradas 1943. gada janvārī Ļeņingradas frontē ierodas Himlers un jau 8. februārī dod rīkojumu Internacionālo 2. SS motorizēto brigādi pārformēt par Latviešu brigādi divu pulku sastāvā, kurus izveido no jau frontē esošiem latviešu bataljoniem. Brigādes štābu veido no vācu virsniekiem. Vēl nesaformēto brigādi jau 1943. gada maija sākumā steidzoši nosūta uz Volhovas fronti. Šeit galvenās kaujas sākas 1944. gada 14. janvārī, padomju pusei uzsākot Ļeņingradas – Novgorodas stratēģisko uzbrukumoperāciju. 2. latviešu brigādi ielenc pie Novgorodas ielauzušās padomju vienības. Pēc smagām izlaušanās kaujām brigāde tikai 26. februārī izlaužas uz Austrumvalni. Brigādi nekavējoties pārsviež uz aizsardzības pozīcijām 30 km dienvidos no Ostrovas, līdzās tikko pienākušajai 15. latviešu grenadieru divīzijai 6. vācu SS korpusa sastāvā, kur brigādi pārformē par 19. latviešu grenadieru divīziju.

Austrumvalņa vērtējumā, un it sevišķi „Panteras” pozīcijas, ir devuši abi karojošie pretinieki. Pilnīgāko tā raksturojumu sniedzis plaši pazīstamais vācu militārvēsturnieks Verners Hapts, kurš pats bija kauju dalībnieks, prettankists, savā grāmatā – A Gr NORD (Armiju grupa Ziemeļi). Jau septembrī bija plaši izvērsti frontes atbalsta pozīcijas „Pantera” būvdarbi. 1943. gada decembrī „Panteras” būvdarbos iesaistīti 15 000 karavīru no sapieru un būvbataljoniem, 7000 cilvēku no Todta būvgrupas un 24 000 civiliedzīvotāju. Gada beigās šeit jau bija 36,9 km prettanku grāvju un 38,9 km pilna profila ierakumu, 251,1 km dzeloņstieņu žogu un 1346 ugunspunktu. Vernera Hapts informāciju apstiprina 15. divīzijas 33. grenadieru pulka komandieris pulkvedis Vilis Janums savā atmiņu grāmatā „Mana pulka kauju gaitas” – „Panter” pozīcijā vācu sapieri ir jau izrakuši ierakumus šaušanai stāvus, izbūvējuši pozīcijas ieročiem un patvertnes 1. līnijas vienībām.

Tikai pēdējā laikā to piemin arī pretējās puses vēsturnieki, krievu vēsturnieka Jurijs Melkonova Rīgā izdodamā vēstures žurnālā „Baltfort”, Maskavas vēsturnieces Darjas Timošenko pētījumā ar nosaukumu „... tā sauktā pretinieka pozīcija „Pantera”...” Maskavas vēsturniecei ir bijusi pieejama todienu 2. Baltijas frontes kara inženieru atskaite par vācu nocietinājumu sistēmu un sastāvu minētajā aizsardzības pozīcijā. (Var tikai paskaidrot, ka mūsu vēsturniekiem tas agrāk nebija pieejams, jo padomju frontes mēroga pavēlniecības veiksmes un neveiksmes slēpa). Pētījumā ir dokumentāli izraksti, papildināti ar shēmām un rasējumiem, no minētā atskaites albuma. Vēsturniece atklāti pasaka, ka vācieši veiksmīgi realizēja atiešanas operāciju dienvidos no Pleskavas, bet visas padomju uzbrukumoperācijas minētajā kaujas zonā bija neveiksmīgas ar milzīgiem uzbrucēju zaudējumiem. (BALTFORT, nr.2 (27) 2014.)

Pavēlniecības uzdevumā tiek veikti pētījumi, kuriem vajadzēja vismaz daļēji attaisnot padomju milzīgās neveiksmes un zaudējumus frontē pie Veļikajas 1944. gada pirmajā pusē. Šos

vēsturnieces pētījumus apstiprina krievu kara vēsturnieks un kauju dalībnieks Grigorijs Šigins savā darbā „Ciņā par Ļeņingradu” (izd. Poligons, 2004). Pētnieks apstiprina, ka sarkanarmijas uzbrukumi „Panteras” pozīcijai bija reti neveiksmīgi un tika slēpti (!) ar „Galvenās mitnes norādījumiem” pārtraukt uzbrukumoperāciju jau 1. martā?! G. Šigins savā pētījumā šos uzbrukumus apvienojs divās lielās uzbrukumoperācijās, no kurām tikai pirmā jau sastāvēja no trim atsevišķiem spēcīgiem uzbrukumiem latviešu leģionāru kaujas iecirknī marta sākumā un marta beigās.

Pavasaris latviešu kaujas pozīcijā pie Veļikajas (latviešu tulkojumā Mudava)

Pavasara dienas ir raksturīgas ar pirmo pavasara saulīti, kaut arī zeme joprojām vēl ir sasalusi un palu ūdeņus neuzsūc, ieplakas pārvēršot dubļainos dīķos, bet agrāk izraktos ierakumus – novadgrāvjos, kur zem lodēm un šāviņu šķembām gulošo karavīru apgērbi piemirkt, lai pa nakti, kad piesalst, pārvērstos ledusskapjos. Tad kaujas laukos valda lodes un šķembas, un vest kauju jeb veikt manevru tādos apstākļos ir līdzīgi pašnāvībai. Karavīriem ir jāklūst par granītu un dzelzi un atliek tikai pabrīnīties, ka viņi tādos apstākļos ne tikai izdzīvo, bet arī grauj savus pretiniekus. Tajā pašā laikā visi ceļi kļūst neizbraucami, artilērijas manevrs nereaals, municijas un pārtikas pievedums neiespējams, bet ievainotos ciņas biedrus var evakuēt tikai uz karavīru pleciem. Tādu traģēdiju piedzīvo latviešu strēlnieki 1942. gada pavasarī Staraja Rusas purvos, kad frontē badā mirušo strēlnieku skaits joprojām nav noskaidrots, jo tiek slēpts kara arhīvos. Līdzīgi situācija veidojas arī Kurzemes frontē, kad pavasara šķīdoņa laikā tiek pārtraukta pat sarkanarmijas „Baltiešu trieciengrupas” uzbrukumoperācija pie Blīdenes.

Līdzīgs ir 1944. gada pavasaris, kad latviešu karavīrus Austrumfrontē, šoreiz pretējā – latviešu leģionāru kaujas izkārtojumā, tikko no ielenkuma izlauzušos leģionārus izvieto vācu Austrumvalņa pozīcijās starp Pleskavu un Ostrovu Veļikajas upes ielokā (sk. karti). 1944. gada februāra beigās leģiona divīzijas ir apvienotas 6. SS brīvprātīgo korpusā, vācu vadībā. Korpusu komandē vācu policijas ģenerālis Piklers-Burghaus, kuru vēlāk līdz pat kara beigām nomainīs SS obergruppenfirers Krīgers. Kaut arī brīvprātības nosaukums ir tīra falsifikācija, korpusa štāba un komandpunkta vācu virsnieki nēsā latviešu vairodziņa uzšuves. Korpusa grupējumu un kauju aprakstu ir publicējis Latvijas Kara muzeja speciālists Valdis Kuzmins. Taču viņa pētījumā nav izvērtēta gada laika apstākļu ietekme uz kaujām minētajā apvidū.

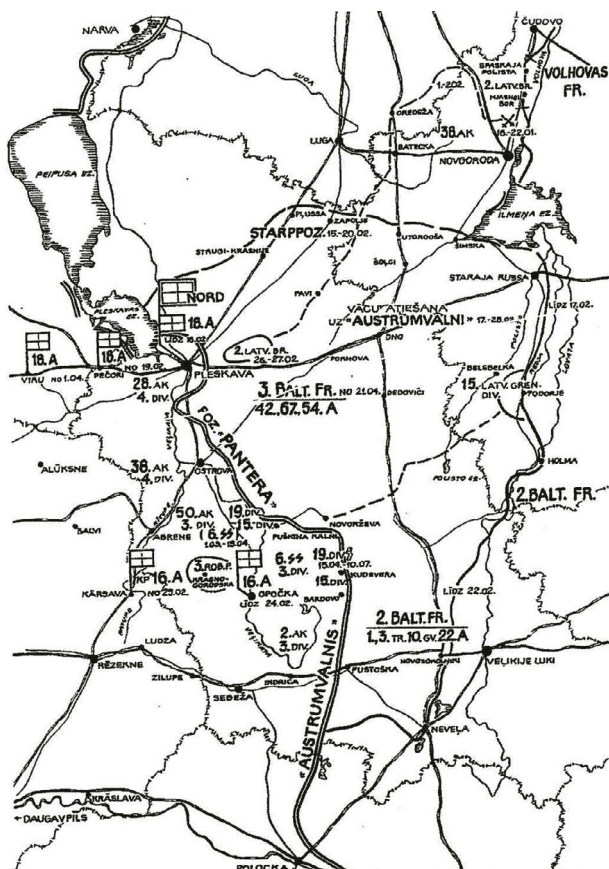
Grupējums un dinamika

Vācu aizsardzības pozīciju Austrumvalnī kā agrāk ieņem armiju grupas (A Gr) Ziemeļi 18. un 16. lauka armiju vienības, kuru sastāvā ir arī 6. SS korpusa divas latviešu divīzijas. Tikko frontē frontes iecirknī uz ziemeļiem no Puškinskije Gori ieradusies 15. un no brigādes pārformētā 19. latviešu grenadieru divīzija (sk. karti). Ieņemot izbūvēto aizsardzības pozīciju, vecākie latviešu virsnieki (galvenokārt V. Veiss un A. Silgailis) pārvieto kaujas vienības uz pavasara šķīdonī vēl neizbūvēto priekšpozīciju, kura ieies latviešu leģiona vēsturē ar reti smagām kaujām virsotnes 93,4 rajonā no 16. līdz 19. martam, iesaistot praktiski visas leģiona kaujas vienības un ciešot smagus zaudējumus.

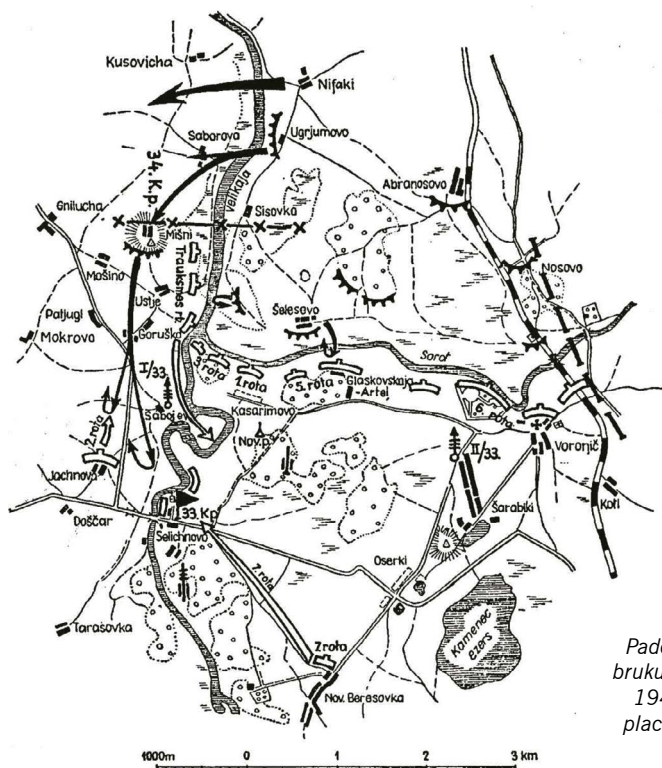
Istenībā šajā virzienā tiek koncentrēts milzīgs padomju armijas grupējums, kurš pats gatavojas vācu frontes pārrāvumam! Padomju puses sastāvā ir ievērojams trieciengrupējums – Ļeņingradas fronte (tā padomju pusē sauca armiju grupas) uz Igauniju iepretim Narvai, bet vairāk centrā – no tikko reorganizētās neveiksmīgās Ziemeļrietumu frontes izveidotās 1. un 2. Baltijas frontes. Lai kompensētu neveiksmīgo uzbrukumu pie Narvas, tiek plānots apiet igauņu ezerus no dienvidiem Pleskavas virzienā, formējot vēl 3. Baltijas fronti, un par pavēlnieku tai ieceļot Berijas vietnieku, čekistu ģenerāli Masļeņņikovu. Var tikai piezīmēt, ka šo frontes veidojumu jau rudenī izformēs, bet čekists Masļeņņikovs, baidoties no soda pēc Berijas aresta, nošausies.

Šie grupējumi Veļikajas upi ir sasnieguši tikai augštecē, bet visā pārējā tiek plānota upes forsēšana ar kauju, kur uzbrucējiem neveicas, bez tam tur priekšā vēl ir Pleskavas un Ostrovas

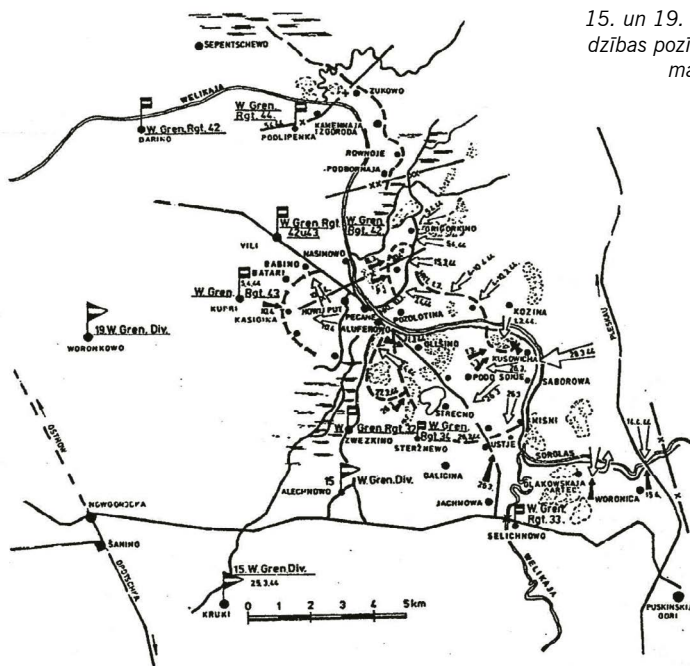
vācu aizsardzības mezglī. Grupējuma sastāvā ir 1. un 3. Triecienarmija, 10. gvardes armija un 22. armija. Uzbrucēji galveno triecienu mežonīgā ugunskaujā dod 34. latviešu grenadieru pulka kaujas iecirkņi (pulka kom. pulkv. K. Dzenīts-Zeniņš, 1937. g. absolvējis Latvijas Augstāko kara skolu), pārvarot vēl aizsalušu Veļikajas upi. Uzbrūk vairākos viļņos visi trīs strēlnieku korpusi (katrs 3 divīziju sastāvā), pastiprināti ar visu armijas rīcībā esošo artilēriju, zēntartilērijas divīziju un aviāciju. Mēnesi ieilgušā uzbrukumoperācijā, kuru latvieši sistemātiski atsit, beidzot 26. martā izdodas latviešu pulku atspiest, taču frontes pārrāvumu tas nepieļauj. Izveidojas neliels 1. triecienarmijas taktisks placdarms Veļikajas rietumkrastā. Neskatoties uz Staļina personiskiem norādījumiem, stratēģisks frontes pārrāvums no placdarma neizdevās! To nosauc ciemata Strežņevas vārdā, ar kuru tas ieies kara vēsturē. 1964. gadā padomju puse tur uzceļ obelisku ar visai diplomātisku uzrakstu – varonīgajiem karavīriem... Tur pievelk vēl padomju 3. triecienarmijas 6 divīzijas un 10. gv. armijas divus korpusus, taču ievest savā aizmugurē sarkanarmijas triecienvienības aizstāvji nepieļauj. Pulkam palīgā tiek pārvestas visas 6. korpusa rezerves, taču arī tad spēku nepietiek. To labi saprot arī vācu frontes pavēlniecībā. Uz smagi cietušu latviešu frontes iecirkņi steidzoši pārved vēl trīs vācu divīzijas no 18. vācu armijas rezervēm ģenerāļa Vegenera vadībā, kuras apvieno, izveidojot jaunu 50. armijas korpusu (83., 69., 23. kājn. div.). Cietušās latviešu vienības tika nomainītas, atvilkas no ugunsliņijas un pārceltas nedaudz uz dienvidiem, kur tās turēja frontes līniju pie Bardovo (vācu Barbarosas pozīcijā) ar segvārdu „Bruņurupucis” līdz vācu stratēģiskai atiešanas operācijai jūnija beigās. Vācu vienības Ostrovu atstāja 21. jūlijā un Pleskavu 27. jūlijā. Jāpiebilst, ka šajās dienās kaujas jau pārgāja Latvijas teritorijā.

*Austrumfronte 1944. gadā.
Latviešu leģiona vienību
atiešana uz Austrumvalni
aizsardzība Austrumvalni līdz
1944. gada 10. jūlijam*

Padomju Pirmās triecienarmijas uzbrukums 34. grenadieru pulka iecirkņi 1944. gada 26. martā Strežņevas placdarmā pie Velikajas, 12 km ziemeļos no Puškinskije Gori

15. un 19. divīzijas Panteras aizsardzības pozīcijā pie Velikajas 1.–28. marts 1944. gadā

LVA biedrs
kapteinis Jānis Slaidiņš

PA KAUKU PĒDĀM KURZEMES CIETOKSNĪ

2014. gada 25.-27. aprīlī, jau otro gadu pēc kārtas, Latviešu virsnieku apvienība manā vadībā organizēja pārgājienu pa Kurzemes frontes latviešu leģionāru kaujas vietām. Pārgājienā piedalījās gan Latviešu virsnieku apvienības biedri, gan profesionālā dienesta karavīri no NBS Apvienotā štāba, NBS Instruktoru skolas, Militārās policijas, NBS Valodu skolas, Mācību Vadības pavēlniecības, zemessargi, kā arī Limbažu jaunsardzes vienība. Pārgājienu ar savu klātbūtni pagodināja arī mācītājs Guntis Kalme un Kara muzeja speciālists Valdis Kuzmins, nolasot arī lekciju ciklu par notikumiem Kurzemes kauju laikā.

Šogad pārgājiena maršrutā tika iekļautas latviešu leģionāru asiņainajās Ziemassvētku kauju vietas no 1944. gada 23. decembra līdz 31. decembrim, kā arī vācu 6. SS korpusa (tajā bija iekļauta arī Latviešu leģiona 19. divīzija) uzbrukuma zona 1945. gada 5. janvārī.

26. aprīlī Lestēnē pārgājiena dalībniekus ar savu klātbūtni pagodināja LVA biedri, latviešu leģionāri, bijušo smago kauju dalībnieki atv. virsleitnants Oļģerts Mentelis, atv. virsniekvietnieks Oskars Baltputnis un LNKB priekšsēdis Edgars Skreija, kā arī LVA valdes priekšsēdis atv. kapt. Aleksejs Ozoliņš ar dzīvesbiedri Dainu. Sirmie karavīri dalījās atmiņās par izcīnītajām kaujām un piedzīvoto Kurzemes cietoksnī. Pēc atmiņu stāstījuma visi pārgājiena dalībnieki un viesi godināja kritušos latviešu leģionārus Lestenes Brāļu kapos un klausījās mācītāja G. Kalmes vadīto Dievkalpojumu Lestenes baznīcā.

27. aprīlī pārgājiena dalībnieki devās ekskursijā uz Lestenes pili. Par ekskursiju jāpateicas Lestenes muižas kompleksa pārvaldītājiem. Viņi, neskatoties uz trūcīgajiem finanšu līdzekļiem, uztura kārtībā šo nozīmīgo kara laika liecinieku, kurā risinājušies daudzi vēsturiski notikumi. Ziemassvētku kauju laikā Lestenes muižā atradās Latviešu leģiona 19. divīzijas komandpunkts. 25 km garais pārgājiens noslēdzās 27. aprīlī. Pārgājiena dalībnieki ieguva vērtīgu informāciju par tā laika notikumiem, iepazīnās ar apvidū notikušajām kaujām, un ceru, ka saprata – lai Kurzeme tiktu noturēta, padomju armijas neieņemta, latviešu karavīri te cīnījās uz dzīvību un nāvi.

Atrodoties šajās vēsturiskajās vietās, izstaigājot vēl saglabājušos prettanku grāvjus, gribas citēt Kurzemes cīnītājiem veltītas rindas: „Ceļinieki! Ja nokļūsti Kurzemē, atceries Kurzemes cietoksni, jo tā zeme, pa kuru tu ej, ir slacīta Latvijas dēlu asinīm, un tā glabā daudzus tūkstošu kaujā kritušo latviešu leģionāru, kas atdevuši savas dzīvības par Tēvzemi...”

Foto: Jānis Slaidiņš. Pārgājiena dalībnieki un viesi Lestenes baznīcā 2014. gada 26. aprīlī. Stāv no labās – Latviešu leģiona 19. divīzijas karavīrs Edgars Skreija, mācītājs Guntis Kalme, atv. kapt. Aleksejs Ozoliņš, Latviešu leģiona 19. divīzijas karavīrs Oļģerts Mentelis, Daina Ozoliņa, Latviešu leģiona Latviešu leģiona 15. divīzijas karavīrs Oskars Baltputnis, LVA biedrs, vltņ. Ronalds Mandelis; aizmugurē (zem karoga) – kapt. Jānis Slaidiņš.

KĀ ES KĻUVU LATVIJAS ARMIJAS VIRSNIEKŠ

Mācoties skolā deviņajā klasē, biju nolēmis savu nākotni saistīt ar reliģiju, bet maniem plāniem nebija lemts piepildīties, jo, mācoties vidusskolā, viens gadījums manu dzīvi izmainīja uz visiem laikiem. Tāpēc ar šo gadījumu vēlos padalīties ar jums.

Bērnībā vecāki mani audzināja patriotiskā garā, vienmēr dzīvoklī pie sienas istabā stāvēja Latvija sarkanbaltsarkanais karogs, piemiņas dienās logā dega svečītes, bet īpaša diena vienmēr bija 11. novembris, kad devāmies uz Daugavmalu, lai pie Rīgas pils mūriem noliktu iedegtu sveci, godinot Latvijas Brīvības cīņās kritušos karavīrus. Šo rituālu veicām katru gadu. Vienā tādā reizē pamanīju, ka krastmalā stāv jaunieši aptuveni manā vecumā (man tobrīd bija sešpadsmit) – stalti, kā karavīri raibās formās ar lāpām rokā. Uz mani tas atstāja neaizmirstamu iespaidu un vēlmi kļūt par vienu no viņiem. Paziņu lokā mēģināju noskaidrot, kas tie tādi bija? Kā vēlāk izrādījās, viņi bija jaunsargi. Par Jaunsardzes esamību iepriekš nebiju ne zinājis, ne dzirdējis.

Pavisam nejauši uzzināju, ka paralēlā klasē mācās viens puisis, kurš ir jaunsargs. Viņš man izstāstīja visu, ko zināja par Jaunsardzes kustību Latvijā un uzaicināja atnākt un paskatīties, kā viņiem notiek nodarbības. Tuvākais Zemessardzes 12. bataljons atradās Mežaparkā, Stendera ielā, tur arī uzsāku savas jaunsarga gaitas.

Jaunsardzē iegūtās zināšanas varēja nepārtraukti pilnveidot taktiskajās mācībās kopā ar 12. bataljona zemessargiem. Mēs bieži mācībās pat spēlējām zemessargu pretiniekus. Viss, kas saistījās ar militāro dzīvi, nodarbībām, man ļoti patika. Tāpēc nolēmu, ka neiešu iepriekš plānoto ceļu, bet vēlos kļūt karavīrs, konkrētāk – virsnieks, taču nenojautu, ka paies tik daudz gadu, lai realizētu savu mērķi.

2001. gadā pabeidzu vidusskolu un devos uz Nacionālo aizsardzības akadēmiju (NAA), bet tajā gadā ar vidusskolas izglītību nevienu neuzņēma, vismaz tā man pateica. Sākumā jutos nedaudz vilies, bet ne padevies. Tajā pašā gadā iestājos Rīgas Pedagoģijas un izglītības vadības augstskolā sporta skolotāja specialitātē. Studijas augstskolā ilga četrus gadus, un katrs pabeigtais kurss mani tuvināja manam sapnim. Studijas augstskolā pabeidzu 2005. gada vasarā un ieguvu bakalaura grādu pedagoģijā. Papildus studijām augstskolā strādāju par jaunsargu instruktoru ZS 12. bataljonā, tādejādi regulāri papildinot Jaunsardzē iegūtās militārās zināšanas. Kļuvu ārrindas zemessargs, piedalījies dažādos Zemessardzes organizētajosursos.

Kad pabeidzu augstskolu, joprojām biju apņēmības pilns realizēt savu mērķi un kļūt Latvijas armijas virsnieks. 2005. gada 5. septembrī, nokārtojot iestājpārbaudījums, tiku uzņemts NAA un tā sākās manas dienesta gaitas profesionālajā militārajā dienestā.

Ceļš līdz virsnieka dienesta pakāpei nebija ne isti viegls, ne isti grūts, jo biju apņēmības pilns. Katru reizi, kad bija grūti, sev teicu, ka nevaru padoties, jo tik tālu ceļu jau esmu nogājis. Par kadetu kļuvu tikai tad, kad biju pabeidzis Alūksnes Kājnieku skolas karavīru apmācību, Cēsu instruktoru skolas Nodaļas komandiera kursu, Sakaru skolas sakarnieka kursu un Valodas skolā angļu valodas pamatkursu. Tāpēc par plintes mešanu krūmos, nevarēja būt ne runas.

2007. gada 13. februārī saņēmu savu pirmo virsnieka dienesta pakāpi leitnants, par ko biju ļoti lepns. Gandarījums bija liels, jo mērķi, ko biju izvirzījis, būdams sešpadsmit gadus vecumā, realizēju, kad man bija divdesmit trīs.

Lieki piebilst, ka papildus saviem tiešajiem NBS Štāba bataljona Štāba un apgādes rotas komandiera vietnieka dienesta pienākumiem vēl joprojām strādāju ar jaunsargiem un Rīgas 28. vidusskolā kā izvēles priekšmetu pasniedzēju Valsts aizsardzības mācību.

Ceru, ka visi, kas izlasīs šo rakstu, uzņems manu stāstu kā motivāciju – nekad nepadoties un realizēt savus mērķus, lai kādi tie arī būtu.

Vītn. Ronalds Mandelis ar saviem jaunsargiem militārajā sporta dienā

VII. LVA APLIECINA DAŽAS 2014. GADA SABIEDRISKĀS AKTIVITĀTES FOTOGRAFĪJĀS¹

Foto: Armīns Janiņš no žurnāla *Tēvijas Sargs*, 2014, Nr. 6, 22. lpp.

29. maijā – Alūksnē Apvienības virsnieku grupa (A. Ozoliņš, M. Grinšteins, E. Imants, V. Jurgelāns, S. Līne, A. Meikulāns, P. Pocijuss) ar Apvienības karogu piedalās ikgadējā Ģenerāļu kluba (atv. viceadm. G. A. Zeibots) un Amatas novada deputāta Māra Niklāsa sadarbībā ar vietējo pašvaldību un skolām rīkotajā Cēsu pulka Skolnieku rotas ceļojošā karoga nodošanas ceremonijā skolai, sacensību uzvarētājam. Skolu vērtēšanas komisijas loceklis ir arī LVA valdes priekšsēdētājs, atv. kapt. Aleksejs Ozoliņš. Šogad šo karogu Ernesta Glika Alūksnes ģimnāzija uz 2013./2014. mācību gadu nodod glabāšanā skolai uzvarētājam – Valkas ģimnāzijai (2015./2016. mācību gadā karogu glabās Smiltenes ģimnāzija). Sarīkojums notiek 95. gadadienā kopš latviešu un igauņu apvienotais karaspēks atbrīvoja Alūksni no lieliniekiem. Pie Piemiņas akmens skan Latvijas un Igaunijas himna. Ierindā NBS Alūksnes Kājnieku skolas karavīru rota, ASV kājnieku rota, Igaunijas skautu delegācija, jaunsargu vienības. Skolnieku rotas karoga svinīgā maiņas ceremonija notiek pie 7. Siguldas kājnieku pulka pieminekļa NBS Alūksnes Kājnieku skolas teritorijā.

Kopā ar Latvijas Ordeņu brālību, iedēstot ozoliņus Latvijas neatkarības cīnītāju Gunāra Astras, Ēvalda Valtera un Nikolaja Romanovska piemiņai Likteņdārzā.

¹ Visi publicitātes foto.

Sadarbībā ar Degumnieku pamatskolu, Ošupes pagasta pārvaldi, NBS vadību LVA ik gadu ir goda viesis *Karoga svētkos* pulkveža Oskara Kalpaka dzimtas mājās *Liepsalās*.

Liepsalās plīvo LVA karogs. Madonas novada 43 jaunsargu komandas pirms sacensībām uzrunā LVA valdes priekšsēdētājs, atv. kapteinis Aleksejs Ozoliņš.

Ar kopīgu AM, NAA, LVA un Ozolnieku pašvaldības darbu un atbalstu renovēta un labiekārtota pieminekļa apkārtnē Vareļos. Piemineklis veltīts 1919. gada novembrī Latvijas Neatkarības cīņās kritušajiem Latvijas Karaskolas 14 kadeti. Katru gadu Lāčplēšu dienā, 11. novembrī, pie pieminekļa svinīgā atceres brīdī pulcējas NAA kadeti, LVA virsnieki, AM, NBS, Ozolnieku novada pašvaldības pārstāvji, skolnieki un jaunsargi.

28.08.2014. Morē, Mores kaujas Piemiņas parkā ar LVA biedra, kapt. Jāņa Slaidiņa (stāv pie stenda) iniciatīvu, darbu un LVA atbalstu izgatavots un uzstādīts informatīvs stends ar Mores kaujas situācijas shēmu, vienību izvietojumu, kauju virzieniem, bataljonu komandieru vārdiem. Stendu iesvētīja ZS Studentu bataljona Veterānu apvienības zemessargs, mācītājs Guntis Kalme.

Mores kaujas 70. gadadienas atceres sarīkojumu sadarbībā ar AM, NBS un ZS vadību, Mores pagasta un Siguldas novada pašvaldību amatpersonām gatavoja un vadīja LVA valdes priekšsēdis, atv. kapt. Aleksejs Ozoliņš (1. no kreisās). Klātesošos sirsnīgiem, loģiskiem un skaidriem vārdiem uzrunāja viens no nedaudzajiem vēl dzīvajiem šīs kaujas dalībniekiem, Jānis Spičs (dz. 1923. g.), 19. divīzijas 44. pulka 2. bataljona 7. rotas pirmā vada ložmetēja Lavrinoviča palīgs. Viņam blakus mazmeita Rozīte Spiča.

Arī LVA biedrs, atv. flotiles adm. Andrejs Mežmalis sveica Mores kaujas 70. gadadienas atceres dalībniekus Globālās DV un arī DV Latvijā organizāciju vārdā, uzsverot vēsturiskās Mores kaujas nozīmi Kurzemes cietokšņa izveidē.

Mores 70. gadadienas atceres noslēgumā pie Memoriāla plāksnes tiks nolikts LVA vainags. No labās: mācītājs Guntis Kalme (teiks noslēguma svētvārdus), LVA virsnieki kapt. Jānis Slaidiņš, atv. pltn. Valdis Jurgelāns.

No: www.jvestnesis.lv; foto Māra Grīnberga

30. septembrī Jēkabpils novada Rubenes pagasta Bēru kapos tika pieminēta LVA biedra, Latvijas armijas virsnieka Latvijas Karaskolas 8. izlaiduma (1929) leitnanta, Viestura ordeņa komandiera (2009)

Alfrēda Ādama Poriša (30.09.1909.-15.05.2009.)

105. dzimšanas diena.

Atceres brīdī tāpat kā pērn piedalījās Latviešu virsnieku apvienības pārstāvji, kā arī Alfrēda Poriša radnieki, Zemessardzes 56. Jēkabpils bataljona pārstāvji, jaunsargi, Rubenes pagasta pārvaldniece Intra Kurme, Jēkabpils novada pašvaldības vadītājs Edvīns Meņķis, Krustpils novada domes priekšsēdētāja vietnieks Kārlis Pabērzs un Jēkabpils pilsētas domes priekšsēdētāja vietnieks Jānis Raščevskis.

VII. PIEMINAM UN SVEICAM LATVIEŠU VIRSNIEKU APVIENĪBAS VIRSNIEKUS

Piemīnēsim Latvijas brīvvalsts Karaskolas un rezerves virsniekus, LVA biedrus,
kuriem bija lemts pieredzēt Latvijas neatkarības atgūšanu un kuriem šogad,
2014. gadā, **apritētu 100**

Leitnants	Auziņš Harijs		¥	05.11.1914. – 21.10.2003.
Leitnants	Freimanis Andrejs		¥	21.12.1914. – 11.09.1994.
Virsleitnants	Fridrihsons Juris	13.LKS	¥	14.07.1914. – 18.05.2003.
Virsleitnants	Gulbis Antons Valdemārs			08.01.1914. – 05.06.1993.
Leitnants	Kremmerts Sergejs		¥Nor.	05.06.1914. – 03.03.2002.
Virsleitnants	Kubuliņš Paulis	12.LKS		01.03.1914. – 23.12.2003. ASV
Kapteinis	Lēcons Harijs	13.LKS	¥	18.03.1914. – 19.01.2003.
Virsleitnants	Linē Alberts			14.11.1914. – 31.07.2001.
Leitnants	Līdums Hugo	14.LKS	¥	08.03.1914. – 02.08.1993.
Leitnants	Miglinieks Staņislavs			24.09.1914. – 20.07.1996.
Virsleitnants	Ozoliņš Ernests	12.LKS		16.10.1914. – 20.12.1991. Kanādā
Virsleitnants	Pope Alfreds	13.LKS		18.07.1914. – 03.06.2010.
Leitnants	Pūpols Iraklijs	14.LKS	¥Nor.	24.05.1914. – 17.05.1995.
Leitnants	Ručs Andrejs		¥	25.08.1914. – 21.02.1998.
Virsleitnants	Stauvers Eduards	13.LKS	¥	21.10.1914. – 06.02.2007.
Virsleitnants	Straume Žanis	14.LKS	¥	09.03.1914. – 05.08.1996.
Virsniekvtn.	Švābe Pāvils			23.02.1914. – 29.01.2006.
Virsleitnants	Tone Herberts	13.LKS	¥Nor.	30.05.1914. – 14.11.2004.
Virsleitnants	Vabulis Jānis		¥Nor.	27.08.1914. – 19.08.1997.
Virsleitnants	Vīksne Augusts	14.LKS		14.11.1914. – 30.10.2010. Kanādā
Kapteinis	Zariņš Arnolds	11.LKS	¥	29.04.1914. – 14.12.2003.

Apzīmējumi:

LKS – Latvijas Karaskolas izlaidums; ¥ - izsūtījums bij. PSRS soda nometnē; Nor. – Norijska.

Sastādījusi: LVA biedre, atv. kapt. Sarma Līne

*LVA sekretāre
Maija Zālīte*

PIEMINOT IEDEGSIM SVECI...

*Kādai būt?
Tik labai būt kā miegam –
Apsēgt, sildīt un mierināt.
Un dienas ceļus, rūpju izdangātos,
Ar baltu mieru klāt.*

Ārija Elksne

Ārste-stomatoloģe,
atv. leitnante **Tālija Koha**
30.09.1920. – 06.03.2014.

Tālija dzimusi Rīgā, fabrikanta Viļa un mājsaimnieces Albertīnes Bērslapu ģimenē kā vidējais bērns. Bez Tālijas ģimenē vēl vecāka māsa un jaunāks brālītis. Visi dzīvojuši 13. janvāra ielā.

Tālija mācījusies Rīgas 1. ģimnāzijā, pēc tam apguvusi farmakoloģes specialitāti, taču šis darbs nav isti paticis, tāpēc pārqualificējusies par zobārsti, 1949. gada 1. jūlijā beidzot Medicīnas fakultātes stomatoloģijas nodaļas pilnu kursu. Strādājusi Inčukalnā diezgan skarbos darba un dzīves apstākļos – pašai gādājot malku, kurinot krāsni, rūpējoties par tīrību zobārstniecības kabineta telpās. Vēlāk izdevies dabūt darbu rūpnīcas VEF poliklīnikā. Pēc tam ilgus gadus bijusi bērnu zobārste – ceļojošais stomatologa kabinets apkalpojās skolas Rīgā, galvenokārt Pārdaugavā, rūpnīcas Furnieris rajonā. 1966. gadā izdevies dabūt dzīvokli Juglā, tad līdz pat pensionēšanās vecumam rūpējusies par Juglas rajona skolnieku zobu veselību.

Tālijas dzīvē nozīmīgs un arī liktenīgs bijis 1938. gada 28. janvāris – diena, kad viņa iepazinusies ar Latvijas Karaskolas kadetu Oskaru Kohu. Tā gada rudenī Oskars, jau kā leitnants, absolvējis Karaskolu; pēc gada piekomandēts Latvijas Aviācijas pulkam, 1940. gada septembrī beidzis lidotāju kursu. Abiem bijušas siltas mīlestības jūtas, taču ģimenes izveidošanu uz ilgiem gadiem pārtraukusi Latvijas okupācija un Otrais pasaules karš. 1941. gada 14. jūnijā leitnants Oskars Kohs Latvijas armijas vasaras nometnē Litenē arestēts un kopā ar vairāk kā 500 likteņa biedriem izsūtīts uz soda nometni Noriļskā. Apmēram piecus gadus viņam nav ļauts nosūtīt ziņu par savu likteni pat mātei, nemaz jau nerunājot par jaunības draudzeni.

Tālija aizvadījusi garus šaubu, neziņas un rūpju pilnus gadus, līdz 1946. gadā no Noriļskas sākušas pienākt Oskara vēstules. Arī tajās aprakstīti daudzi neziņas un šaubu brīži, tomēr Oskars ticējis abu mīlestībai, ļoti gaidījis Tālijas vēstules, satraucies, ja tās aizkavējušās. Tālijas vēstules drausmīgajos gulaga apstākļos Oskaram bijušas kā maza cerība un ticība kādreiz satikt savu jaunības mīlestību un atgriezties dzimtenē. Oskars vēstules rūpīgi sanumurējis, aprakstījis skarbo patiesību: „... man pašam šķiet, ka esmu jau tik vecs un nekam nederīgs; rakstu, kā ir, lai pie kādreizējās tikšanās Tev nebūtu jāpiedzīvo vilšanās. Kad domātā tēla vietā īstenībā būtu pavisam cits.” Vairākas reizes Oskars bijis tuvu nāvei, bet, kā vēlāk pats atzīst, klāt stāvējis Dievs. Spēku devušas Tālijas vēstules. Viņš raksta: „... un es varu būt laimīgs un lepns, ka man ir tāds draugs. Draugs, kas tik bieži domā un atceras mani, un gaida mani...”

1949. gada 27. jūnijā Oskars atgriezās Latvijā. Pie vecākiem dzīvot un pat pierakstīties padomju vara neļāva. Labu darbu arī nekur nedeļa, bija jāstrādā fiziski smags darbs, bet sirdi sildīja un patvērumu deva uzticīgās meitenes Tālijas mīlestība. Pēc gada piedzima Oskara un Tālijas dēls Egils. Uzticīgi dzīves līdzgaitniece balstījusi Oskaru grūtajos brīžos, līdz pat sava mūža galam glabājusi vēstulu sainīti no tālās tundras, kur zīmuļa raksts vēstulēs jau pabālējis, bet joprojām dzīva cerība un mīlestība.

Kad Latvija 1991. gadā atguva neatkarību, savu darbību atjaunoja arī Latviešu virsnieku apvienība (LVA), Oskars bija tās rosīgāko dalībnieku vidū. Abi kopā ar Tāliju apmeklēja Apvienības sarīkojumus. 1997. gada augustā arī leitnante-ārste Tālija iestājās LVA. Tālija ļoti rūpējās par vīra veselību, gādājot, lai Oskaram pietiktu spēka darboties virsnieku saimē. Arī tad, kad Oskars pārvietojās jau tikai invalīdu ratiņos, Tālija dažkārt bija viņa pavadone uz Apvienības sanāksmēm.

Tālijas un Oskara Kohu mīlestība cauri gariem posta un grūtību gadiem ir iznesusi ticību Latvijas neatkarības atgūšanai, uzticīgais laulātais senioru pāris kalpojis kā piemērs latviešu virsniecības jaunajai paaudzei.

Tālija Koha saņēmusi augstu bruņoto spēku vadības un arī LVA atzinību: aizsardzības ministra Atzinības rakstu (2002), Zemessardzes komandiera goda zīmi Par kalpošanu tautai un Latvijai (2004); jubilejas medaļu Latviešu virsnieku apvienībai 90 (2012).

Sirds siltumu un mīlestību Tālija un Oskars dāvājuši dēlam un diviem mazdēliem. Dzimtu turpina mazmazbērni, dzīvības pilngraudi, kurus latviešu virsnieku ģimene iesējusi mūsu tautas un Tēvzemes Latvijas nākotnē.

Tālijas dzīves ceļa noslēgums bija mokoši lēns. Pēc nāves 8. martā kremēta; 2. aprīlī pelnu urna guldīta Rīgā, II Meža kapos cieši blakus vīram Oskaram (1915-2004).

Dzīvesbiedri kopā arī Mūžībā.

SVEICAM
LATVIEŠU VIRSNIEKU APVIENĪBAS BIEDRUS un GODA
BIEDRUS, kuriem 2015. GADĀ apritēs:

103 gadi	atv. virsleitnants	Jānis BAHMANIS	21. oktobrī
100 gadi	atv. kapteinis	Teodors LIEPA – LINDE	29. janvārī
98 gadi	atv. kapteinis	Atis Antons HOMKA	2. februārī
	atv. leitnants	Jānis Aleksandrs CELMIŅŠ	22. maijā
94 gadi	atv. virsniekvietnieks	Oskars BALTPUTNIS	8. jūlijā
93 gadi	atv. leitnants (ASV)	Kārlis VANAGS	12. aprīlī
92 gadi	atv. kapteinis	Ojārs Uldis ALEKSIS	29. martā
	atv. leitnants	Arturs VAIDZIŅŠ	19. maijā
91 gads	atv. virsleitnants	Olģerts MENTĒLIS	9. maijā
90 gadi	atv. pulkvedis	Auseklis PĻAVIŅŠ	1. janvārī
89 gadi	atv. pulkvežleitnants (ASV)	Egons GOLDŠMIDTS	2. oktobrī
88 gadi	atv. majors	Egberts IMANTS	26. novembrī
86 gadi	atv. virsleitnants	Arnolds Edgars DAMBIS	25. aprīlī
85 gadi	atv. brig. (R) ģenerālis	Vilmārs KUKAINIS	10. augustā
84 gadi	atv. serž.-majors (ASV)	Zīgurds LIELJURIS	19. janvārī
	atv. kapteinis	Valdis ŠTEINBERGS	1. jūlijā
	atv. majors (ASV)	Osvalds Edvards BLAUS	25. augustā
83 gadi	j. kapteinis (R) (ASV)	Alfons MEDNIS	21. martā
	atv. pulkvedis (ASV)	Arnolds RUPERTS	2. aprīlī
	atv. pulkvežleitnants (ASV)	Ilmārs DAMBERGS	5. jūlijā
82 gadi	atv. pulkvežleitnants	Aivars Kārlis PĒTERSONS	22. jūnijā
	atv. majors (ASV)	Tālvāldis Modris BOĢIS	7. novembrī
	atv. pulkvedis	Georgs STIPRAIS	20. decembrī
81 gads	atv. kapteinis	Aleksejs OZOLIŅŠ	15. martā
	atv. pulkvedis	Gunārs VEIDE	8. aprīlī
	atv. pulkvežleitnants	Gunārs GOBA	30. jūnijā
	atv. pulkvežleitnants	Valdis LEFLERS	5. augustā
	atv. j. kapteinis (ASV)	Ilmārs KRASTS	14. oktobrī
80 gadi	atv. pulkvežleitnants	Osvalds ARNICĀNS	23. februārī
	atv. virsleitnants	Ģirts OZOLIŅŠ	19. martā
	atv. kapteinis (ASV)	Valdis PAVLOVSKIS	29. aprīlī
70 gadi	atv. kapteinis	Lidija DZENE	19. janvārī
	atv. viceadm.	Gaidis Andrejs ZEIBOTS	26. jūnijā
60 gadi	atv. majors	Rolands ZEMMERS	18. janvārī
	atv. pulkvežleitnants	Valeriāns SUPE	13. maijā
	atv. majors	Dzintars POLNA	11. jūnijā
55 gadi	atv. virsleitnants	Raits VALTERS	6. aprīlī
	atv. majors	Pēteris POCJUSS	11. maijā
	atv. virsleitnants	Liāna PĻAVIŅA	25. augustā
50 gadi	atv. pulkvežleitnants	Valdis JURGELĀNS	14. janvārī
45 gadi	atv. pulkvežleitnants	Sandris BRĀLĒNS	9. aprīlī
	ģenerālmajors	Andis DILĀNS	27. septembrī

Daudz baltu dieniņu, Laimiņa, dod(i), ilgu mūžu dzīvojo!

Sagatavojuši: LVA biedre, atv. kapt. Sarma Līne

